

Holy Bible

Aionian Edition®

Baịbụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu
The Igbo Holy Bible for Everyone
Gospel Primer

Table of Contents

- Preface
- Genesis 1-4
- John 1-21
- Revelation 19-22
- 66 Verses
- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- History
- Destiny
- Illustrations, Doré

Welcome to the *Gospel Primer*. The Aionian Bible invites you to review popular Christian understanding. Is it possible that the most well-known verse in the Bible is mistranslated, John 3:16? Are the destinies of Heaven and Hell really the whole story? And are misunderstandings of this magnitude even possible? First, know that the Aionian Bible does not abandon Christian heritage. We have much to learn from godly people throughout all ages. Yet, this booklet is a new primer to the truly good news of Jesus Christ, the savior of all mankind.

Holy Bible Aionian Edition ®

Baijbulu Nso n'Igbo Ndị Ugbu
The Igbo Holy Bible for Everyone
Gospel Primer

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 4/18/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 1980, 1988, 2019, 2020

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.1.3 (Pro) on 5/4/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Preface

Igbo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

Mgbe o chüpuru mmadu, o dochiri n'owuwa anyanwu nke ogige Iden ndị mmuo ozi dì ike a na-akpọ Cherubim, na mma agha na-acha ọkụ, ka ha na-eche ọnụ uzọ e si aba n'ebe osisi ahụ na-enye ndụ dì nche.

Jenesis 3:24

Jenesis

1 Na mmalite Chineke kere eluigwe na ụwa. **2** Uwa bụ ihe na-enweghi ụdidi ọbula, bùrụkwa ihe tögborọ n'efu. Ochichirị gbara n'elu ogbu mmiri dì omimi. Mmọ nke Chineke na-erugharị n'elu ogbu mmiri ahụ. **3** Mgbe ahụ Chineke kwuru sị, “Ka ihè dì,” ihè díkwara. **4** Chineke hụrụ na ihè ahụ mara mma. Ọ kpata oke n'etiti ihè na ochichirị. **5** Chineke kpọro ihè ahụ Ehihie, kpọro ochichirị ahụ Abalị. Uhuruchi dì, ụtụtu díkwa. Ọ bùrụ ụbochị nke mbụ. **6** Chineke kwukwara sị, “Ka mbara püta nke ga-ekwəpụ mmiri dì n'elu mbara ahụ site na mmiri nke dí n'okpuru mbara ahụ.” **7** Ya mere, Chineke mere mbara, kewapụ mmiri dì n'okpuru mbara ahụ site na mmiri nke dì n'elu mbara ahụ. Osikwa otu a dírị. **8** Mbara ahụ ka Chineke kpọro mbara eluigwe. Uhuruchi dì, ụtụtu díkwa. Ọ bùrụ ụbochị nke abụo. **9** Chineke kwuru sị, “Ka mmiri dì n'okpuru mbara eluigwe chikota onwe ha onụ n'otu ebe, ka ala akorọ püta.” Osikwa otu a dírị. **10** Chineke kpọro ala akorọ ahụ “ala,” kpọro mmiri ahụ chikötara onwe ha onụ “osimiri.” Chineke lere anya hụ na ha dì mma. **11** Chineke kwuru sị, “Ka ala puputa ahijia ndụ dí iche: ahijia na-amipüta mkpuru, na osisi dí n'elu ala nke na-amipüta mkpuru, nke mkpuru ọkụkụ ya dí n'ime ya, díka ụdidi ha dí iche ihe si dí.” Osikwa otu a dírị. **12** Ala puputara ahijia ndụ dí iche ihe: ahijia na-amipüta mkpuru díka ụdidi ha si dí, na osisi na-amipüta mkpuru, nke mkpuru ọkụkụ ya dí n'ime ya, díka ụdidi ha si dí. Chineke lere anya hụ na ọ dí mma. **13** Uhuruchi dì, ụtụtu díkwa. Ọ bùrụ ụbochị nke ato. **14** Chineke kwuru sị, “Ka ihè nke na-enye ihè dírị na mbara eluigwe, ikewapụ ehihie site n'abalị. Ka ha bùrụ ihe ama igosi oge dí iche ihe, ụbochị dí iche ihe, na afọ dí iche ihe. **15** Ka ha bùrụ ihè na mbara eluigwe inye ihè n'elu ụwa.” Osikwa otu a dírị. **16** Chineke mere ihè ukwu abụo, nke kacha ịdị ukwu ka ọ bùrụ nke ga-achị ehihie, ma nke dì nta ka ọ bùrụ nke ga-achị abalị. Omekwara kpakpando dí iche ihe. **17** Chineke debere ha na mbara eluigwe inye ihè n'ụwa, **18** ịchị ehihie na abalị.

na ịkpà oke n'etiti ihè na ochichirị. Chineke lere anya hụ na ọ dí mma. **19** Uhuruchi dì, ụtụtu díkwa. Ọ bùrụ ụbochị nke anọ. **20** Chineke kwuru sị, “Ka mmiri juputa n'ihe ndị na-eku ume, ka ụmụ anụ ufe fegharịkwa n'elu ụwa, ma n'elu mbara igwe.” **21** Ya mere Chineke kere anụ ukwu niile bi na mmiri, na anụ niile nwere ndụ bi na mmiri, na ụdị ihe ọbula nwere ndụ na-akpugharị akpugharị ndị juputara na mmiri, díka ụdidi ha si dí, na anụ ufe niile díka ụdidi ha si dí. Chineke lere anya hụ na ọ dí mma. **22** Chineke goziri ha, sị ha, “Mubaanụ, díkwanụ ukwu n'onuogugu, juputanụ osimiri niile. Ka anụ ufe díkwa ukwu n'onuogugu n'elu ụwa.” **23** Uhuruchi dì, ụtụtu díkwa. Ọ bùrụ ụbochị nke ise. **24** Chineke kwuru sị, “Ka ala weputa ụmụ anụ dí iche ihe nwere ndụ díka ụdidi ha si dí: anụ ụlo, anụ na-akpugharị n'ala, na anụ ọhịa, nke ọbula díka ụdidi ya si dí.” Osikwa otu a dírị. **25** Chineke mere ụmụ anụ ọhịa, díka ụdidi ha si dí, mee anụ ụlo, díka ụdidi ha si dí, na anụ niile nwere ndụ nke na-akpugharị n'ala díka ụdidi ha si dí. Chineke lere anya hụ na ọ dí mma. **26** Mgbe ahụ, Chineke kwuru sị, “Ka anyị mee mmadụ n'oyiyi anyị, díka ụdidi anyị si dí, ka ha chia azụ niile nke osimiri, na anụ ufe niile nke eluigwe, na anụ ụlo niile, na anụ ọhịa niile, na ihe niile e kere eke nwere ndụ nke na-akpụ akpụ n'ala.” **27** Ya mere, Chineke kere mmadụ n'oyiyi nke ya, n'oyiyi Chineke ka o kere ha, nwoke na nwanyị ka o kere ha. **28** Chineke goziri ha sị ha, “Mianụ mkpuru, mubaanụ, juputanụ n'ụwa, meenụ ka ihe niile dírị n'okpuru unu. Chianụ azụ niile nke osimiri na anụ ufe niile nke eluigwe na ihe niile e kere dí ndụ nke na-akpugharị akpugharị n'ala.” **29** Mgbe ahụ, Chineke sịri “Enyela m unu ahijia ubi niile na-amị mkpuru dí n'elu ụwa, na osisi ọbula mịri mkpuru, nke mkpuru ọkụkụ ya dí n'ime ha, ka ha bùrụ ihe oriri gi. **30** Ma ụmụ e kere eke na-akpugharị akpugharị n'ala, anụ ọbula nwere ndụ n'ime ha ka m na-enye ahijia ndụ niile ka ọ bùrụ ihe oriri ha.” **31** Chineke legharịrị anya n'ihe o kere, hụ na ọ dí ezi mma. Uhuruchi dì, ụtụtu díkwa. Ọ bùrụ ụbochị nke isii.

2 Otu a ka e si ruzuo ɔrụ ike eluigwe na ụwa onye inyeaka nke kwesiri ya.” **19** Onyenwe anyị na ihe niile dị n’ime ha. **2** N’ubochị nke Chineke sitere n’ala kpọ ụmụ anumanań niile asaa, Chineke kwusirị ɔrụ ya nke ọ na-arụ, nke ọhịa na ụmụ anụ ufe niile nke eluigwe. O o zukwara ike site n’ɔrụ ya niile. **3** Chineke dutere ha ka ọ mara ihe mmadụ ahụ ga-akpo goziri ubochị nke asaa ahụ mee ya ka ọ bürü ha. Ihe obụla mmadụ ahụ kpọrọ ihe obụla ndị a ubochị dị nsø, n’ihi na ọ bụ n’ubochị ahụ ka nwere ndụ, nke ahụ bükwa aha ya. **20** Ya mere, ọ zuru ike site n’ɔrụ nke ike ihe niile. **4** Nke a mmadụ ahụ nyere anụ ụlo niile na anụ ufe niile bụ akụkọ banyere usoro okike eluigwe na ụwa na anụ ọhịa niile aha. Ma n’ebe Adam nō, o mgbe e kere ha, n’ubochị ahụ mgbe Onyenwe nweghi onye inyeaka kwesiri ya. **21** Ya mere, anyị Chineke kere eluigwe na ụwa. **5** Ahjhị Onyenwe anyị Chineke mere ka nwoke ahụ daa obụla epuputabeghi n’ọhịa, o nwekwaghị ihe n’ura. Mgbe ọ nō na-arahụ ụra, o weputara otu ubi obụla sitere n’ala pupụta, n’ihi na Onyenwe ọgiriga site na ngụ dị ya n’ahụ, mechikwaa ebe anyị Chineke ezitebeghi mmiri ozozo n’elu o si weputa ya. **22** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị ụwa, o nwekwaghị mmadụ obụla nō na-arụ Chineke ji otu ọgiriga o si n’ahụ nwoke ahụ ɔrụ ubi, **6** ma mmiri si n’ala na-asoputa na- weputa, mee nwanyị, dutere ya nwoke ahụ. **23** aso n’elu ala niile. **7** Onyenwe anyị Chineke Nwoke ahụ kwuru sị, “Nke a bụ ọkpukpụ si kpụrụ mmadụ site n’aja nke ala, kunye ya ume n’ọkpukpụ m, na anụ ahụ si n’ahụ m, a ga-akpo ndụ n’imi ya, nke mere ka mmadụ ghọq ihe ya ‘nwanyị,’ n’ihi na e si n’ime nwoke weputa dị ndụ. **8** Onyenwe anyị Chineke kürü ubi a ya.” **24** O bụ nke a mere nwoke ga-eji hapụ nne gbara ogige n’akụkụ ọwụwa anyanwu, n’Iden. na nna ya, e jikota ya na nwunye ya, ha ga-abụ O tinyere mmadụ ahụ ọ kpụrụ n’ime ubi a. **9** otu anụ ahụ. **25** Nwoke ahụ na nwunye ya gba Onyenwe anyị Chineke mere ka osisi dị iché ọtọ, ma ihere emeghi ha.

iche si n’ala pupụta, osisi ndị dị mma ile anya na nke díkwa mma iri eri. N’etiti ogige a, e nwere osisi na-enye ndụ, na osisi nke ịmata ihe ọma na ihe ojoo. **10** E nwere iyi si n’Iden na-asoputa na-asobanye n’ime ogige ahụ ime ka ala ahụ nwee mmiri. Site n’ebé ahụ, iyi a kewara nwee ngalaba anọ. **11** Aha ngalaba nke mbụ bụ Paishon. Ọ sọrọ ogologo gafee ala niile nke Havila, ebe a na-enweta olaedo. **12** (Olaedo dị n’ala ahụ mara mma. Eso osisi na-esi isi ụto na nkume dị oke ọnụahịa a na-akpo ọniks díkwa n’ebé ahụ.) **13** Aha ngalaba nke abụ bụ Gaihọn. O sitere n’ala Kush gafee. **14** Aha osimiri nke ato bụ Taigris. Ọ na-asoa n’akụkụ ọwụwa anyanwu nke ala Asho. Aha osimiri nke anọ bụ Yufretis. **15** Onyenwe anyị Chineke weere mmadụ ahụ tinye ya n’ogige Iden, ka ọ na-akọ ya ma bürükwa onye na-elekota ya. **16** Onyenwe anyị Chineke nyere mmadụ ahụ iwu sị ya “I nwere ike iri mkpuru osisi niile dị n’ubi a, **17** ma ị gaghi eri mkpuru si n’osisi ịmata ihe ọma na ihe ojoo. N’ihi na ubochị i riri ya ị ga-anwuriri.” **18** Onyenwe anyị Chineke kwuru sị, “O dighi mma ka nwoke nörö naanị ya. Aga m emere ya

3 Agwo dị aghugho karịa ụmụ anụ ọhịa niile Onyenwe anyị Chineke kere. Ọ biakwutere nwanyị ahụ sị ya, “O bụ ezie na Chineke sị unu erila mkpuru si n’osisi niile dị n’ogige a?” **2** Nwanyị ahụ zara sị ya, “Anyị nwere ike rie mkpuru si n’osisi niile dị n’ogige a **3** ma Chineke kwuru sị, ‘Unu erila mkpuru si n’osisi dị n’etiti ogige a, unu emetükwała ya aka, ka unu ghara inwu.’” **4** Agwo gwara nwanyị ahụ sị, “Unu agaghị anwu. **5** N’ihi na Chineke maara na ọ bürü na unu erie ya, anya unu ga-emeghe, unu ga-amata ezi ihe na ajo ihe.” **6** Nwanyị ahụ hụru na mkpuru si n’osisi ahụ dị mma iri eri, na ọ dị mma n’anya, na ọ bụ osisi mara mma e si enweta amamihe. Ọ ghօrօ mkpuru ahụ rie, nyekwa di ya, onye nke na ya nō, o rie. **7** Mgbe ahụ, anya ha abụ meghere, ha chọputara na ha gba ọtọ. Ya mere, ha dükötara ahijịa fiig, jiri ya mere onwe ha akwa. **8** Mgbe nwoke ahụ na nwunye ya nṛurụ ụda njeghari Onyenwe anyị Chineke n’ogige ahụ n’oge uhuruchi, ha zoro onwe ha site n’ebé Onyenwe anyị Chineke nō n’etiti osisi ndị dị n’ogige ahụ. **9** Ma Onyenwe anyị Chineke kpọrọ nwoke ahụ oku sị ya, “Ebee

ka i no?" 10 O zara si, "Anṣuru m ṣa ụkwu gi mmuo ozi di ike a na-akpo Cherubim, na mma n'ogige, n'ihi ya, aturu m ujo, ebe o bu na m agha na-acha ọkụ, ka ha na-eche ọnụ ụzo e si gba oto. Ezokwara m onwe m." 11 Onyenwe anyị Chineke juru ya si, "Onye gwara gi na i gba oto? I riela mkpuru si n'osisi ahụ m nyere gi iwu sị gi erila?" 12 Nwoke ahụ siri, "Nwanyị ahụ i mere ka mu na ya nođu, o bu ya nyere m mkpuru sitere n'osisi ahụ, m rie." 13 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị Chineke siri nwanyị ahụ, "Gini bụ ihe a i mere?" Nwanyị ahụ zara si, "O bụ agwo ghogburu m, mee m ka m rie ya." 14 Ya mere, Onyenwe anyị Chineke gwara agwo ahụ si, "N'ihi ihe a i mere, "Ihe a bürü ọnụ ka i bụ n'etiti anụ ụlo niile na n'etiti anụ ọhia niile. Afọ gi ka i ga-eji na-aga ije, aja ka i ga na-eri ogologo ụboghị ndu gi niile. 15 Aga m eme ka iro dịa n'etiti gi na nwanyị ahụ, n'etiti mkpuru gi na mkpuru ya, mkpuru ya ga-etiopia gi isi, gi onwe gi ga-ata ya arụ n'ikiri ụkwu." 16 O gwara nwanyị ahụ sị ya, "Aga m eme ka ihe mgbu nke ịmu nwa gi baa ụba nke ukwuu, o bu site n'ihe mgbu ka i ga-eji muputa ụmụ gi. Ochichọ nke obi gi ga-adị n'aka di gi, o bu ya ga-achikwa gi." 17 O gwara Adam si, "N'ihi na i nara nwunye gi ntị, rie mkpuru site n'osisi ahụ m nyere gi iwu si, 'Gị erila mkpuru sitere na ya,' 'Ala bụ ihe a bürü ọnụ n'ihi gi, site n'oke ndogbu n'orụ ka i ga-eri ihe si na ya püta ogologo ụboghị ndu gi niile. 18 O ga-eruputara gi ogwu na uke, i ga-erikwa ahịhia nke ubi. 19 Site n'osuso nke ga-agbaputa gi n'ihi ka i ga-eri nri gi tutu ruo mgbe i loghachiri n'ala ebe o bu site n'ala ka e si meputa gi n'ihi na aja ka i bụ, n'aja ka i ga-alaghachikwa." 20 Adam gurụ nwunye ya Iiv, n'ihi na ọ bu nne mmadụ niile di ndu. 21 Emeja, Onyenwe anyị Chineke weere akpukpo anụ meere Adam na nwunye ya uwe oyiyi. 22 Onyenwe anyị Chineke siri, "Lee, mmadụ adịla ka onye ọbula n'ime anyị site n'imata ihe ọma na ihe ojoo. Ugbu a, ka ọ gharakwa i setipụ aka ya ghoro mkpuru osisi ahụ na-enye ndu rie, si otu a dịa ndu ruo mgbe ebighị ebi." 23 N'ihi nke a, Onyenwe anyị Chineke ọchupuru ya site n'ogige Iden ka ọ gaa na-arụ ọru n'ala e si weputa ya. 24 Mgbe ọ ọchupuru mmadụ, o dochiri n'owuwa anyanwu nke ogige Iden ndi

4 Emeja, Adam na nwunye ya Iiv dinakoro dika di na nwunye. Iiv tțurụ ime mọ nwa nwoke, onye ha gurụ Ken. Iiv siri, "Site n'inyeaka Onyenwe anyị, amutala m nwa nwoke!" 2 Emeja Iiv mutara nwanne ya nwoke Ebel. Ebel ghoro onye na-azụ igwe aturu. Ma Ken ghoro onye ọru ubi. 3 Mgbe ụfodụ oge gasiri, Ken wetaara Onyenwe anyị ụfodụ ihe ubi ya dika onyinye. 4 Ma Ebel, ya onwe ya nyekwara onyinye site n'igwe ewu na aturu ya e bụ ụzo mọ, nke mara abuba. Onyenwe anyị nabatara Ebel na onyinye ya, 5 ma ọ nabataghị Ken na onyinye ya. Nke a wutere Ken, mee ka o wee iwe di ukwuu. Ihu ya agbaru. 6 Ma Onyenwe anyị juru ya si, "Gini mere i ji ewe iwe? Gini mere ihu gi ji gbaru? 7 O bürü na i mee ihe ziri ezi, agaghị anabata gi? O bürükwanu na i ju ime ihe ziri ezi, mmechie nọ n'onụ ụzo na-eche gi ila gi n'iyi. Lezieanya hụ na i meriri ya." 8 Ken gwara nwanne ya Ebel si, "Bịa soro m ka anyị banye ọhia." Mgbe ha nọ n'ebé ahụ, Ken jidere nwanne ya gbuo ya. 9 Emeja, Onyenwe anyị juru Ken ajuju si, "Ebee ka Ebel nwanne gi nwoke nọ?" O zaghachiri, "Amaghị m. Abụ m onye nche nwanne m?" 10 Ma Onyenwe anyị zara si ya, "Gini ka i mere? Gee ntị, obara nwanne gi na-akpoko m site n'ala. 11 Site ugbu a gaa n'ihi i bürüla onye a bürü ọnụ, na onye e si n'ala ọchupu, ala ahụ meghepuru ọnụ ya nabata obara nwanne gi, site n'aka gi. 12 Mgbe i kuru ihe ọbula n'ime ya, ala agaghị enye gi mkpuru ya n'uju. Site ugbu a gaa n'ihi, i ga-abu onye na-awaghari awaghari na onye na-abaghị n'ihe n'uwá." 13 Ken zara Onyenwe anyị, "Ntaramahuhị i nyere m di ukwuu karịa nke m nwere ike ibu. 14 Ugbu a, abụ m onye i si n'ala ubi ya ọchupu. Abukwa m onye i si n'ihi gi ọchupu. Bido taa aga m abụ onye na-awaghari awaghari n'ime ụwa. Onye ọbula hukwara m gagebu m." 15 Onyenwe anyị zara si ya, "O nweghi onye ga-egbu gi, n'ihi na aga m atukwasirị onye ọbula metụrụ gi aka ntaramahuhị okpukpu asaa karịa nke m nyere gi." Ya mere, Onyenwe

anyị kara Ken akara iji gbochie onye ọbụla hụrụ ya igbu ya. **16** Ken sitere n’ihu Onyenwe anyị pụo gaa biri n’ala Nod, obodo dị n’akukụ ọwụwa anyanwu Iden. **17** Ken na nwunye ya dinakorō, nwunye ya tụțụrụ ime mta nwa nwoke aha ya bụ Enök. N’oge a, Ken nọ na-ewu otu obodo ọ gurụ Enök, nke bụ aha nwa ya nwoke. **18** Enök bụ nna Irad, Irad bụ nna Mehujael, Mehujael bụ nna Metusael, Metusael abụrụ nna Lamek. **19** Lamek lụrụ ụmụ nwanyi abụo. Aha nwunye ya nke mbụ bụ Ada. Aha nke ozọ bụ Zila. **20** Ada mütara Jabal, onye bụ nna ndị na-azụ anụ ụlo, na ndị na-ebi n’ulọ ikwu. **21** Aha nwanne ya nwoke bụ Jubal, onye mbụ bụ nna ndị na-akpo ụbọ akwara, na ndị na-afụ opि. **22** Zila, mütara otu nwa nwoke aha ya bụ Tubal Ken, onye bụ nna ndị niile na-akpu ihe dị iche iche e ji bronz maqbụ igwe kpụo. Aha nwanne nwanyi Tubal Ken bụ Naama. **23** Lamek kpọrọ ndị nwunye ya sị ha, “Geenụ m ntị, Ada na Zila, unu ndị nwunye Lamek, nṣụ okwu sị m n’ọnụ. Egbuola m otu nwoke n’ihii na ọ merụrụ m ahụ, otu nwokorobia n’ihii na ọ mehịara m ahụ. **24** O bụrụ na a ga-abotara Ken ọbọ ugboro asaa, mgbe ahụ, a ga-abotara Lamek ọbọ iri ugboro asaa na asaa.” **25** Adam na liv dinakorō ozọ, liv tụțụrụ ime mta nwa nwoke ọ gurụ Set. N’ihii na liv kwuru sị, “Chineke enyela m nwa nwoke ozọ n’ọnọdu Ebel onye Ken gburu.” **26** Set mütara nwa nwoke gụo ya Enosh. N’oge ahụ ka ụmụ mmadụ bidoro ikpokwu aha Onyenwe anyị.

Jisqos siri, "Nna gbaghara ha n'ihi na ha amataghị ihe ha na-eme."
Ha ji ife nza kee uwe ya n'etiti onwe ha.

Luk 23:34

Jon

1 Na mbụ okwu ahụ dírijị, okwu ahụ na Chineke nō, okwu ahụ bükwa Chineke. **2** Ya na Chineke nō site na mbụ. **3** E sitere na ya kee ihe niile, ṽadihgikwa ihe ọbụla e kere eke nke a na-ekeghị site na ya. **4** N'ime ya ka ndu dírijị, ndu ahụ bükwa ihè nye mmadu niile, **5** ihè ahụ na-enwu n'ime ochichiri, ma ochichiri ahụ emenyughi ya. **6** O dì otu nwoke Chineke zitere, aha ya bụ Jon. **7** O bijara dì ka onye akaebe igba ama banyere ihè ahụ, ka mmadu niile site n'aka ya kwere. **8** Ya onwe ya abughị ihè ahụ, o bijara na-nañi igba akaebe banyere ihè ahụ. **9** Ezi ihè ahụ nke na-enye mmadu ọbụla ihè na-abịa n'ime ụwa. **10** O bijara n'ụwa, ma ụwa bụ ihe e kere site n'aka ya, ma ụwa amataghị onye o bụ. **11** O bijakwutere ihe ndị ahụ bụ ndị nke ya, ma ndị ahụ bụ ndị nke ya anabataghị ya. **12** Ma ndị ahụ niile nabataray, ndị ahụ niile kweere n'aha ya ka o nyere ike igho ụmụ Chineke. **13** Ụmụ a na-amughi site n'obara, maqbụ site na mkpebi nke anụ ahụ, ma ọ bükwanụ mkpebi nke mmadu, kama site na Chineke. **14** Okwu ahụ ghoro anụ ahụ birikwa n'etiti anyi. Anyi ahụla ebube ya, ebube nke onye naanị ya bụ Ọkpara Nna mürü, onye si n'ebi Nna nō bịa, onye juputara n'amara na eziokwu. **15** Jon gbara ama banyere ya mgbe ọ na-eti mkpu na-asị, "Onye a bụ onye ahụ m kwuru banyere ya, 'Onye na-abịa m n'azụ dì ukwuu karịa m, n'ihi na o bukwa m ụzọ díri.'" **16** Site n'iba ụba nke amara ya, anyi niile anatala iwu site n'aka Mosis, ma amara na eziokwu bijara site n'aka Jisós Kraist. **18** O díbeghi onye ọbụla hụrla Chineke, ma Chineke, onye naanị pütara "Onye ozizi"), "olee ebe i bi?" **19** Nke a bụ igba ama Jon mgbe ndị ndu ndị Juu nō na ha, "Bianụ, unu ga-ahụ." Ha sooro ya ga hụ ebe na mma, emeela ka anyi mata ya. **20** Nke sooro ya bụ Andru nwanne Saimon Pita. **21** Mgbere ahụ ha jurụ ya sị, "I bükwanụ onye? I si ya, "Anyi achọtala Mezaya ahụ" (onye a na-bụ ॥laija?" O zara si ha, "Abughị m ya." "I bụ akpokwa Kraist). **22** Ha sịrị ya, "I bụ ya anya sị, "I bụ Saimon nwa Jon. A ga-akpọ gi onye? Nye anyi ọsisa anyi ga-eweghachiri ndị Sefas" (nke nsuğharị ya, pütara Pita). **23** N'echi

zitere anyi. Gini ka i kwuru banyere onwe gi?" **23** O sịrị, dika Ajaya onye amụma kwuru, "Abụ m onye na-eti mkpu n'ime ọzara, 'Meenụ ka ụzọ Onyenwe anyi guzozie.'" **24** Ma ndị Farisi ahụ ezitere **25** jurụ ya, sị, "Gini mere i ji na-eme baptizim ọ bürü na i bughị Kraist maqbụ ॥laija, maqbụ onye amụma ahụ?" **26** Jon zara ha si, "Eji m mmiri na-eme baptizim, ma o dì otu onye nō n'etiti unu nke unu na-amaghị. **27** Onye ahụ nke na-abịa n'azụ m, onye m na-erughị itopụ eriri akpukpokwụ ya." **28** Ihe a mere na Betani n'ofe osimiri Jodan bụ ebe Jon nō na-eme baptizim. **29** N'echi ya, o hụrụ ka Jisós na-abịakwute ya sị, "Leekwa, Nwa Aturu Chineke, onye na-ebupụ mmehie ụwa. **30** O bụ onye a ka ụwa. **31** Mụ onwe m amataghị ahụ ya, ma a bijara m were mmiri na-eme baptizim n'ihi nke a, ka e kpughee ya nye ndị Izrel." **32** Mgbere ahụ Jon gbara ama a sị, "Ahụrụ m ka Mmụq Nso sitere n'eluiwge rịdata dì ka nduru, nökwasị ya. **33** Mụ onwe m amabughị ya, ma onye ahụ zitere m ka m jiri mmiri mee baptizim kwuru, 'Onye ahụ i ga-ahụ, onye Mmụq Nso ga-ebekwasị, ma nogidekwa, o bụ ya ga-eji Mmụq Nso mee baptizim.' **34** Mụ onwe m ahụla ya, na-agbakwa ama na onye a bụ Ọkpara Chineke." **35** N'echi ya, Jon na mmadu abụ ndị na-eso ụzọ ya guzoro n'ebi ahụ ọzọ. **36** Mgbere o hụrụ ukwuu karịa m, n'ihi na o bukwa m ụzọ díri.'" Jisós ka ọ na-agafe, o sịrị, "Leenụ, Nwa Aturu Chineke." **37** Mgbere mmadu abụ ahụ na-eso ụzọ amara a tükwasịrị n'amara. **17** N'ihi na e nyere ya nṣụ nke a, ha tükharịri soro Jisós. **38** Mgbere iwu site n'aka Mosis, ma amara na eziokwu Jisós tükharịri hụ ka ha na-eso ya, o sịrị ha, nke sooro ya bụ Andru nwanne Saimon Pita. **39** O sịrị ya bụ Ọkpara Nna mürü. Onye ya na Nna dì ha, "Bianụ, unu ga-ahụ." Ha sooro ya ga hụ ebe na mma, emeela ka anyi mata ya. **40** Nke a ọ na-anọ. Ha nonyekwara ya ụboghị ahụ niile. O bụ igba ama Jon mgbe ndị ndu ndị Livayị ka n'ime mmadu abụ ahụ nṣụ ihe Jon kwuru, ha bịa juo ya onye o bụ? **41** O mechighị ọnụ ya, nke sooro ya bụ Andru nwanne Saimon Pita. **42** O kpotaara ya Jisós. O lere Onye amụma ahụ?" "Mba." **43** Ha sịrị ya, "I bụ ya anya sị, "I bụ Saimon nwa Jon. A ga-akpọ gi onye? Nye anyi ọsisa anyi ga-eweghachiri ndị Sefas" (nke nsuğharị ya, pütara Pita). **44** N'echi

ya, o kpebiri iga Galili. Mgbe ọ hụrụ Filip, o sịri ụtọ n'ikpeazụ, mgbe ndị mmadụ nujuchara afọ, ya, "Soro m." 44 Filip bụ onye obodo Betsaida dị ma i chebere mmanya dị ụtọ buputa ya ugbu a." ka Andru na Pita. 45 Filip chọtara Nataniel sị 11 Nke a bụ mmalite ihe ama Jisós mere na Kena ya, "Anyị achọtalà onye ahụ Mosis dere banyere nke Galili, o sitere na nke a kpughee ebube ya, ya n'iwu, onye ndị amụma dekwara banyere ya, ndị na-eso ụzọ ya kwenyekwara na ya. 12 Mgbe Jisós onye Nazaret, nwa Josef." 46 Nataniel sịri nke a gasiri, ọ gara Kapanom, ya na nne ya na ya, "Ihe ọma ọbula ọ pürü i si na Nazaret püta?" ụmụnne ya, nakwa ndị na-eso ụzọ ya. Ha nọrọ Ma Filip sịri ya, "Bịa ka i hụrụ." 47 Mgbe Jisós ụbochị ole na ole n'ebe ahụ. 13 Mgbe mmemme hụrụ ka Nataniel na-abịaru ya nso, o kwuru oriri Ngabiga nke ndị Juu na-abịaru nso, Jisós sị, "Leenụ ezi nwa afọ Izrel onye aghụgho na- gara Jerusalem. 14 N'ime ụlọnsö ukwu, ọ hụrụ adighị n'ime ya." 48 Nataniel sịri ya, "Olee otu i ndị na-ere ehi, na atụrụ na nduru. Hükwa ndị si mata onye m bu?" Jisós sịri ya, "Tupu Filip nọdụrụ na tebul na-agbanwe ego. 15 Ya mere, o akpọ gi, ahularị m gi ka i nọ n'okpuru osisi jiri eriri mere ụtarị chupusia ndị nile nọ na-fig." 49 Mgbe ahụ, Nataniel zaghachiri, "Onye ere ahịa n'ulọnsö ukwu ahụ, tinyekwara ehi na ozizi, i bụ Okpara Chineke; i bụ eze Izrel." 50 atụrụ ha. Ọ kwafusirị mkpuru ego ndị ahụ na- Jisós zara sị ya, "I kwere n'ihi na agwara m gi agbanwe ego, kpughariakwa tebul ha ihu. 16 Ọ na ahụrụ m gi n'okpuru osisi fiig? I ga-ahụ ihe sịri ndị ahụ na-ere nduru, "Wepụnụ ihe ndị a dị ukwuu karịa nke a." 51 O sìkvara ya, "N'ezie, n'ebe a. Kwusinụ ime ụlo Nna m ka ọ bụrụ ebe n'ezie agwa m unu, unu ga-ahụ eluigwe ka o a na-azụ ahịa." 17 Ndị na-eso ụzọ ya chetara na meghere hükwa ndị mmuo ozi Chineke ka ha e dere ya riị n'akwukwó nso, "Ihe banyere ụlo na-arigokwuru, ma na-arịdakwuru Nwa nke gi na-anụ m ọkụ n'obi." 18 Ma ndị Juu sịri ya, Mmadụ."

2 N'ubochị nke ato, o nwere mmemme agbamakwukwó na Kena nke Galili, nne Jisós biakwara ebe ahụ. 2 A kpoķwara Jisós na ndị na-eso ụzọ ya oku na mmemme agbamakwukwó a. 3 Mgbe mmanya ha gwurụ, nne Jisós sịri ya, "Ha enweghi mmanya." 4 Jisós sịri ya, "Nwanyị, gini gbasara mü na gi na nke a? Oge awa m erubeghi." 5 Nne ya gwara ndị na-eje ozi, "Ihe ọbuла ọ gwara unu, meenụ ya." 6 A dobara ite mmiri nkume isii buru ibu n'akukụ ebe ahụ, nke a na-eji agbanye mmiri ndị Juu na-eji asachasị onwe ha ma ha chọq ikpe ekpere. Otu n'ime ha na-eri ihe dị ka galonụ iri abụ ma ihe ruru iri ato. 7 Jisós gwara ha, "Gbajonụ ite ndị a mmiri." Ya mere, ha gbajupütara ha mmiri. 8 Mgbe ahụ, o gwara ha, "Ugbu a, gbaputanụ ụfodụ bugara onyeisi oche." Ha mekwara nke a. 9 Mgbe ahụ onyeisi oche ahụ detürü mmiri ahụ e mere ka ọ ghọq mmanya ọnụ. Ọ mataghị ebe o siri püta (ma ndị na-eje ozi, ndị kutere mmiri ahụ matara), onyeisi oche ahụ kpopütara onye ahụ na-alụ nwunye ọhụrụ iche 10 sị ya, "N'oge mmemme ọbuła, a na-ebu ụzọ buputa mmanya dị ụtọ, ma bupütakwa nke na-adighị

"Olee ihe ịrịbama i pürü igosi anyị na ikike i ji eme ihe ndị a." 19 Jisós zara sị, "Kwatuonụ ụlọnsö ukwu a, aga m ewughachikwa ya n'abalị ato." 20 Ndị Juu kwuru, "Ulọnsö ukwu a were anyị iri afọ anọ na isii ịrụ ya, i ga-ewughachi ya n'abalị ato?" 21 Ma ụlọnsö o kwuru maka ya bụ ahụ ya. 22 Ndị na-eso ụzọ ya chetara okwu ya a mgbe o siri n'ọnwụ bilie. Mgbe ahụkwa, ha kweere akwukwó nso ya na okwu nile Jisós kwuru. 23 Mgbe ọ nọ na Jerusalem n'oge Mmemme Ngabiga, ọtụtụ mmadụ hụrụ ihe ịrịbama o mere kweere na ya. 24 Ma Jisós atukwasighị ha obi n'ihi na ọ matara mmadụ nile nke ọma. 25 Ọ dighị ya mkpa ka onye ọbuła gbaa akaebe banyere ụmụ mmadụ, n'ihi na ya onwe ya maara ihe dị n'ime mmadụ.

3 O nwere otu nwoke onyeisi ndị Juu nke so n'otu ndị Farisii aha ya bụ Nikodimós. 2 Ọ biakwutere ya n'abalị sị ya, "Onye ozizi, anyị maara na i bụ onye ozizi sitere na Chineke, n'ihi na o nweghi onye ọbuła pürü ịrụ ọrụ ebube dị otu a ma ọ bụrụ na Chineke anonyereghị ya." 3 Jisós zara sị ya, "N'ezie, n'ezie agwa m unu, ọ bụrụ na amughi mmadụ ọzọ, o pughi ihụ alaeze Chineke anya." 4 Nikodimós sịri ya, "Olee otu a

ga-esi mugharja mmadu mgbe o mere okenye? nokwa n'onu mmiri Enon di nso na Salim na-
Q ga-aba n'afø nne ya nke ubgoro abuø?" 5 Ma eme baptizim n'ihi na mmiri buru ibu n'ebe
Jisøs sıri, "N'ezie, n'ezie agwa m unu, o buru na ahü, ndi mmadu gakwara n'ihu na-abjäkwute
amughi mmadu site na mmiri na Mmø Nsø, o ya, o na-emekwa ha baptizim. 24 E tinyebeghi
nweghi ike iba n'alaeze Chineke. 6 Ihe e si n'anu Jøn n'ulo mkporø mgbe ahü. 25 N'oge a, irurita
ahü muø bu anu ahü, ma ihe a mørø site na ƙuka malitere n'etiti ndi na-eso uzø Jøn na otu
Mmø bu mmø. 7 Ya ejula gi anya na m sıri gi, onye Juu banyere mmemme idjı ɔcha. 26 Ha
'Agaghı imu unu ɔzø.' 8 Ifufe na-efe n'ebe ɔbula biakwutere Jøn si ya, "Onye ozizi, onye ahü i
masırı ya. I nwere ike nü uzø ya ma ımataghı gbara ama banyere ya nö n'ofe Jødan na-eme
ebe o si abja maøbu ebe o na-agha. Otu a ka o baptizim, mmadu niile na-agakwukwara ya." 27
dikwara onye ɔbula a mørø site na Mmø. 9 Jøn zaghachiri si, "Ihe mmadu nwere ike ınatı
Nikqdimos zara si ya, "Olee otu ihe ndi a ga- bu naanı ihe ahü e nyere ya site n'eluiwge. 28
esi mee?" 10 Jisøs zara si ya, "I bu onye ozizi Unu onwe unu ga-agbara m akaebe na m sıri,
ndi Izrel, ma i ghøtagħi ihe ndi a? 11 N'ezie, na abuġħi m Kraist ahü, kama e zitere m ka
n'ezie agwa m unu. Anyi na-ekwu banyere ihe m buru uzø bia. 29 Nwanyi a na-alu ɔħħru bu
anyi maara, na-akowaputakwa ihe anyi hħru, nke di ya. Enyi onye na-alu nwunye ɔħħru na-
ma unu onwe unu adighi anabata akaebe anyi. eche ma na-egekwa ntı ċinu olu ya, qñu na-
12 Ekuwola m banyere ihe dı n'uwma ma unu ejuputakwa ya obi mgbe o nrur olu onye ahü
ekwegħi ya, oleekwanu otu unu ga-esi kwere, na-alu nwunye ɔħħru. Ya mere, qñu m e zuola
ma o buru na mu agwa unu banyere ihe ndi dı oke ubgu a. 30 Q ghaghı idjı elu, ma mu onwe m
n'eluiwge? 13 O nwiegħi onye ɔbula rigooro aghaghı idjikwa ala. 31 "Onye ahü si n'elu bia dı
n'eluiwge ewezuga Nwa nke Mmadu bu onye elu karja ihe niile, onye ahü si n'uwma bükwa nke
siri n'eluiwge rıdata. 14 Dı ka Mosis weliri agwo 15 Ka onye ɔbula kwere na ya
nwee ndu ebighi ebi." (aiōnios g166) 16 N'ihi na Chineke hħru ƿwa n'anya, nke a mere o jiri nye
Okpara o mørø naanı ya, ka onye ɔbula kweere na ya ghara ila n'iyi, kama ka o nwee ndu ebighi
ebi. (aiōnios g166) 17 N'ihi na Chineke ezitegħi Okpara ya n'uwma ka o maa ƿwa ikpe, kama ka e
site n'aka ya zopu ta ƿwa. 18 Ikpe amaghı onye ɔbula kwere na ya, ma onye ɔbula na-ekwegħi
agħoħollar onye ikpe mara, n'ihi na o kwegħi n'aha Okpara Chineke mørø naanı ya. 19 Nke a
bu mkpebi ikpe ahü; na l'hè abjala n'uwma, ma ƿmu mmadu hħru oħiċċiħi n'anya kama l'hè
ahü, n'ihi na ɔrū ha jorø njo. 20 N'ihi na onye ɔbula na-eme ihe ojøq kporø l'hè ahü asif, o
dighi abjäkwute l'hè ahü, ka a ghara ime ka ɔrū ya pūta l'hè. 21 Ma ndi na-ebi ndu n'ezio kwu
na-abjäkwute l'hè ahü, ka e nwee ike hħuta ya nke ɔma, na ihe niile ha na-eme sitere na ike
Chineke. 22 Emesia, Jisøs na ndi na-eso uzø ya banyere n'ime obodo Judia, ebe o noqtur nwa
oge, meekwa baptizim. 23 N'otu aka ahü, Jøn

32 O na-agba ama banyere ihe ɔħħru nakwa
nke o nrur, ma o nwiegħi onye na-anabata ama
ya. 33 Onye ɔbula nabatara akaebe ya ji nke a
mere akara, na Chineke bu eziokwu. 34 N'ihi na
onye Chineke zitere na-ekwu okwu Chineke.
ebi. (aiōnios g166) 35 Nna hħru
N'ihi na ɔ na-enye Mmø ya n'uju. 36 Onye ɔbula kwere n'Okpara ahü nwre
Okpara ya n'anya, o tinyekwala ihe niile n'aka
site n'aka ya zopu ta ƿwa. 37 Onye ɔbula juri ɔkpara ahü
ndu ebighi ebi, ma onye ɔbula juri ɔkpara ahü
agħagħi ahü ndu n'ihi na iwe Chineke ga-adiri
ya." (aiōnios g166)

4 Ugbu a, Jisøs matara na ndi Farisii anula na
o na-eme ka oħtut mmadu buru ndi na-eso
uzø ya na-emekwa baptizim karja Jøn. 2 Ma o
bukwaghji Jisøs na onwe ya na-eme baptizim
kama o bu ndi na-eso uzø ya mere ha baptizim.
3 O hapurju Judia lagħachi azu na Galili. 4 Ma
o ga-esite n'etiti Sameria gafee. 5 Ya mere, o
batara n'otu obodo nta dı na Sameria a na-akpo
Saika, n'akukku ala ahü Jekob nyere Josef nwa ya
nwoke. 6 Olulu mmiri Jekob dı n'ebe ahü, ma
ebe o bu na ike gwurju Jisøs n'ije ya, o noðduru

ala n'akuku olulu mmiri ahü. O bụ ihe dí ka oge 25 Nwanyi ahü siri ya, “Amaara m na Mezaya” ehihie. 7 Otu nwanyi onye Sameria bjara idoro (onye a na-akpo Kraist) “na-abia. Mgbe o bjara, mmiri, Jisos siri ya, “Nyetu m mmiri ka m nüo.” o ga-akowaziri anyi ihe niile.” 26 Jisos siri ya, 8 (Ndị na-eso uzo ya abaala n'ime obodo iga “Mụ, onye na-agwa gị okwu, abu m ya.” 27 zuta nri.) 9 Nwanyi ahü siri ya, “Olee otu gị bụ N'oge ahü ndị na-eso uzo ya loghachitara. O onye Juu si ario m bụ nwanyi Sameria mmiri ka gbagwojukwara ha anya nke ukwuu ihu na ya i nüo?” (N'ihi na ndị Juu na ndị Sameria anaghị na nwanyi na-ekwurita okwu. Ma o nweghi emekorita ihe obula.) 10 Jisos zara si, “O bụru onye n'ime ha jürü nwanyi ahü si, “Gini ka i na i matara onyinye Chineke, na onye ahü na-choro?” ma o bukwanu, “Gini kpatara gị na ya ario gị mmiri, i gaara ario ya, o gakwara enye gị ji na-ekwurita okwu?” 28 Mgbe ahü, nwanyi mmiri nke ndu.” 11 Nwanyi ahü siri ya, “Nna ahü hapuru ite mmiri ya laghachi n'ime obodo anyi ukwu, o nweghi ihe obula i ji i ga-eji doro ga gwa ndị mmadu, 29 “Bianu lee otu nwoke mmiri, olulu a dikwa omimi. Oleekwanu ebe onye gwara m ihe niile m merela. O ga-abu na o i ga-eweta mmiri ndu a. 12 O bụ na i ka nna bụ ya bụ Kraist ahü?” 30 Ha sitere n'obodo ahü nna anyi Jekob ukwuu, onye gwuu anyi olulu gbaputasia soro uzo ahü, ka ha gakwuru ya. 31 mmiri a? Ya onwe ya na ụmụ ya na igwe ehi Ma otu o dí, ndị na-eso uzo ya rioro ya si, “Onye na aturụ ya nukwara mmiri sitere na ya?” 13 ozizi rienu nri.” 32 Ma o siri ha, “Enwere m nri Jisos zara si, “Onye obula nüru mmiri a, akpiri m-na-eri nke unu na-amaghị maka ya.” 33 Mgbe ga-akpo ya nkụ ozo. 14 Ma onye obula ga-anu ahü ndị na-eso uzo ya sıritara onwe ha, “O gammiri ahü m nyere ya, akpiri agaghị akpokwa abu na o nwere onye butere ya nri?” 34 Jisos ya nkụ ozo. N'eziokwu, mmiri ahü m nyere siri ha, “Nri m bụ imē uche onye ahü zitere m ya ga-aghoropọ ya isi iyi nke na-asoputara ya nakwa irucha oru ya. 35 Unu na-asị, ‘o fodughị ndu ebighị ebi.” (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Mgbe onwa anō ka igho mkpuru n'ubi ruo? Ma ana ahü nwanyi ahü siri ya, “Onyenwe anyi nye m m agwa unu, megheenụ anya unu lee ubi ahü, mmiri a, ka akpiri ghara ikpo m nkụ ozo, ka m ha achaala maka oghugho. 36 O bùladị ugbu a, gharakwa idị na-abia ebe a idoro mmiri.” 16 onye na-agho mkpuru na-anata ụgwọ oru, o na- Q gwara ya si, “Gaa kpota di gi ma loghachị.” achikota mkpuru ahü maka ndu ebighị ebi, ka 17 Nwanyi ahü zaghachiri ya si, “Enweghi m onye ghara mkpuru na onye ghoro ya nwee ike di.” Jisos siri ya, “I kwuru eziokwu mgbe i siri iñurikota oñu. (aiōnios g166) 37 Ya mere okwu ahü na i nweghi di. 18 I nweela di ise, ma nwoke nke na-asị, ‘Otu onye na-agha mkpuru, onye gị na ya bi ugbu a abughị di gi. Ihe kwuru bụ ozo na-aghokwa ya bụ eziokwu.’ 38 E zigara mnqo eziokwu.” 19 Nwanyi ahü siri ya “Nna m unu ka unu gaa ghoṭa ihe unu na-arughị anyi ukwu, ahụrụ m na i bụ onye amuma. 20 oru maka ya. Ndị ozo ruru oru a, ma unu ewe Nna nna anyi ha fere ofufe n'ugwu a, ma unu uru dí n'orụ ha.” 39 Otutu ndị obodo Sameria na-ekwu n'ebé ndị mmadu ga-eferiri ofufe bụ kweere na ya n'ihi ama ahü nwanyi ahü gbara, naanị na Jerusalem.” 21 Jisos siri ya, “Nwanyi “O gwara m ihe niile m mere.” 40 Ya mere mgbe kwere okwu m, oge na-abia mgbe i na-agaghị ndị Sameria biakwutere ya, ha rioro ya ka o akpo isiala nye Nna, maqbụ n'ugwu a ma o nonyetụ ha, o nonyekwaara ha ubochị abu, bukwanu na Jerusalem. 22 Unu na-efe ihe unu 41 Otutu ndị ozo kwerekwara na ya n'ihi okwu na-amaghị ma anyi na-efe ihe anyi matara, n'ihi ya. 42 Ha gwara nwanyi ahü, “Ihe anyi jiri kwere na nzoputa sitere n'aka ndị Juu. 23 Ma oge na-ugbu a abughị ihe i kwuru, kama o bụ n'ihi abia, ugbu a o bjala, mgbe ndị na-efe Nna ahü na anyi onwe anyi anula olu ya, matakwa na n'eziokwu ga-efe ya n'ime mmuo na n'eziokwu. onye a bụ Onye nzoputa nke ụwa n'eziokwu.” N'ihi na o bụ ndị dí otu a ka Nna choropka ha 43 Mgbe ubochị abu ahü gasiri, o hapuru ebe na-efe ya. 24 Chineke bụ mmuo ndị niile na-ahü gawa Galili. 44 (Jisos n'onwe ya ekwuola na efe ya ga-eferiri ya n'ime mmuo na eziokwu.” onye amuma anaghị enwe ugwu n'obodo ya.) 45

Mgbe o bıaruru Galili, ndị Galili nabatara ya ebe chilie ute gi jegharịa.” 9 N’otu oge ahụ, ahụ ha onwe ha gara mmemme na Jerusalem, ma díri nwoke ahụ mma, o chiliri ute ya, malite hukwa otutu oru ebube o rurụ n’oge mmemme ijeghari. Ihe a mere n’ubochị izuike. 10 Ma ndị ahụ. 46 Ozokwa, o bıaruru Kena nke Galili bụ Juu gwara nwoke ahụ a gworo ɔrịa, “Taa bụ ebe ahụ o mere mmiri ka o ghogho mmanyia. E ubochị izuike, o megidere iwu na i ga-ebu ute nwekwara otu onye na-arụ oru n’uloeze nō gi.” 11 Ma o zaghachiri ha, “Nwoke ahụ mere ka n’ebé ahụ, nke ahụ na-adighị nwa ya nwoke ike ahụ dí m mma siri m, ‘Chilie ute gi laa.’” 12 Ha na Kapanom. 47 Mgbe o nürü na Jisos esitela jürü ya, “Onye bụ onye ahụ gwara gi ka i chilie na Judia bıarute na Galili, o jekwuu ya riọ ya laa?” 13 Ma nwoke ahụ a gworo amataghị ya ka o bịa gworo nwa ya, n’ihi na o nō n’onu onye o bụ n’ihi na Jisos zoro onwe ya banye ọnwu. 48 Jisos siri ya, “O burụ na unu ahughị n’etiti igwe mmadu. 14 Emesia, Jisos huru ya oru ebube na ihe ırıbama, unu agaghị ekwe n’ime ulonso ukwu si ya, “Lee, e melia ka ahụ dí ma oli.” 49 Onye a na-arụ oru n’uloeze siri ya, gi mma, emeiekwala ɔzọ ka nke dí njo karịa “Nna m ukwu, biko bịa tupu nwa m a nwụo.” 50 nke a hapụ ibiąkwasị gi.” 15 Nwoke a siri n’ebé Jisos siri ya, “Laa, nwa gi nwoke ga-adị ndụ.” ahụ puo gaa gwa ndị Juu na o bụ Jisos gworo Nwoke ahụ kweere n’ihe Jisos kwuru laa. 51 ya. 16 Ya mere, n’ihi na Jisos na-eme ihe ndị a Mgbe o ka nō n’uzo, ndị ohu ya zutere ya kojoro n’ubochị izuike, ndị Juu malitere isogbu ya. 17 ya na ahụ adıla nwa ya nwoke mma. 52 Mgbe Jisos siri ha, “Nna m na-arụ oru mgbe niile ruo o jürü ha oge nwa ya jiri gbakee, ha siri ya, ugbu a, mụ onwe m kwa, ana m arụ oru.” 18 “Oke ahụ oku ahụ kwusirị ya ụnyahụ n’elekere N’ihi nke a, ndị Juu chosirị ike igbu ya. O bughi mbụ nke ehiihe.” 53 Nwoke ahụ għotara na o bụ naanị na o mebirị ubochị izuike, kama o na-kpomkwem n’oge awa ahụ Jisos gwara ya, “Nwa akpokwa Chineke Nna ya, sitekwa otu a na-gi nwoke ga-adị ndụ.” Ya mere ya na ezinaulọ eme ka ya na Chineke hara. 19 Jisos zara ha si, ya niile kwenyere. 54 Nke a bụ ihe ırıbama nke “N’ezie, n’ezie agwa m unu, o nweghi ihe obụla abuo Jisos rurụ na Galili mgbe o siri Judia bịa.

5 Mgbe nke a gasirị, otu mmemme ndị Juu ruru, Jisos agaa Jerusalem. 2 Ma otu odata mmiri nta dí n’ime Jerusalem n’akukụ Ọnụ uzọ ama Aturụ. Aha odata mmiri ahụ n’asusu Hibrụ bụ Betsaida, nke nwere mgbe Ọnụ uzọ ise. 3 N’ime ya ka igwe ndị ahụ na-esighị ike na-edina; ndị isì, ndị ngwurọ, na ndị akukụ ahụ ha kpónwurụ akpónwụ, ha na-eche mgbe mmiri ahụ ga-enughari. 4 N’ihi na mmuo ozi Onyenwe anyị na-agbadata site na mgbe ruo na mgbe gbaruọ mmiri ahụ. Onye ɔrịa obụla buru uzọ daba n’ime mmiri ahụ ma a gbaruọ ya, ka a na-agwo ihe obụla bụ ɔrịa ya. 5 Otu nwoke nō n’ebé ahụ bụ onye nọqola n’ɔrịa iri afọ ato na asato. 6 Mgbe Jisos huru ya, matakwa na o nọqola n’onodụ a ogologo oge, o jürü ya si, “I chorö ka a gworo gi ɔrịa?” 7 Onye ɔrịa ahụ zara, “Nna m ukwu, enweghi m onye obụla ga-enyere m aka kuba m n’ime odata mmiri a ma a gbaruọ ya, mgbe o bụla m chorö ka m danye, onye ɔzọ na-eburu m uzọ danye.” 8 Jisos gwara ya, “Bilie,

“N’ezie, n’ezie agwa m unu, o nweghi ihe obụla Okpara pürü ime n’onwe ya; naanị ihe o nwere ike ime bụ ihe o huru Nna ya na-eme, n’ihi na ihe obụla Nna ahụ na-eme ka Okpara ya na-emekwa. 20 N’ihi na Nna ahụ huru Okpara ya n’anya ma na-egosikwa ya ihe niile o na-eme. N’ezie o ga-agbagwoju unu anya n’ihi na o gageosi ya ihe kariri ndị a. 21 N’ihi na dí ka nna ahụ si akpote ndị nwurụ anwụ na-enyekwa ha ndụ, otu ahụ ka Okpara ya si enye onye obụla o masirị ya ndụ. 22 Nna anaghị ekpe onye obụla ikpe, kama o nyefere ikpe niile n’aka Okpara. 23 Ka mmadu niile nye Okpara ahụ nsopuru dí ka ha na-asopuru Nna ahụ. Onye obụla nke na-adighị asopuru Okpara ahụ adighị asopuru Nna nke zitere ya. 24 “N’ezie, n’ezie agwa m unu, onye obụla na-anụ okwu m ma kwerekwa n’onye zitere m nwere ndị ebighị ebi, a gaghi amakwa ya ikpe, o gafeela site n’onwu banye na ndụ. (aiōnios g166) 25 N’ezie, n’ezie agwa m unu, oge na-abia, o bịa kwalia ugbu a mgbe ndị nwurụ anwụ ga-anụ olu Okpara Chineke, ndị ahụ nürü ya ga-adıkwa ndụ. 26 Dí ka Nna ahụ

nwere ndu n'ime onwe ya, otu a ka o nyekwara
Okpara ahụ ike inwe ndu n'ime onwe ya. 27 O
nyekwala ya ikike ikpe ikpe n'ihi na ọ bụ Nwa
nke Mmadụ. 28 “Ka nke a hapụ iju unu anya,
n'ihi na oge na-abia, mgbe ndị niile no n'ilí
ha ga-anụ olu ya 29 ma püta, ndị mere ihe di
mma ga-ebili dírị ndu. Ma ndị mere ihe ojoo
ga-ebili bürü ndị a ga-ama ikpe. 30 Enweghi m
ike ime ihe ọbụla n'onwe m, ikpe m na-ekpe
bụ naanị di ka m nürü, ikpe m bükwa nke ziri
ezi, n'ihi na anaghị m eme ihe ga-amasi m,
kama ọ bụ ihe ga-amasi onye ahụ zitere m. 31
“Ọ bürü na m na-agba ama banyere onwe m,
ama m abughi eziokwu. 32 Enwere m onye ozọ
na-agbara m ama, amatakwara m na ama ya
banyere m bụ eziokwu. 33 “Unu zigaara Jon ndị
ozi, ọ gbakwaala ama maka eziokwu ahụ. 34 Ọ
bughi na m na-anabata ama nke mmadụ, kama
a na m ekwu ya ka enwe ike ịzopụta unu. 35
Ọ bụ oriọnụ nke na-enwu na-amukekwa, unu
horokwara iñụri ọnụ n'ihè ya n'oge nta. 36 “Ma
e nwere m ama dí ukwuu karịa nke Jon, n'ihi
na ọrụ ahụ ya bụ Nna nyere m ka m ruchapụ,
bükwa nke m na-arụ, na-agbara m ama na ọ bụ
Nna ahụ zitere m. 37 Ya bụ Nna ahụ zitere m
na-agbawka ama n'onwe ya banyere m. Unu
anụbeghi olu maqbụ hụ ụdidi ya. 38 Okwu ya
anokwaghi n'ime unu n'ihi na unu ekweghi
n'onye o zitere. 39 Unu na-enyocha akwukwo
nsø n'ihi na unu chere na unu ga-esite na ha
nwee ndu ebighị ebi maqbụ ha na-agba ama
banyere m. (aionios g166) 40 Ma unu jürü ibiakwute
m ka unu nwee ndu. 41 “Anaghị m anabata
otuto nke ụmụ mmadụ. 42 Ma amatara m na
unu enweghi iñunanya Chineke n'obi unu. 43
Abịaala m n'aha Nna m ma unu anabataghị m.
Ma ọ bürü na onye ozọ abia n'aha nke onwe
ya, unu ga-anabata ya. 44 Olee otu unu ga-esi
kwere ebe unu na-anara otuto site n'aka ibe
unu, ma unu adighị achọ otuto nke si n'aka
onye naanị ya bụ Chineke? 45 “Unu echela na m
ga-ebo unu ebubo n'ihu Nna ahụ. Onye ga-ebo
unu ebubo bụ Mosis, bụ onye unu tükwasıri obi
na ya. 46 Ọ bürü na unu kwenyeere Mosis, unu
gakwara ekwere na m, n'ihi na o dere banyere

m. 47 Ma ebe unu na-ekweghi n'ihe o dere, olee
otu unu ga-esi kwere n'ihe m kwuru?”

6 Mgbe nke a gasiri, Jisos gafere n'ofe nke ozọ
nke osimiri Galili (nke a na-akpokwa osimiri
Tiberias). 2 Oke igwe mmadụ sooro ya, n'ihi na
ha hụru ọrụ ebube ọ na-arụ n'ahụ ndị ọrija. 3
Jisos rigoro n'elu ugwu nödụ ala ya na ndị na-
eso ụzo ya. 4 N'oge a, mmemme oriri Ngabiga
ndị Juu na-abia nso. 5 Mgbe Jisos leliri anya
elu hụ oke igwe mmadụ na-abia kwute ya, ọ
siri Filip, “Olee ebe anyị ga-azuta achicha ndị a
ga-ata?” 6 Ọ jürü nke a naanị iji nwalee ya, ya
onwe ya marari ihe ọ ga-eme. 7 Filip zara ya,
“Ugwọ ọrụ ọnwa isii agaghị ezu ịzüta achicha
nke onye ọbụla n'ime ha ga-atatụ naanị ihe
ntakirị.” 8 Onye ozọ n'ime ndị na-eso ụzo ya
bụ Andru, nwanne Saimon Pita, kwuputara, 9
“Otu nwantakirị nwoke nō n'ebe a nwere ogbe
achicha balị ise, na azụ abụ, ma gini ka ha
bụ n'etiti igwe mmadụ ha otu a?” 10 Jisos siri,
“Meenụ ka ndị mmadụ ndị a nödụ ala.” E nwere
otụtụ ahijịa n'ebe ahụ, ụmụ nwoke nödürü ala,
ha dí ihe ruru puku mmadụ ise. 11 Ya mere, Jisos
weere achicha ahụ nye ekele, kee ha ndị niile
nödürü ala dí ka ha siri choq. O jikwa azụ ahụ
mee otu ihe ahụ. 12 Mgbe ha niile rijuchara afọ,
o siri ndị na-eso ụzo ya, “Tütükötanụ iberibe
niile fodürü, ka ihe ọbụla hapụ ila n'iyi.” 13
Ya mere, ha tütükötara ha, kpojuo nkata iri
na abụ, bụ iberibe si n'ogbe achicha balị ise
nke ndị ahụ riforọ. 14 Mgbe ndị mmadụ ahụ
hụru ihe ịribama ahụ, o mere ha bidoro na-
asị, “N'eziovwu, onye a bụ onye amuma ahụ
nke ga-abia n'ime ụwa.” 15 Mgbe Jisos matara
na ha choq ịbia dökpuṇụ ya n'ike chie ya eze,
ọ hapụru ha ga n'ugwu naanị ya, n'onwe ya.
16 Mgbe o ruru n'uhuruchi, ndị na-eso ụzo ya
rijara gaa n'onụ mmiri, 17 ebe ha banyere
n'otu ugbo mmiri, malite ịgabiga osimiri gawa
n'ofe Kapanom. N'oge a ọchichirị agbaala ma
Jisos aloghachikwutebeghi ha. 18 Ebili mmiri
maliri elu n'ihi n'oke ifufe bidoro na-efe. 19 Ha
akwóla ugbo ihe díka kilomita ise maqbụ isii,
mgbe ha hụru Jisos ka ọ na-aga ije n'elu mmiri
ahụ na-abia nso n'ugbo mmiri ha. Oke egwu
tükware ha. 20 Ma ọ siri ha, “Unu atüla egwu. Ọ

bü m.” 21 Mgbe ahụ, ha nabatara ya n’ime ụgbọ rịdata n’ụwa ime uche onye ahụ zitere m, o ahụ, o díkwaghị anya ụgbọ ha bịa ruru n’elu ala bụghị ime uche nke m. 39 Nke a bükwa uche ebe ha na-agà. 22 N’echi ya, igwe mmadụ ahụ onye ahụ zitere m, na o nweghi onye ọbụla o nođdụ n’ofe ọzọ nke ọnụ mmiri ahụ chọputara nyere m ga-efunari m, kama m ga-eme ka ha na o bụ naanị otu ụgbọ mmiri nta bjara n’ebé site n’onwụ bilie n’ubochị ikpeazu. 40 Nke a bụ ahụ, na Jisós esoghị ndị na-eso ụzọ ya banye n’ime ya, kama na o bụ naanị ndị na-eso ụzọ anya, kwerekwa na ya ga-enweta ndụ ebighị ya ka ụgbọ mmiri ahụ buuru pụo. 23 Mgbe ahụ ụfodụ ụgbọ mmiri si Tiberias bjara kwisi (aiónios g166) 41 N’ihî nke a, ndị Juu bidoro itamu nso nso ebe ahụ ndị mmadụ nō rie achịcha ntamu megide ya n’ihî na ọ sịrị, “Abụ m achịcha mgbe Onyenwe anyị nyechara ekele maka ya. ahụ siri n’eluiwge rịdata.” 42 Ha sịrị, “Onye a ọ 24 Ma mgbe igwe mmadụ ahụ għotara na Jisós bụghị Jisós, nwa Josef, bụ onye anyị matara nne na ndị na-eso ụzọ ya anoghi n’ebé ahụ, ha na nna ya? Oleekwanu otu o si ekwu ugbu a si, banyere n’ugbọ mmiri nta ndị ahụ kwófee gawa ‘Esi m n’eluiwge rịdata?’” 43 Jisós zara sị ha, Kapanom jchô Jisós. 25 Mgbe ha hụru ya n’ofe “Unu atamula n’etiti onwe unu. 44 O nweghi ọzọ nke osimiri ahụ, ha sịrị ya, “Onye ozizi, olee onye nwere ike ịbịakwute m ma ọ bụghị na Nna mgbe i jiri bia n’ebé a?” 26 Jisós sịrị ha, “N’ezie, ahụ zitere m kpótara ya, aga m akpolitekwa n’ezie agwa m unu, ihe unu ji na-achọ m abụghị ya n’ubochị ikpeazu. 45 E dere ya n’akwukwò n’ihî na unu hụru ihe ịrịbama m mere, kama na ndị amụma, ‘Ha niile ga-abụ ndị Chineke ga-unu riri achịcha rijuokwa afò. 27 Unu adogbula akuziri ihe.’ Onye ọbụla nke gere Nna ahụ ntị onwe unu maka nri nke na-emebi emebi, kama ma mạtakwa ihe site na ya na-abịakwute m. 46 maka nri nke na-adigide ruo ndụ ebighị ebi, bụ nke Nwa nke Mmadụ ga-enye unu. N’ihî na Chineke Nna akakwasila ya akara nkwoya.” (aiónios g166) 28 Mgbe ahụ, ha sịrị, “Ginị ka anyị ga-eme iji rụo ọrụ Chineke?” 29 Jisós zara sị ha, g166 48 Abụ m achịcha nke ndụ. 49 Nna nna unu “Ọrụ Chineke bụ nke a, ikwere n’onye ahụ o zitere.” 30 Ya mere ha sịrị ya, “Olee ihe ịrịbama i ga-egosi anyị nke anyị ga-ahụ ma kwere na gi? 50 Ma nke a bụ achịcha ahụ nke si n’eluiwge bia, Kedụ ọrụ i ga-arụ? 31 Nna nna anyị ha riri mánà n’ozara; dị ka e dere ya n’akwukwò nsò sị, ‘O sitere n’eluiwge nye ha achịcha ka ha rie.’” 32 51 Abụ m achịcha dị ndụ nke siri n’eluiwge bia. Mosis nyere unu achịcha ahụ site n’eluiwge, 52 Ọ búru na onye ọbụla erie achịcha a, o ga-adị n’etiti onwe ha si, “Olee otu nwoke a ga-esi nye site n’eluiwge. 33 N’ihî na achịcha Chineke bụ anyị anụ ahụ ya ka anyị rie?” 53 Jisós sịrị ha, nke ahụ si n’eluiwge rịdata, na-enyekwa ụwa “N’ezie, n’ezie agwa m unu, naanị ma unu riri ndụ.” 34 Ha sịrị ya, “Nna anyị ukwu, nye anyị anyị anụ ahụ Nwa nke Mmadụ ma riụkwa obara ụdị achịcha a site ugbu a gawa.” 35 Jisós sịrị ha, ya, unu agaghị enwe ndụ n’ime onwe unu. 54 Onye ọbụla kiri anụ ahụ m, riụkwa obara m na-abịakwute m, agụụ agaghị agụ ya. Onye ọbụla kwa kweere na m, akpirị agaghị akpọ ya n’ubochị ikpeazu ahụ. (aiónios g166) 55 N’ihî na nkụ. 36 Ma agwa m unu, unu ahụla m ma unu anụ ahụ m bụ ezigbo nri, obara m bükwa ezigbo ekweghịkwa. 37 Onye ọbụla Nna ahụ nyere m ihe ọnụnụ. 56 Onye ọbụla na-eri anụ ahụ m ga-abiakwute m, onye ọbụla na-abịakwute m, na-añukwa obara m na-anogide n’ime m mụ agaghị m achụpụ ya. 38 N’ihî na esi m n’eluiwge onwe m kwa n’ime ya. 57 Dị ka Nna ahụ dị ndụ

zitere m, ana m adıkwa ndü n'ihi Nna ahụ, otu enweghi ike ikpọ unu asị, ma ọ kpọro m asị n'ihi a ka onye na-eri m ga-adıkwa ndü site na m. **58** na ana m agba ama megide ya n'orụ ya joro njọ. Nke a bụ achicha ahụ si n'elugwe bịa. Nna nna **8** Unu onwe unu gaanụ na mmemme ahụ, agaghị unu ha riri mánà ma nwukwaa, ma onye ọbụla m aga mmemme a n'ihi na oge m erubeghi." **9** na-eri achicha a ga-adị ndü ruo mgbe ebighi Mbge o kwusiri nke a, ọ nogidere na Galili. **10** ebi." (aiōn g165) **59** O kwuru ihe ndị a mgbe ọ na- Ma otu ọ dị, mgbe ụmụnne ya gawara mmemme akụzi ihe n'ulọ ekpere dị na Kapanom. **60** Mgbe ahụ ya onwe ya gakwara. Ọ gaghi ebe mmadụ ọtụtu n'ime ndị na-eso ụzo ya ha nñụ nke a, niile ga-ahụ ya kama ọ gara na nzuzo. **11** Na ha sịri, "Nke a bụ ozizi siri ike, onye nwere ike mmemme ahụ ndị Juu nọ na-ele anya ma na-inabata ya?" **61** Ebe Jisós matara na ndị na-eso ajugharị sị, "Olee ebe ọ nọ?" **12** E nwere oke ụzo ya na-atamu ntamu maka nke a ọ sịri ha, ntamu n'etiti igwe mmadụ ahụ banyere ya. Ndị "Nke a ọ na-ewute unu? **62** Gịnjị ka unu ga-ekwu ụfodụ na-asị, "Ọ bụ ezigbo mmadụ." Ndị ọzọ ma ọ bürü na unu ahụ Nwa nke Mmadụ ka ọ na-asị, "Mba, ọ na-eduhie igwe mmadụ." **13** na-arigo ebe ọ norijị na mbụ. **63** O bụ Mmụo Ma o nweghi onye ọbụla kwulitere okwu maka ahụ na-enye ndị; anụ ahụ abaghị uru ọbụla, ya n'ihu ọha n'ihi egwu ndị Juu. **14** Mgbe o okwu ndị m gwara unu bụ mmụo bürükwa ndü. ruru n'etiti mmemme ahụ, Jisós banyere n'ime **64** Ma n'etiti unu, ọ dị ụfodụ na-ekwenyeghi." ụlọnsọ ukwu ma bido ikuzi ihe. **15** Site n'oke N'ihi na Jisós maara site na mmalite ndị ahụ "Olee otu nwoke a sịri nweta amamihe dị otu nke ga-arara ya nye. **65** O sịri, "Ọ bụ nke a mere a ebe ọ bụ na o nwebeghi onye kuziri ya ihe m jiri gwa unu na o nweghi onye ọbụla nwere ọbụla?" **16** Jisós zara ha, "Ozizi m abughị nke m, ike ịbjakwute m ma ọ bürü na Nna m enyeghi kama ọ bụ nke onye ahụ zitere m. **17** Onye ọbụla ya ike." **66** N'ihi nke a, ọtụtu ndị na-eso ụzo ya na-achọ ime uche Chineke, ọ ga-achopụta ma laghachiri azụ, kwụsị iso ya. **67** Jisós sịri mmadụ ozizi m ọ bụ nke m ma o sikwanụ na Chineke. iri na abụ ahụ, "Unu chọkwara iso ha pụo?" **68** **18** Ndị ahụ na-ekwu nke onwe ha na-eme nke a Saimon Pita zara ya sị, "Onyenwe anyị, onye iji wetara onwe ha ugwu, ma onye ahụ na-achọ ka anyị ga-agakwuru? Ọ bụ gi ji okwu nke ndị ugwu nke onye zitere ya bụ onye eziokwu; o ebighị ebi." (aiōnios g166) **69** Anyị kweere marakwa nwekwaghi ihe ọbụla bụ ugha banyere ya. **19** na ị bụ Onye Nsọ nke Chineke." **70** Jisós zara ha, Mosis o nyeghi unu iwu? Ma o nweghi onye "Ọ bughị m hoputara unu mmadụ iri na abụo? ọbụla n'ime unu na-edede iwu ahụ. Gịnjị mere Ma otu onye n'ime unu bụ ekwensu!" **71** O na- unu ji achọ igbu m?" **20** Igwe mmadụ ahụ zara, ekwu banyere Judas nwa Saimon Iskariot, onye "Mmụo ojọọ bi n'ime gi, onye chorọ igbu gi?" **21** n'agbanyeghi na ọ bụ otu n'ime mmadụ iri na Jisós zara sị ha, "Arụrụ m otu ọrụ, ma unu niile abụ ahụ, bụ onye ga-arara ya nye.

7 Mgbe nke a gasiri, Jisós gagharị na Galili, ma ọ kpachapuru anya hapụ iga Judia n'ihi na ndị Juu na-achọ ụzo igbu ya. **2** Mmemme Ụlo ikwu ndị Juu dị nso, **3** ya mere, ụmụnne ya ndị nwoke sịri ya, "Si n'ebe a pụo, gaa Judia, ka ndị na-eso ụzo gi nwe ike jhụ ọrụ ị na-arụ. **4** N'ihi na o nweghi onye ọbụla chorọ ịbü onye ọha mmadụ ma, nke na-eme ihe na nzuzo. Ebe ọ bükwanụ na ị na-eme ihe ndị a, gosi ụwa onwe gi." **5** N'ihi na ọ buladi ụmụnne ya ekwenyeghi na ya. **6** Jisós sịri ha, "Oge nke m erubeghi, ma oge nke unu nọ n'ebe a mgbe niile. **7** Uwa

nọ na mgbagwoju anya. **22** Mosis nyere unu iwu ibi ugwu (n'agbanyeghi na o siteghị na Mosis, kama na nna nna anyị ha), n'ụbочị izuike unu na-ebikwa mmadụ ugwu. **23** O bürü na e nwere ike bie mmadụ ugwu n'ụbочị izuike ka a ghara imebi iwu Mosis, gịnjị mere o ji na-ewute unu na m mere ka ahụ mmadụ zuo oke n'ụbочị izuike? **24** Kwụsịnụ ikpe ikpe site n'ihe anya na-ahụ, kama na-ekpenụ ikpe ziri ezi." **25** N'oge ahụ, ụfodụ n'ime ndị Jerusalem bidoro na-asị, "Onye a ọ bughị nwoke ahụ ha chorọ igbu? **26** Lee ka o nọ na-ekwu okwu n'ihu mmadụ niile ma o nwekwaghi onye na-agwa ya ihe ọbụla.

Ọ pütara na ndịisi amatala n'eziokwu na ọ bụ n'etiti igwe mmadụ ahụ n'ihi ya. **44** Ufodụ chọro Kraist? **27** Ma anyị matara ebe nwoke a siri ijide ya ma ọ dighị onye ọbụla metụrụ ya aka. püta, mgbe Kraist ahụ ga-abịa, o nweghi onye **45** Mgbe ahụ, ndị nche ụlọnsö ukwu loghachiri ga-amata ebe o siri püta.” **28** Ma dị ka Jisọs na- n'ebé ndịisi nchüaja na ndị Farisii nō, ndị siri ezi ihe n'ime ụlọnsö ukwuu ahụ, o tiri mkpu ha, “Gịnị mere unu akpütaghị ya?” **46** Ha zara, sị, “N'ezie, unu maara m, matakwa ebe m siri “Anyị ahụbeghi onye kwuru okwu dị ka nwoke püta. Anoghị m n'ebé a na nke onwe m, ma a.” **47** Ndị Farisii zara ha, “Unu esorola bürü ndị onye ahụ zitere m bụ eziokwu. Unu amaghị a ghogburu? **48** Ọ dị onye ọbụla n'ime ndịisi ya. **29** Ma amara m ya, n'ihi na esitere m na maọbu n'ime ndị Farisii tükwasirị ya obi? **49** E ya bịa. Ọ bükwa ya zitere m.” **30** Mgbe ahụ ha e! Kama igwe mmadụ ndị a na-amaghị iwu bụ chọro ijide ya, ma o nweghi onye ọbụla metụrụ ndị a bürü ọnụ.” **50** Nikodimós, otu n'ime ha ya aka n'ihi na oge ya erubeghi. **31** Ma otu ọ bụ onye bịakwutere ya na mbụ siri ha, **51** “Iwu dị, ọtụtụ n'ime igwe mmadụ ahụ kweere na anyị ọ na-ama mmadụ ikpe, ma ọ bürü na o ya. Ha siri, “Mgbe Kraist ahụ ga-abịa, o ga-arụ buğhị uzọ nüta okwu n'ọnụ ya, ichopütä ihe ọrụ ebube ozọ karịri ndị a nwoke a rürüla?” **32** onye ahụ na-eme?” **52** Ha zaghachiri ya sị, “Gị Ndị Farisii nüru ka igwe mmadụ ahụ na-atamu ntamu n'olu nta banyere ya. Mgbe ahụ ndịisi nke ọma, i ga-achopütä na onye amụma ọbụla nchüaja na ndị Farisii zigara ndị na-eche nche agaghị esi na Galili püta.” **53** Mgbe ahụ, onye n'ulọnsö ukwuu ahụ ka ha gaa jide ya. **33** Jisọs ọbụla n'ime ha lara n'ulọ ya.

siri, “Naanị nwa oge ka mụ na unu ga-anọ, aga m alakwurukwa onye zitere m. **34** Unu ga-achọ m ma unu agaghị achota m. Ebe m na-agakwa unu enweghi ike ịbịaru ya.” **35** Ndị Juu sịrịtara onwe ha, “Olee ebe nwoke a chọro iga anyị na-agaghị achota ya? Ọ ga-eje ebe ndị nke anyị a chusasịri achusasi bi n'etiti ndị Griik, ka ọ ga kuziere ndị Griik ihe? **36** Kedụ ụdị okwu bụ nke a ọ na-ekwu sị, ‘Unu ga-achọ m ma unu agaghị achota m,’ na ‘Ebe m na-agakwa unu enweghi ike ịbịaru?’” **37** N'ubochị ikpeazu bükwa ubochị kacha ibe ya nke mmemime ahụ, Jisọs guzoro ọtọ jiri oke olu tie mkpu sị, “Ọ bürü na akpirị na-akpọ onye ọbụla nkụ, ya bịakwute m bịa nüru mmiri. **38** Onye ọbụla kweere na m, dị ka akwükwo nsọ kwururi, isi iyí mmiri nke ndị ga na-asopütä site n'ime afọ ya.” **39** Okwuru nke a banyere Mmụo ahụ ndị kwere na ya ganata. Tutu ruo oge ahụ, e nyebeghi Mmụo ahụ, n'ihi na e nyebeghi Jisọs otuto. **40** Mgbe ha nüru nke a, ha niile n'otu n'otu, malite n'onye okenyé ha, sitere n'ebé ahụ puo. N'ikpeazu, o fodụrụ naanị Jisọs na nwanyị ahụ, ebe o guzoro n'ihi ya. **10** Jisọs guzoro ọtọ juo ya sị, “Nwanyị, oleekwanụ ha? Ọ dighị onye mara gị ikpe?” **11** Ọ siri, “O nweghi onye ọbụla Onyenwe anyị.” Jisọs siri ya, “Mụ onwe m amakwaghi gị ikpe: Gawa, kama emehiekwala ozọ.” **12** Ozọ, Jisọs gwara ha sị, “Abụ m ihe nke ụwa. Onye ọbụla na-eso m agaghị ejegharị n'ochichirị, kama ọ

ga-enwe ihe nke ndu.” 13 Ndị Farisii siri, “I na- ndị a, ọtụtu kwenyere na ya. 31 Jisọs gwara ndị agbara onwe gi ama! Ya mere ama i na-agbara Juu ndị kwere na ya, “Ọ bürü na unu anogide onwe gi abughị ezie.” 14 Ma Jisọs zara si, “A n’okwu m n’ezie unu ga-abụ ndị na-eso ụzọ m. sikhwarị na mụ na-agbara onwe m ama, ama 32 Unu ga-amatakwa eziokwu ahụ, eziokwu ahụ m na-agba bụ eziokwu. N’ihii na-amara m ebe ga-emekwa ka unu nwere onwe unu.” 33 Ha m si bịa, marakwa m ebe m na-aga. Ma unu zara ya, “Anyị bụ ụmụ Ebraham, o nwebeghi aghoṭaghị ebe m si bịa, maqbụ ebe m na-aga. 15 oge anyị ji bürü ohu onye ọbụla. Olee otu i si Unu na-ekpe ikpe dị ka mmadụ; ma ekpeghị na-asị na a ga-eme ka anyị nwere onwe anyi?” m onye ọbụla ikpe. 16 Ma ọ bürü na m ekpe 34 Jisọs zara ha, “N’ezie, n’ezie asị m unu, onye ikpe, ikpe m bụ eziokwu n’ihii na ọ bughị naanị ọbụla na-eme mmehie bụ ohu mmehie. 35 Ohu m nọ, kama ọ bụ mụ na Nna m, onye zitere enwekaghị ọnọdụ mgbe ọbụla n’ezinaya, ma m. 17 E dere n’iwu unu si, ‘ama mmadụ abụo ọkpara nwere ọnọdụ ruo ebighị ebi. (aiñ g165) gbara bụ eziokwu.’ 18 Ana m agba ama banyere 36 Ya mere, ọ bürü na Ọkpara ahụ emee ka onwe m. Nna m, onye zitere m, na-agbakwa unu nwere onwe unu n’ezie, unu ga-abụ ndị ama banyere m.” 19 Mgbe ahụ ha jụrụ ya, “Olee nwere onwe unu. 37 Ama m na unu bụ ụmụ ebe Nna gi nọ?” Jisọs zara, “Unu amaghị m, unu ụmụ Ebraham, ma unu na-achọ ibgu m n’ihii amakwaghị Nna m. Ọ bürü na unu matara m na okwu m enweghi ọnọdụ n’ime unu. 38 Ana unu ga-amatakwa onye Nna m bụ.” 20 Okwu m ekwu ihe m hụrụ n’ebi Nna m nọ, ma unu ndị a niile ka o kwuru n’ulọnṣo ukwu ha, mgbe na-eme ihe unu nṛụ site n’aka nna unu.” 39 ọ na-akuzi ihe na mpaghara ụlọ ahụ ebe a na- Ha zara ya, “Ebraham bụ nna anyị.” Jisọs siri adobà onyinye. Ma ọ dighị onye ọbụla jidere ya ha, “Ọ bürü na unu bụ ụmụ Ebraham, unu gara n’ihii na oge ya erubeghi. 21 Ozọ ọ gwara ha, na-arụ ọrụ Ebraham rürü. 40 Ma unu na-achọ “Aga m ahapụ unu, unu ga-achọ m, ma unu ga- igbu m, bụ onye gwara unu eziokwu ahụ m anwụ n’ime mmehie unu. Ma unu apughị ibịa nṛụ n’ebi Chineke nọ. Ebraham emeghi otu a. n’ebi m na-aga.” 22 Nke a mere ka ndị Juu na- 41 Unu na-arụ ọrụ nna unu rürü.” Ha siri ya, asị, “Ọ ga-egbu onwe ya? Ọ bụ ya mere o ji si, “Anyị abughị ụmụ a mṛụ site n’ikwa iko; naanị ‘Ebe m na-aga unu apughị i bịa?’” 23 Ma ọ siri Chineke ya onwe ya bụ otu Nna anyị nwere.” 42 ha, “Unu si n’ala ma esi m n’elu bịa. Unu bükwa Jisọs gwara ha, “Ọ bürü n’ezie na Chineke bụ ndị ụwa, ma abukwaghị m nke ụwa a. 24 A siri Nna unu, unu ga-ahụ m n’anya, n’ihii na ọ bụ m unu na unu ga-anwụ n’ime mmehie unu, Chineke zitere m. Abjaghị m site n’ike aka m. 43 naanị na unu kwenyere na mụ onwe m, bụ onye Gịnj mere unu adighị aghoṭa ihe m na-ekwu? ahụ.” 25 Ha jụrụ ya, “Onye ka i bụ?” Jisọs zara si Ọ bụ na unu enweghi ike ịnabata okwu m. 44 ha, “Abụ m onye ahụ m gwara unu na m bụ na Unu bụ ụmụ nke nna unu ekwensu. Uche unu mbụ. 26 E nwere m ọtụtu ihe m ga-ekwu n’ikpe bụ imezu ihe nke nna unu na-achọ. Ọ bụ ogbu unu ikpe. Ma matanụ na onye ahụ zitere m bụ ọchụ site na mbụ. Ọ dighị ejigide eziokwu n’ihii onye eziokwu. N’ihii nke a, ihe niile m nṛụ site na eziokwu adighị n’ime ya. Mgbe ọ na-ekwu n’onụ ya ka m gwara ụwa.” 27 Ọ bụ ihe banyere okwu ụgha, ọ na-ekwu dị ka ọdịdị ya siri dị, Nna ya ka ọ na-agwa ha, ma ha aghoṭaghị ya. 28 n’ihii na ọ bụ onye ụgha burukwa nna nke ụgha. Ya mere Jisọs siri, “Mgbe unu weliri Nwa nke 45 Ma n’ihii na m na-ekwu eziokwu, ọ bụ ya mere Mmadụ elu, mgbe ahụ ka unu ga-ama na mụ unu ekwenyeghi na m. 46 O nwere onye n’ime onwe m bụ ya. Unu ga-amatakwa na ọ dighị ihe unu pürü ịtụ m mmehie m n’ihii? Ọ bürü na m m na-eme n’onwe m, kama, dị ka Nna m ziri na-ekwu eziokwu, gịnj mere unu ekwenyeghi m ka m na-ekwu ihe ndị a. 29 Onye ahụ nke na m? 47 Onye ọbụla sitere na Chineke na-anụ zitere m na-anonyekwara m. Ọ hapughikwa m ihe Chineke na-ekwu. Ihe kpatara unu adighị mgbe ọbụla, n’ihii na ọ bụ ihe na-amasị ya ka m anụ bụ maka unu abughị ndị nke Chineke.” 48 na-eme mgbe niile.” 30 Mgbe ọ na-ekwu ihe Ndị Juu zara si, “Anyị e kwughị eziokwu mgbe

anyị sıri na i bụ onye Sameria, na mmuo ojoo ndị ozọ na-asikwa, “O bụghị ya. O bụ onye yiri bikwa n’ime gi?” 49 Jisos zaghachiri, “Mmụo ya.” Ma ọ na-asị, “Abụ m nwoke ahụ.” 10 Ha ojoo ọbụla adighị n’ime m, kama ana m asopuru na-asị ya, “Olee otu anya gi sıri meghee?” 11 O Nna m, ma unu adighị asopuru m. 50 Anaghị m zara, “Nwoke a na-akpọ Jisos gwakotara ụro tee acho otuto nke onwe m, kama ọ di onye nke m n’anya. O gwara m sị, ‘Gaa saa ihu gi n’odo na-achọ ya. O bụkwa ya bụ onye ikpe. 51 N’ezie, n’ezie, agwa unu, onye ọbụla na-edede okwu m agaghị anwụ ozọ.” (aiòn g165) 52 Mgbe ahụ ndị Juu sıri ya, “Anyị maara ugbu a na mmụo ojoo bi n’ime gi. Ebrahim nwụrụ anwụ ya na ndị amụma, ma gi onwe gi na-asị na onye ọbụla kwere na gi agaghị anwụ ruo mgbe ebighị ebi. (aiòn g165) 53 I dì ukwuu karịa mna anyị Ebrahim? O nwụrụ, ma ndị amụma nwukwara. Onye ka i na-eche na i bụ?” 54 Jisos zara, “O bụru na m etoo onwe m, otuto m bụ ihe efu, Nna m, onye unu na-asị na ọ bụ Chineke unu, bụ onye na-eto m. 55 Amaara m onye ọ bụ n’agbanyeghi na unu ịribama ndị dì otu a?” Nkewa dirị n’etiti ha. 17 amaghị ya. Aga m abụ onye ugħa ma ọ bụru na Ya mere, ha sıri nwoke ahụ kpuru isì, “Gini ka m ga-asị na-amaghị m onye ọ bụ. Amaara m ya i nwere ikwu banyere ya? O bụ anya gi ka o na-edebekwa okwu ya. 56 Nna unu Ebrahim meghere.” O sıri, “O bụ onye amụma.” 18 Ma ńuri ri ọnụ mgbe o chetara na ọ ga-ahụ ubechị ndị Juu ahụ ekweghi na nwoke a bụ onye kpuru m; ọ hụrụ ya ma ńuriakwa ọnụ.” 57 Ndị Juu sıri isì na mbụ, nke e mere ka ọ hụ ụzọ, tutu ruo ya, “I gbabeghi iri afọ ise ma i hula Ebrahim?” mgbe ha kpọrọ ndị mürü ya. 19 Ha jürü ha sị, 58 Jisos sıri ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, tupu “Onye a ọ bụ nwa unu, onye unu na-asị na o amụo Ebrahim, mụ onwe m nọ ya.” 59 Ya mere, kpuru isì site n’oge a mürü ya? O si aīaa ahụ ha tütülitere nkume ịtụ ya, ma Jisos zoro onwe ụzọ ugbu a?” 20 Ndị mürü ya zara, “nke a bụ ya, sitekwa n’ulonso ukwuu ahụ pụo.

9 Mgbe ọ na-agafe, ọ hụrụ otu nwoke kpuru isì site n’afọ nne ya. 2 Ndị na-esò ụzọ ya jürü ya sị, “Onye ozizi, onye mehiere? Nwoke a ka ọ bụ ndị mürü ya, nke mere e ji muo ya n’isii?” 3 Jisos sıri, “Nwoke a emehieghị, ndị mürü ya emehiekwaghị, kama o kpuru isì ka ọrụ Chineke pütä ihé na ndị ya. 4 Anyị aghaghị ịrụ ọrụ onye ahụ zitere m, mgbe chi ka dì, anyasị na-abia mgbe o nwiegħi onye pūrụ ịrụ ọrụ. 5 Dị ka m nọ n’uwa, Abụ m ihé nke ụwa.” 6 Mgbe o kwusiri nke a, ọ bussara ọnụ mmiri asu n’ala gwakota ya na aja, werekwa aja ahụ tee nwoke ahụ n’anya. 7 O gwara ya, “Gaa n’odo mmiri Sailom saa ihu gi!” (nke a pütara “Zitere”). O gara saa ihu ya, loğhachita na-ahụ ụzọ. 8 Ndị agbataobi ya na ndị n’ahụ ya n’oge gara aga ka ọ na-arịo arịrịo sıri, “Nke a, ọ bụghị nwoke ahụ na-anodụ ala na-arịo arịrịo?” 9 Ufodụ na-asị, “O bụ ya.” Ma

nwa anyị. Anyị matakwarra na o kpuru isì site n’oge anyị mürü ya. 21 Ma otu o si ahụ ụzọ ugbu a maqbụ onye meghere anya ya, anyị amaghị. Jụonụ ya. O bụ dimkpa, ya zara ọnụ ya.” 22 Ihe a ka ndị mürü ya kwuru n’ihi na ha na-atụ egwu ndị Juu. Ndị kpebirila na ọ bụru na onye ọbụla ekwuo na Jisos bụ Kraist ahụ, ha ga-achịpụ onye ahụ site n’ulø ekpere ha. 23 Nke a mere ndị mürü ya jiri sị, “O bụ dimkpa, unu jụo ya.” 24 Ha kpọrọ nwoke a nke ugboro abụ, bụ onye ahụ kpuburu isì, sị ya, “Nye Chineke otuto. Anyị maara na nwoke a bụ onye mmehie.” 25 O zara, “Amaghị m maqbụ onye mmehie ma ọ bụghị. Ma otu ihe ka m maara, ekpuru m isì na mbụ ma ugbu a ana m ahụ ụzọ.” 26 Ha sıri ya, “Gini ka o mere gi? Olee otu o si meghe anya gi?” 27 O zara ha, “Agwala m unu ihe niile, ma unu achoghi ikwere. Gini mere unu ji choqo ịnụ ya ọzọ? Unu chokwara iğħo ndị na-esò ụzọ ya?” 28

Ha bigbɔrɔ ya sì, “Gị onwe gị bùrùkwa onye na- ọnụ uzọ ọgba aturu ahụ. 8 Ndị niile bijara tupu eso uzọ ya! Anyị bụ ndị na-eso uzọ Mosis. 29 mụ onwe m abịa bụ ndị ohi na ndị na-apụnara Anyị mara na Chineke gwara Mosis okwu, ma mmadu ihe n’ike. Umụ aturu añakwaghị ha ntị. gbasara nwoke a, anyị amaghị ebe o siri bija.” 9 Mụ onwe m bụ uzọ. Onye ọbụla sitere na m 30 Nwoke ahụ zaghachiri sì ha, “Ma otu ọ di, banye, a ga-azoputa ya. Ọ ga na-apụ na-abata nke a bụ ihe itụnanya! Unu amaghị ebe o siri na-achotakwa nri. 10 Onye ohi na-abịa naanị ka bija ma o meghere anya m. 31 Anyị mara na o zuo ohi, gbuo ma bibiekwa; abjara m ka ha Chineke adighị ege ndị mmehie ntị, ma ọ na- nwe ndụ ma nwebigakwa ya oke. 11 “Mụ onwe ege ntị onye na-atu egwu ya na onye na-eme m bụ onye ozuzu aturu oma. Ezi onye ozuzu uche ya. 32 Site na mgbe e kere ụwa, ọ díbeghi aturu na-atogbọ ndụ ya n’ihi aturu ya. 12 Onye onye a nñuru na o meghere anya onye kpuru isi. e goro ọru, nke na-abughị onye nche aturu, (aión g165) 33 Ọ bürü na nwoke a esiteghị n’ebé onye aturu na-abughị nke ya, ọ na-ahapụ ha Chineke nọ, ọ gaghi enwe ike ime ihe ọbụla.” 34 gbaa ọsọ mgbe ọ hụru agu ka ọ na-abịa; mgbe Ha zara sì ya, “Gị onye a mñru n’ime mmehie, i ahụ agu na-achuso aturu ahụ chusasiha ha. 13 na-achọ ikuziri anyị ihe?” Ha chupuru ya n’ezí. Onye e goro ọru na-agbapụ, n’ihi na ọ bụ onye 35 Jisós nñuru na ha achupula ya n’ezí, ma mgbe e goro ọru, ọ naghị echegbu onwe ya banyere ọ chotara ya, ọ siri ya, “I kweere na Nwa nke aturu ndị ahụ. 14 “Abụ m onye ozuzu aturu Mmadu?” 36 Ọ zara sì, “Onyenwe m, ọ bụ onye? oma; amaara m aturu m, aturu nke m makwaara Gwa m ka m nwe ike ikwere na ya.” 37 Jisós siri m. 15 Dị ka Nna ahụ maara m, mụ onwe m ya, “I hụla ya ubgu a; onye gị na ya na-ekwurịta makwa Nna ahụ. Ana m atogbọ ndụ m n’ihi okwu bụ onye ahụ.” 38 Ọ siri, “Onyenwe m, aturu ahụ. 16 Enwere m umụ aturu ozọ ndị na-ekwela m.” Ọ kpọrọ isiala nye ya. 39 Jisós siri, anoghị n’ogba aturu a. Aghaghị m ikpobatakwa “Ọ bụ n’ihi ikpe ka m ji bija n’ụwa, ka ndị na- ha. Ha onwe ha ga-anụ olu m, a ga-enwekwa adighị ahụ uzọ bido ijụ uzọ, na ka ndị na-ahụ otu igwe aturu na otu onye ozuzu aturu. 17 uzọ ghogho ndị kpuru isi.” 40 Mgbe ụfodụ ndị Maka nke a ka Nna jiri hụ m n’anya, n’ihi na ana Farisi nō nso n’ebé ahụ nñuru nke a, ha siri ya, m atogbọ ndụ m, ka m wereghachikwa ya ozọ. “Anyị onwe anyị, anyị bükwa ndị kpuru isi?” 18 O nweghị onye ọbụla pürü ịnara m ya, kama 41 Jisós siri ha, “Ọ bürü na unu kpuru isi, ikpe ana m atogbọ ya n’ike nke onwe m. Enwere ọmụma mmehie agaghị ama unu, ma ubgu a m ikiye ịtögbo ya, nweekwa ikiye iwereghachi ebe unu sì na unu na-ahụ uzọ ikpe ọmụma unu ya ozọ. Anatara m iwu a site n’aka Nna m.” na-adigide.”

10 “N’ezie, n’ezie, agwa m unu, onye ọbụla na-adighị esite n’ọnụ uzọ aba n’ogba aturu kama ọ na-arị elu ka o site n’elu ụlọ ahụ wufee, bụ onye ohi bùrùkwa onye na-apụnara mmadu ihe. 2 Onye na-esite n’ọnụ uzọ abanye bụ onye ozuzu aturu. 3 Onye nche ọnụ uzọ na-emeghere ya uzọ, aturu ya na-anukwa olu ya. Ọ na-akpo aturu nke ya aha, ma duru ha pụo. 4 Mgbe ọ kpọputasịrị ndị niile bụ nke ya, ọ na-agị n’ihu ha. Aturu ya na-esokwa ya n’azụ n’ihi na ha maara olu ya. 5 Ha agaghị eso onye ọbịa, kama ha gbaara ya ọsọ. N’ihi na ha amaghị olu onye ọbịa.” 6 Jisós ji ihe yiri ihe gwa ha okwu. Ma ha aghoṭaghị ihe ọ nọ na-agwa ha. 7 Ozø, Jisós siri, “N’ezie, n’ezie, ana m agwa unu, mụ onwe m bụ

19 Ozokwa, nkewa batara n’etiti ndị Juu n’ihi okwu ndị a. 20 Ọtụtụ n’ime ha na-ekwu, “Ọ bụ onye mmuo ojọ na-achị ya, onye isi mebirị. Ọ bara uru ige ya ntị?” 21 Ma ndị ozọ na-ekwu, “Okwu ndị a adighị ka nke onye mmuo ojọ bi n’ime ya. Mmuo ojọ o nwere ike ime ka anya onye kpuru isi meghee?” 22 N’oge ahụ, mmemme icheta mgbe e doro ụlọnsø ukwu ahụ nsø ruru na Jerusalem. Ọ bụ oge oke oyi, 23 ma Jisós nō na-ejegharị n’ulọnsø ukwu, n’iba Solomon. 24 Ndị Juu gbara ya gburugburu sì ya, “Ruo ole mgbe ka i ga-edede anyị n’oṇodụ olileanya? Ọ bürü na i bụ Kraist ahụ, gwaghee anyị ọnụ.” 25 Jisós zara ha, “Agwara m unu, ma unu ekweghi. Ọru m na-arị n’aha Nna m na-agba ama banyere m. 26 Ma unu ekwenyeghi,

n’ihî na unu esoghî n’igwe atûru m. **27** Atûru ya nwanyî na Lazaros n’anya. **6** Mgbe o nûru na m na-anu olu m. Amaara m ha, ha na-esokwa Lazaros no n’oriâ, o no kwuru mkpuru ubochi m. **28** Ana m enye ha ndu ebighi ebi. Ha agaghî abuô n’ebé ahû o no. **7** Ya mere, o gwara ndi ala n’iyi. Mmadu obula enwekwaghî ike ipunari na-eso uzo ya, “Ngwanu ka anyi laghachi azu ha n’aka m. (**aiôn g165, aiônios g166**) **29** Nna m onye na Judia.” **8** Ma ndi na-eso uzo ya siri ya, “Onye nyere m ha di ukwuu karja ihe niile. O nweghi ozizi, n’oge nta gara aga ka ndi Juu choro itu gi onye nwere ike ịnapu ha site n’aka Nna m. **30** nkume. I na-agakwa ebe ahû ozô?” **9** Jisôs zara, Mu na nna m bu otu.” **31** Ndî Juu tutulitekwara “O bughî awa iri na abuô di n’otu ehihiie nke nkume ozô itu ya. **32** Ma Jisôs zara ha, “E zila m ubochi? Onye na-ejegharî n’ehihiie anaghî asu unu otutu oru oma nke sitere n’aka Nna m, olee ngongo, n’ihî na o na-eji ihè nke ụwa a ahû uzo. nke unu na-achô itu m nkume n’ihî ya?” **33** Ndî **10** Ma ndi na-ejegharî n’abalî na-azohie ụkwu, Juu zara ya, “Anyi achoghi itu gi nkume n’ihî n’ihî na ihè adighi n’ime ha.” **11** Mgbe o kwusiri oru oma ndi a, kama n’ihî nkulu na n’ihî na gi nke a, o gwakwara ha, “Enyi anyi Lazaros na-bu mmadu efu, ma i na-eme onwe gi Chineke.” arahî ụra, ma ana m aga ikpote ya n’ura.” **12** **34** Jisôs zara ha, “Edeghî ya n’iwu unu, si, ‘Mu Ndî na-eso uzo ya siri ya, “Onyenwe anyi, o onwe m siri na unu bu chi?’ **35** O buru na a buru na o na-arahu ụra, o ga-adî mma.” **13** Ihe kpôrô ndi ahû nabatara okwu Chineke ‘chi,’ Jisôs na-ekwu bu banyere ọnwụ ya ma ha chere apughiikwa imebi ihe e dere n’akwukwô nso. **36** na o na-ekwu banyere ịrahî ụra efu. **14** Mgbe Unu na-ekwu na onye ahû Chineke doro nso ahû, Jisôs gwaghîre ha ọnụ, “Lazaros anwû. ma zitekwa ya n’ime ụwa na-ekwulu Chineke **15** Ma n’ihî unu, obi di m ụtô na anoghî m n’ihî na m siri, ‘Abu m Okpara Chineke?’ **37** Unu n’ebé ahû, ka unu nwe ike kwere. Ma bijanu ka ekwenyela na m, ma o buru na o bughî oru Nna anyi gakwuru ya.” **16** Toma, onye a na-akpo m ka m na-aru. **38** Ma o buru na m na-aru ya, a Didimôs, gwara ndi na-eso uzo ibe ya, “Ka anyi sîkwarî na unu ekweghi na m, kwerenü n’oru gakwanu ka anyi soro ya nwuo.” **17** Mgbe Jisôs ndi a, ka unu nwee ike mata ma ghötakwa na rutere, o choputara na Lazaros anogolarî n’ili Nna ahû no n’ime m, mu onwe m nökwa n’ime ubochi an. **18** Betani di Jerusalem nso, ihe di Nna ahû.” **39** Ozokwa, ha gbalirî ijide ya ma ka kilomita ato. **19** Ma otutu ndi Juu bjakwutere o siri n’aka ha puo. **40** Mgbe ahû o laghachiri Mata na Meri ikasî ha obi n’ihî ọnwụ nwanne azu n’ofe osimiri Jodan, bu ebe Jon nôrø na ha nwoke. **20** Mgbe ozi obijiba Jisôs ruru Mata mbu mee baptizim, ebe ahû ka o nôdürü. **41** ntî, o gara izute ya, ma Meri nôdürü n’ulo. **21** Otutu ndi mmadu bjakwutere ya. Ha na-asî, Mata siri Jisôs, “Onyenwe m, a si na i no n’ebé “Jon arughî oru ihe ịribama obula, ma ihe niile a, nwanne m nwoke agaraghî anwû. **22** Ma ubgu Jon kwuru banyere nwoke a bu eziokwu.” **42** a, amara m na Chineke ga-enye gi ihe obula i riþo.” **23** Jisôs siri ya, “Nwanne gi nwoke ga-ebili ozô.” **24** Mata siri ya, “Amara m na o ga-ebili ozô n’ubochi mbilite n’onwụ n’oge ikpeazu.” **25** Jisôs gwara ya, “Mu onwe m bu mbilite n’onwụ na ndu. Onye obula kwere na m, a sîkwarî na o nwuru anwû, o ga-adî ndu ozô. **26** Ma onye obula di ndu nke na-ekwere na m agaghî anwû. I kwere nke a?” (**aiôn g165**) **27** O siri ya, “E, Onyenwe m, ekwere m na i bu Kraist ahû, Okpara Chineke, onye ga-abia n’iwa.” **28** Mgbe o kwuchara nke a, o gara kpô nwanne ya nwanyî bu Meri, jiri nwayo si ya, “Onye ozizi abiala, o na-akpo gi.” **29** Mgbe o

11 N’oge ahû, ahû adighi otu nwoke a na-akpo

Lazaros onye Betani, nke bu obodo nta nke Meri na Mata nwanne ya nwanyî. **2** Nke a bu Meri ahû weere mmanu otite di oke ọnua hia tee Onyenwe anyi, ma jirikwa agîri isi ya hichaa ụkwu ya. O bu nwanne ya nwoke Lazaros bu onye no n’oriâ. **3** Nke a mere ụmunnene ya nwanyî zigara Jisôs ozi si, “Onyenwe anyi, onye ahû nke i hîru n’anya no n’oriâ.” **4** Mgbe Jisôs nûru ya, o siri, “Oria a abughî nke ọnwụ kama o bu iji nye Chineke otuto nakwa ka e site na ya nye Okpara Chineke otuto.” **5** Jisôs hîru Mata, na nwanne

nuru nke a, o biliri ọsịịsọ ga zute ya. **30** Ruo ha bụ Kaifas, onyeisi nchụaja n'afọ ahụ sịri ha, mgbe a, Jisọs abiarutebeghi n'obodo nta ahụ, “Unu amaghị ihe ọbụla. **50** O bụ na unu amaghị ma o ka n'o n'ebe ahụ Mata zutere ya. **31** Ndị Juu na o ka mma ka otu onye nwụo n'ihi mmadụ n'o n'ulọ na-akası Meri obi hụrụ ya ka o pürü niile, karịa n'obodo anyị niile ga-ala n'iyi.” **51** ngwangwa. Ha sochiri ya n'azụ n'ihi na ha chere Dị ka onyeisi nchụaja nke afọ ahụ, o kwughị na o na-agà n'ili ibe akwa n'ebe ahụ. **32** Mgbe nke a site n'echiche ya, kama o buru amụma Meri rutere n'ebe Jisọs no, o dara n'ükwụ ya sị, na Jisọs ga-anwụ n'ihi mba ndị Juu. **52** O bughị “Onyenwe m, o bürü na i n'o n'ebe a, nwanne m n'ihi mba ahụ naani, kama, ka o kpokota ụmụ nwoke agaraghị anwụ.” **33** Mgbe Jisọs hụrụ ya Chineke ndị gbasara n'ebe niile. **53** Ya mere, site ka o na-ebe akwa ya na ndị Juu ahụ so ya ka ha n'übuchi ahụ, ha malitere igba izu otu ha gana-ebekwa akwa, o metụru ya n'ime mmụyo ya. esi gbuo ya. **54** Ya mere, Jisọs kwusịri igaghari O nwere ọmịjiko dị ukwu. **34** O sịri, “Olee ebe ebe ndị Juu ga-ahụ ya. O siri n'ebe ahụ pụo unu liri ya?” Ha sịri ya, “Onyenwe anyị bịa ka i gaa n'ákukụ ozara n'otu obodo nta a na-akpo hụ.” **35** Jisọs ebee akwa. **36** Mgbe ahụ ndị Juu Ifrem. Ya na ndị na-eso ụzọ ya nödürü n'ebe na-asị, “Lee ka o si hụ ya n'anya.” **37** Ma ụfodụ ahụ. **55** Mmemme Ngabiga ndị Juu dikwa nso. n'ime ha sịri, “Nwoke a meghere anya onye Ọtụtu ndị mmadụ si n'ákukụ ala ndị Juu niile kpuru ịsị, o garaghị enwe ike mee ka nwoke a bịa Jerusalem. Ha bịa tutu mmemme ahụ hapụ ịnwụ?” **38** Ozokwa, Jisọs suru ude n'ime ebido ka ha mee onwe ha ka ha dị ọcha. **56** Ha onwe ya nke ukwu, bjarute n'ili ahụ nso. Ili na-achọ Jisọs na-ajuriتا onwe ha n'ime ụlọnsọ ahụ bụ ọgba e jiri nkume di ukwu mechie ọnụ ukwu ahụ, “Gịnị ka unu chere? O bụ na o gaghi ya. **39** Jisọs sịri, “Bupunụ nkume ahụ!” Ma Mata, abịa na mmemme a?” **57** Ma n'oge ahụ, ndịjisi nwanne nwanyị onye ahụ nwụrụ anwụ, sịri ya, nchụaja na ndị Farisii enyela iwu ka onye ọbụla “Onyenwe anyị, o ga na-esi isi ugbu a, n'ihi hụrụ ya bịa gwa ha ka ha gaa jide ya.

na nke a bụ abalị anọ o nwụrụ.” **40** Ma Jisọs sịri ya, “O bụ na m agwaghị gi si na o bürü na i kwere i ga-ahụ ọrụ ebube Chineke?” **41** Ya mere, ha bupurụ nkume ahụ. Jisọs lere anya n'elu sị, “Nna, ana m ekele gi n'ihi na i nụla olu m. **42** Amaara m na i na-anụ olu m mgbe niile. Ana m ekwu nke a n'ihi ndị a gbara m gburugburu n'ebe a, ka ha kwere na o bụ gi zitere m.” **43** Mgbe o kwusiri nke a, o jiri oke olu tie mkpu, “Lazaros, pụta!” **44** Onye ahụ nwụrụ anwụ pütara, e jikwa akwa ozu kekota aka ya na ükwụ ya, werekwa akwa ichafu kechie ihu ya. Jisọs sịri ha, “Toppunụ ya, hapụ ya ka o laa.” **45** Ọtụtu ndị Juu bjakwutere Meri bụ ndị hụrụ ihe a o mere, kwere na ya. **46** Ma ụfodụ n'ime ha lara gaa kqorọ ndị Farisii ihe o mere. **47** Mgbe ahụ, ndịjisi nchụaja na ndị Farisii kpqrọ nzukọ ndị Sanhedrin. Ha na-asị, “Gịnị ka anyị ga-eme? N'ihi na nwoke a na-eme ọtụtu ihe irịbama. **48** O bürü na anyị ahapụ ya ka o gaa n'ihi, mmadụ niile ga-ekwere na ya. Ndị Rom ga-abiajika, kwaito ụlọnsọ ukwu ma napụ anyị obodo anyị.” **49** Ma otu onye n'ime

12 Übuchi isii tupu e mee Mmemme Ngabiga, Jisọs gara Betani bụ obodo Lazaros, onye ahụ o mere ka o site n'onzwụ bilie. **2** N'ebe ahụ, ha siiri Jisọs nri, o bụkwa Mata na-eje ozi isi nri ahụ, Lazaros bụ otu onye n'ime ndị sooro ya nödụ na nri ahụ. **3** Mgbe ahụ, Meri weere mmanụ otite dị ọkara lita nke ezigbo naad, mmanụ isi ụtọ dị oke ọnụahịa, o wükwasara ya Jisọs n'ükwụ, jirikwa agiri isi ya hichaa ükwụ ya. Nke a mere ka ụlọ ahụ juputa n'isi ụtọ nke mmanụ otite ahụ. **4** Ma Judas Iskariot, otu n'ime ndị na-eso ụzọ ya, onye ahụ ga-arara ya nye, kwuru, **5** “Gịnị mere na-ereghị mmanụ otite a nari denari ato, were ego ya nye ndị ogbenye?” **6** O kwughị nke a n'ihi na ihe banyere ndị ogbenye na-emetu ya n'obi kama n'ihi na o bụ onye ohi; dị ka onye na-ejide akpa ego ha, mgbe ụfodụ, o na-amanye aka n'ego ahụ Zubiri ego. **7** Jisọs sịri, “Hapụ ya aka, o zütara ya ka o na-akwado maka übuchi olili m. **8** Unu nwere ndị ogbenye n'etiti unu mgbe niile, ma mụ na unu agaghị anọ mgbe niile.” **9** Ma mgbe igwe ndị Juu nuru na o n'o n'ebe ahụ, ha bịa, o bughị

naanị ka ha hụ ya, kama ka ha hukwa Lazaros ọzọ.” 29 Igwe ndị mmadụ guzo n’ebé ahụ, ndị onye o mere ka o si na ndị nwuru anwụ bilie. 10 nṣụ ya na-ekwu, “Ọ bụ egbe eluigwe gbara.” Ya mere, ndịsi nchụaja gbakwara izu igbukwa Ndị ọzọ na-asị, “Ọ bụ mmuo ozi na-agwa ya Lazaros. 11 N’ihị na ọ bụ n’ihị ya ka ọtụtụ ndị okwu.” 30 Jisọs zara ma sị, “Olu a abiağhi n’ihị m Juu ji na-ahapụ ha ma na-ekwerekwa na Jisọs. kama ọ bjara n’ihị unu. 31 Ugbu a bụ oge a ga- 12 N’echi ya oke igwe mmadụ ahụ ndị bjara ekpe ụwa a ikpe. Ugbu a ka a ga-achụpụ onye mmemme nṣụ na Jisọs na-abia Jerusalem. 13 ahụ na-achị ụwa a. 32 Ma mụ onwe m, mgbe Ha weere igu nkụ pụo izute ya na-eti mkpu, e si n’ụwa welie m elu, aga m adota mmadụ “Hozanna!” “Onye a goziri agozi ka onye ahụ niile nye onwe m.” 33 O kwuru nke a iji gosi bụ nke na-abia n’aha Onyenwe anyi!” “Ngozi ụdi ọnwụ nke ọ gaje ịnwụ. 34 Igwe mmadụ ahụ dịrị eze Izrel!” 14 Jisọs hụrụ nwa ịnyinaya ibu, zara ya, “Anyị anụla site n’akwukwọ iwu na nökwasị n’elụ ya, dị ka e dere ya, 15 “Atụla Kraist ahụ ga-adị ndị ruo mgbe ebighị ebi. Ma egwu, gị ada Zayon! Lee, eze gị ka ọ na-abia. Ọ gịnị mере i ji asị na, ‘A ghaghị iwelli Nwa nke nökwasịri n’elụ ya, nwa ịnyinaya ibu.’” 16 Na mbụ Mmadụ elu? Onye bụ ‘Nwa nke mmadụ a?’?” ndị na-eso uzo ya aghotaghị ihe ndị a niile. Ma (aiōn g165) 35 Jisọs sıri ha, “Ihè ga-enwuru unu mgbe e nyesịri Jisọs otuto, ka ha chetara na- naanị nwa oge nta. Jegharianị n’ihè a, ugbu a edererị ihe ndị a banyere ya, na e mekwara unu nwere ya, tupu ọchichịri abiağwası unu. ya rịj ihe ndị a. 17 Igwe mmadụ ahụ bụ ndị Onye na-ejegharị n’ochichịri amaghị ebe ọ na-ya na ha nọ mgbe o si n’ili kpopụta Lazaros, aga. 36 Kwerenụ n’ihè ahụ ugbu a unu nwere ya mee ka o si n’owanụ bilie, gara n’ihu na-agba ka unu ghọ ụmụ nke ihè.” Mgbe Jisọs kwusiri ama ya. 18 Ọtụtụ mmadụ pürü izute ya n’ihị nke a ọ hapụrụ ha pụo ga zoo onwe ya. 37 na ha nṣụ akụkọ ọrụ ihe ịribama niile ọ rụrụ. N’agbanyeghi ọrụ ịribama niile ọ rụrụ n’etiti 19 Ya mere, ndị Farisii sırtara onwe ha, “Unu ha, ha ekwerekhi na ya. 38 Nke a bụ imezu ihe ahụla na o nweghi ihe unu pürü ime, leenụ ka Aizaya onye amụma kwuru, “Onyenwe anyi, ụwa niile na-eso ya.” 20 Ma ụfodụ ndị Griik so onye kweere ozi anyị ọ bụkwa n’ahụ onye ka e n’ime ndị ahụ bjara ife ofufe n’oge mmemme kpugheere ogwe aka Onyenwe anyi?” 39 Ma ha ahụ. 21 Ha bjakwutere Filip onye si Betsaida enweghi ike kwere, n’ihị na Aizaya kwukwara dị na Galili, gwa ya sị, “Nna anyị ukwu, anyị n’ebé ọzọ, sị, 40 “O meela ka ha kpuo isị, mekwa chọro iḥụ Jisọs.” 22 Filip pürü gaa gwa Andru, ka obi ha kpochie Ka ha ghara iji anya ha hụ ya na Andru sooro gaa gwa Jisọs. 23 Jisọs zara sị, ụzo maobụ jiri obi ha ghota ihe ọbụla Ka ha “Oge awa ahụ eruola mgbe a ga-enye Nwa nke gharakwa ichigharị, ka m gwọ ha.” 41 Aizaya Mmadụ otuto. 24 N’ezie, n’ezie, agwa m unu, ọ kwuru ihe ndị a n’ihị na ọ hụrụ ebube ya, ma bürü na mkpürü ọka wiiti adaghị n’ala nwụo, ọ kwuo banyere ya. 42 Otu ọ dị, ọtụtụ n’ime ndịsi ga-anọ naanị ya. Ma ọ bürü na ọ nwụo, ọ ga- kweere na ya, ma ha ekwuputaghị nke a. N’ihị amị ọtụtụ mkpürü. 25 Ndị ọbụla hụrụ ndị ha na ha türü egwu na ndị Farisii ga-achụpụ ha site n’anya ga-atụfu ya, ebe ndị ọbụla kpọro ndị n’ụlo ekpere. 43 N’ihị na ha hụrụ otuto mmadụ ha asị n’ụwa a, ga-edede ya ruo mgbe ebighị n’anya karịa otuto Chineke. 44 Jisọs tiri mkpu ebi. (aiōnios g166) 26 Onye ọbụla na-ejere m ozi sị, “Onye ọbụla kwere na m, ọ bughi na m ka o aghaghị iso m; ebe m nọ ka onye na-ejere m kwere, kama ọ bụ na onye nke zitere m. 45 N’ihị ozi ga-anokwa. Onye ọbụla na-ejere m ozi ka na onye ọbụla hụrụ m ahụla onye nke zitere m. Nna m ga-asopụrụ. 27 “Ugbu a, mkpürüobi m 46 Abiağara m n’ime ụwa dị ka ihè ka onye ọbụla juputara n’ihé mgbu. Giniķwa ka m ga-ekwu, nke kwere na m ghara ịnọ n’ochichịri. 47 “Ma ọ Nna, zoputa m n’awa nke a? Mba! Ọ bụ n’ihị bürü na onye ọbụla anụ okwu m ma ju ihe ya, nke a ka m jị bjia n’oge awa a. 28 Nna, nye aha gị ọ bughi m na-ekpe ya ikpe. N’ihị na abiağara m otuto.” Mgbe ahụ, otu olu siri n’eluigwe bia, ịzoputa ụwa, ọ bughi ikpe ụwa ikpe. 48 Onye “Enyela m ya otuto, m ga-enyekwa ya otuto ọbụla jụrụ m ma jukwa okwu m, nwere onye

ga-ekpe ya ikpe. Okwu niile m kwuru ga-ama ya Q bụrụ na unu a mara ihe ndị a, ngozi ga-adịri ikpe n'ubochị ikpeazụ. 49 Okwu ndị a esiteghị unu ma unu mee ha. 18 “Anaghị m ekwu maka n'aka m. Ha sitere n'aka Nna ahụ onye zitere m ma nyekwa m iwu ihe m ga-ekwu na otu m ga esi kwuo ya. 50 Ama m na iwu ya bụ ndụ ebighị na ya na-erikọ nri ebiliela megide m.” 19 “Ana m agwa unu ugbu a tupu ihe ndị a emee, ka unu kwere na m bụ ya mgbe o ga-emezu. 20 N'ezie, n'ezie, agwa m unu, onye ọbụla nabatara onye m zitere nabatara m. Onye ọbụla nabatara m nabatakwara onye zitere m.” 21 Mgbe Jisọs kwusiri ihe ndị a, o nweghi uto n'ime mmuo ya. O gbara ama sị, “N'ezie, n'ezie, a sị m unu, na otu onye n'ime unu ga-arara m nye.” 22 Ndị neso ụzọ ya lerịtara onwe haanya na-eche n'ime obi ha onye o na-ekwu maka ya. 23 Otu n'ime ndị na-esο ụzọ ya nke Jisọs hụrụ n'anya dabere ya nso. 24 Saimon Pita fufeere ya isi, ka o, Juo ya onye o na-ekwu maka ya. 25 Ebe o dabere Jisọs nso, o sıri ya, “Onyenwe anyị, onye ka o bụ?” 26 Jisọs zara, “Q bụ onye ahụ m ga-enye iberibe achicha a mgbe m sunyere ya n'ime efere nri.” Mgbe o sunyesirị achicha ahụ n'ime efere ahụ, o nyere ya Judas nwa Saimon Iskarịot. 27 Mgbe o narasịrị iberibe achicha ahụ, ekwensu bara n'ime ya. Jisọs sıri ya, “Ihe ọbụla i chorọ ime, mee ya ngwangwa.” 28 Ma o dighị onye ọbụla so nọrọ n'oche nri ghötara ihe mere o ji gwa ya otu a. 29 N'ihi na ụfodụ na-eche, ebe Judas ji akpa ego ha, Jisọs na-asị ya ka o gaa zụta ihe ndị dị mkpa maka mmemme, maobụ ka o gaa nye ndị ogbenye ihe. 30 Mgbe o natachara iberibe achicha ahụ, o pürü na-atufughi oge, očhichiri agbaala. 31 Mgbe o pürü, Jisọs sıri, “Ugbu a ka a na-enye Nwa nke Mmadụ otuto, a na-enyekwa Chineke otuto n'ime ya. 32 Q bụrụ na e nye Chineke otuto n'ime ya, Chineke ga-enyekwa Okpara ya otuto n'ime onwe ya, o ga-enyekwa ya otuto ahụ ngwangwa. 33 “Umuntakirị m, enwere m oge ntakirị nke mụ na unu ga-anọ. Unu ga-achọ m, ma dị ka m gwara ndị Juu ka m na-agwa unu ugbu a. Ebe m na-aga unu enweghi ike ibia ya. 34 “Ana m enye unu iwu ọhụrụ: Huriyanu onwe unu n'anya. Dị ka m hụrụ unu n'anya, otu a ka unu ga-esi huriتا onwe unu n'anya. 35 Q bụrụ na unu ahuriتا onwe unu n'anya, otu a ka mmadụ niile ga-esi

13 Tupu oge Mmemmeh Ngabiga eruuo, Jisọs

amatala na oge o ga-ahapụ ụwa lakwuru Nna ya eruola. O hụrụ ndị nke ya no n'ụwa n'anya, hụkwa ha n'anya ruo ogwugwu. 2 Mgbe a na-eri nri anyasi, ekwensu etinyelari ya n'ime obi Judas Iskarịot, nwa Saimon ka o rara ya nye. 3 Jisọs matara na Nna enyefela ya ihe niile n'aka. O maara na ya si n'ebe Chineke no bịa, matakwa na ya ga-alaghachikwuru Chineke. 4 Ya mere, o sitere n'oche o nökwasịrị bilie ọtọ, yipụ uwe nke elu ya, chiri akwa mmiri e ji ehicha ahụ kee n'ukwu ya. 5 O wụnyere mmiri n'ime efere ịsa aka, bido ịsa ndị na-esο ụzọ ya ụkwụ, jirikwa akwa mmiri ahụ o kere n'ukwu ya na-ehicha ụkwụ ha. 6 O bjakwutere Saimon Pita, onye sıri ya, “Onyenwe m, i ga-asa m ụkwụ?” 7 Ma Jisọs zara sıri ya, “I għotaghị ihe m na-eme ugbu a, ma emesịa i ga-agħota ya.” 8 Pita sıri ya, “I gagħi asaa m ụkwụ ma oli.” Jisọs zara ya, “O bụrụ na m asachaghị għi ụkwụ, mụ na gi enweghi oke ọbụla.” (aiōn g165) 9 Saimon Pita sıri ya, “Onyenwe m, o bughị naanị ụkwụ m ka i ga-asa, kama saakwa aka m na isi m.” 10 Jisọs sıri ya, “Onye ọbụla sara ahụ agaghị asakwa ya ozo, o bụ naanị ịsa ụkwụ ya dīri ya n'ihi na ahụ ya niile dī ocha. Unu dī ocha, kama o bughị unu niile.” 11 N'ihi na o maararị onye ahụ ga-arara ya nye. Ya mere o ji sı, “O bughị unu niile dī ocha.” 12 Mgbe o sachasirị ha ụkwụ, o yiiri uwe ya, nödükwa ala ozo, o sıri ha, “Unu ghötara ihe m meere unu? 13 Unu na-akpo m Onyenwe unu na Nna unu ụkwụ, unu mere nke ọma n'ihi na nke a ka m bụ. 14 Ebe o bụ na m bụ onwe m, bụ Nna unu ụkwụ na Onyenwe unu sachara unu ụkwụ, unu kwesikwara isachakwa ụkwụ ibe unu. 15 Nke a bụ ihe nñomi m nyere unu, meenụ dī ka m bụ onwe m mere unu. 16 N'ezie, n'ezie, ohu adigraphi adị ụkwuu karja nna ya ụkwụ, maobụ onye e ziri ozi a karja onye ziri ya ozi. 17

mata na unu bù ndì na-eso ụzọ m.” 36 Saimon bi n’ụwa agaghị anabata ya, n’ihi na ha adighị Pita siri ya, “Onyenwe anyị ebee ka i na-agà?” ahụ ya anya, ha amakwaghị ya. Ma unu maara Jisos zaghachiri ya, “Ebe m na-agà, i nweghị ike ya n’ihi na unu na ya n)o, o bikwa n’ime unu. iso m gaa ya ugbu a. Ma i ga-abịa ma emesịa.” 18 Agaghị m ahaapụ unu dì ka ndì na-enweghị 37 Pita siri ya, “Onyenwe anyị, gini mere na m nne na nna. Aga m abjawkwute unu. 19 Mbge apughị isoro gi ugbu a? Aga m atoḡbọ ndù m na-adighị anya, ụwa agaghị ahukwa m anya. n’ihi gi.” 38 Jisos zaghachiri, “I jikeere ᴵtoḡbọ Ma unu ga-ahụ m anya. N’ihi na m dì ndù, ndù gi n’ihi m? N’ezie, n’ezie, asi m gi, tupu oke unu ga-adıkwa ndù. 20 N’ụbочi ahụ, unu ga-okukụ akwaa akwa, i ga-agonarị m ugboro ato.”

14 “Ka obi ghara ịlo unu mmiri. Kwerenụ na Chineke; kwerekwanụ na m. 2 N’ụlo Nna m, e nwere otụtu ebe obibi. Ọ bürü na o sighị otu a dịrị, agaara m agwa unu na m na-agà kwadoro unu ebe obibi? 3 Ọ bürü na m agaa dozichara unu ebe obibi, aga m aloghachi bịa kporo unu, ka ebe m n)o bùrukwa ebe unu ganq. 4 Unu maara ụzọ ebe m na-agà.” 5 Tømøs siri ya, “Onyenwe anyị, anyị amaghị ebe i na-agà, olee otu anyị ga-esi mata ụzọ ya?” 6 Jisos siri ya, “Mụ onwe m bụ ụzọ, na eziokwu, na ndù. O nweghị onye na-abjawkwute Nna m ma ọ bughi site na m. 7 Ọ bürü na unu maara onye m bụ, unu gaara amatakwa Nna m. Site ugbu a, unu amatala ya. Ma hukwa ya.” 8 Filip siri ya, “Onyenwe anyị, zi anyị Nna ahụ, afọ ga-ejukwa anyị.” 9 Jisos siri ya, “Otụtu oge ndì a mụ na unu n(or) ọ bụ na i matabeghi onye m bụ, Filip? Onye ọbula hụrụ m ahula Nna. Olee otu i si asi, ‘zi anyị Nna ahụ?’ 10 Ọ bụ na i kweghị na m n)o n’ime Nna, na Nna nökwa n’ime m? Okwu niile m na-agwa unu esitekwaghị n’ebé m n)o püta, kama ọ bụ Nna bi n’ime m na-arụ ọrụ ya. 11 Kwere ihe m kwuru na anq m n’ime Nna, na Nna nökwa n’ime m. Ma ọ bughi otu a, kwerenụ n’ihi ọrụ ebube ndì a. 12 N’ezie, n’ezie, agwa m unu, onye ọbula kwere na m ga-arụ ọrụ ndì m rụrụ, rụqkwa ọrụ kariri ndì a, n’ihi na m na-alakwuru Nna m. 13 Ihe ọbula unu ga-ariọ site n’aha m, aga m enye unu ya, ka e nwe ike nye Nna ahụ otuto site n’Okpara ya. 14 Ihe ọbula unu rịqorị n’aha m, aga m eme ya. 15 “Ọ bürü na unu hụrụ m n’anya unu ga-edede iwu m niile. 16 Aga m ariq Nna m, ọ ga-enye unu Onye Nkasiobi ọzọ, onye ga-enyere unu aka ma nonyekwara unu ruo mgbe niile ebighị ebi. (aión g165) 17 Onye bụ Mmụo nke eziokwu. Ndì

amata na m n)o n’ime Nna m na unu n)o n’ime m, na mụ onwe m nökwa n’ime unu. 21 Onye ọbula nabatara iwu m ma na-edebekwa ha bụ onye hụrụ m n’anya. Onye hụrụ m n’anya ka Nna m ga-ahụ n’anya. Aga m ahukwa ya n’anya gosikwa ya onwe m.” 22 Judas (ọ bughi Iskariot) siri ya, “Onyenwe anyị, olee otu i ga-esi gosi anyị onwe gi ma hapụ igosi ụwa onwe gi?” 23 Jisos zara sị ya, “Onye ọbula hụrụ m n’anya, gadebe okwu m. Nna m ga-ahukwa ya n’anya. Mụ na Nna m ga-abjawkwa n’ebé onye ahụ n)o soro ya biri. 24 Onye na-ahughị m n’anya agaghị edebe okwu m. Okwu ndì a niile unu nṛụ abughị nke m. Ha bụ nke Nna ahụ, onye zitere m. 25 “Agwala m unu ihe ndì a niile ugbu a mụ na unu n)o. 26 Ma Onye Nkasiobi ahụ bụ Mmụo Nsø, onye Nna m ga-ezite n’aha m, ga-akuziri unu ihe niile, ọ ga-echetakwara unu ihe niile m gwara unu. 27 Udo ka m na-ahapụrụ unu. Udo m ka m na-enyekwa unu. Ọ bughi dì ka ụwa si enye ka m na-enye unu. Unu ekwela ka obi lọp unu mmiri, ka ịuo hapukwa iṭu unu. 28 “Unu anụla na m gwara unu, ‘Ana m ala, ma loghachikwutekwa unu.’ Ọ bürü na unu hụrụ m n’anya, unu gaara ańlị ọrụ na m na-alakwuru Nna, n’ihi na Nna dì ukwuu karja m. 29 Ugbu a, agwala m unu ihe a tupu o mezuo, ka ọ gabu mgbe o mezuru, unu enwee ike kwere. 30 Agaghị m agwa unu otụtu okwu ọzọ n’ihi na eze na-achị ụwa a na-abịa. O nwekwaghị ike ọbula n’ebé m n)o. 31 Ana m eme díka Nna m nyere m n’iwu, ka ụwa mara na m hụrụ Nna m n’anya. “Bilienụ ugbu a ka anyị si ebe a pụo.

15 “Mụ onwe m bụ ezigbo osisi vajin’ ahụ. Nna m bükwa onye ọrụ ubi. 2 Ọ na-egbuda alaka ọbula dì n’ime m nke na-adighị amị mkpuru. Ma alaka ọbula na-amị mkpuru ka ọ na-egbucha, ka o nwee ike mịa mkpuru dì otụtu. 3 Ugbu a, e

meela ka unu díri ọcha n'ihi okwu m gwara unu. 4 Nogidenü n'ime m, ka mụ onwe m nogidekwa kpagburu m, ha ga-akpagbukwa unu. Ọ bụrụ na n'ime unu. Díka alaka ọbụla apughị imị mkpuru ha debere okwu m, ha ga-edebekwa nke unu. 21 n'onwe ya ma ọ bụrụ na ọ nogideghị n'osisi Ee, ha ga-eme unu ihe niile ndị a n'ihi aha m, vajinị. Otu a, unu apughikwa imị mkpuru ma ọ na n'ihi na ha amaghị onye ahụ zitere m. 22 Ọ bụrụ na unu anogideghị n'ime m. 5 "Mụ onwe bụrụ na abiajaghị m, gwa ha okwu, ikpe mmehie m bụ osisi vajinị ahụ; unu bükwa alaka ya. Onye agaraghị ama ha. Ma ugbu a, ha enweghị ngopụ ọbụla na-anogide n'ime m, nke mụ onwe m na- ọbụla banyere mmehie ha. 23 Onye ọbụla kporo anogidekwa n'ime ya, na-amị ọtụtụ mkpuru. m asị kporokwara Nna m asị. 24 A sị na ọrụ niile m N'ihi na ewezuga m, unu enweghị ike ime ihe rụrụ n'etiti ha akarighị ọrụ nke onye ọbụla ozọ ọbụla. 6 Onye ọbụla na-adighị anogide n'ime m rụrụ, ha agaraghị abụ ndị ikpe mmehie mara. dí ka alaka e gbutteru, tụpụ ya, ọ kpọnwụ. A ga- Ma ugbu a ha ahụzuola ọrụ ebube ndị a niile, achikọta ya, chinye ya n'okụ, o repia. 7 Ọ bụrụ ma ha nogidekware na-akpo mụ na Nna m asị. na unu anogide n'ime m, okwu m anogidekwa 25 Nke a bụ imezu ihe e dere n'akwukwọ iwu n'ime unu, rịoqonu ihe ọbụla unu chọro, a ga- ha. 'Ha kporo m asị na-enweghị ihe m mere.' 26 emere unu ya. 8 Nke a ga-abụrụ Nna m otuto na "Mgbe Onye Ndumodụahụ ga-abịa, onye m ga- unu mirị ọtụtụ mkpuru hie nne, ọ na-egosikwa ezitere unu site n'aka Nna, bụ Mmụ eziokwu na unu bụ ndị na-eso uzọ m. 9 "Dị ka Nna sị ahụ sitere na Nna pụta, ọ ga-agba ama banyere hụ m n'anya, otu a ka m sị hụkwa unu n'anya. m. 27 Ma unu onwe unu aghaghị igba ama, n'ihi Ya mere, nogidenü n'ime iħunanya m. 10 Unu na mụ na unu anqola site na mmalite.

ga-anogide n'iħunanya m ma ọ bụrụ na unu edebe iwu m. Dí ka m debere iwu Nna m ma nogidekwa n'iħunanya ya. 11 Agwala m unu ihe ndị a ka ọnụ m díri n'ime unu ka ọnụ unu zukwaa oke. 12 Nke a bükwa iwu m, ka unu hụrịta onwe unu n'anya dí ka m siri hụ unu n'anya. 13 Ọ dighị onye ọbụla nwere iħunanya karịri nke a na mmadụ togborọ ndị ya n'ihi ndị enyi ya. 14 Unu onwe unu bükwa ndị enyi m ma ọ bụrụ na unu edebe ihe m nyere n'iwu. 15 Anaghị m akpokwa unu ndị ohu ozọ. N'ihi na ohu adighị amatazu ihe niile onyenwe ya na-eme. Ma ana m akpo unu ndị enyi m n'ihi na agwala m unu ihe niile m nṣụ n'onụ Nna m. 16 Ọ bükwaghị unu onwe unu hoqoro m. Ọ bụ m hoqoro unu, weputakwa unu iché ka unu gaa mịa ọtụtụ mkpuru, mkpuru nke ga-adigidekwa. Ya mere, Nna m ga-enye unu ihe ọbụla unu garịo n'aha m. 17 Ihe ndị a ka m na-enye unu n'iwu, hụrịtanụ onwe unu n'anya. 18 "Ọ bụrụ na ụwa akpo unu asị, chetanụ na o buru uzọ kporo m asị. 19 A sị na unu bụ nke ụwa, ụwa ga-ahụ unu n'anya díka ndị nke ya. Ma otu ọ dí unu abughi nke ụwa. Kama, esi m n'ime ụwa hoqoro unu. Ọ bükwa n'ihi ya ka ụwa ji akpo unu asị. 20 Chetakwanụ ihe m gwara unu, 'Ohu adighị

16 "Ihe ndị a niile ka m gwara unu ka unu ghara ịda. 2 Ha ga-esite n'ụlọ ekpere ha chupụ unu. N'ezie, oge na-abịa mgbe onye ọbụla ga-egbu unu ga-echekwa na ọ na-efe Chineke mgbe ha na-eme nke a. 3 Ha ga-eme ihe ndị a n'ihi na ha amaghị Nna maqbụ m. 4 Ana m agwa unu ihe ndị a ka ọ ga-abụ na mgbe oge ga-eru, unu echeta na m gwara unu. Agwaghị m unu ihe ndị a na mbụ n'ihi na mụ na unu nọ mgbe ahụ. 5 Ma ugbu a, ana m alaghachikwuru onye ahụ zitere m. Ma ọ dighị onye ọbụla n'etiti unu jụrụ m, 'Olee ebe ị na-agà?' 6 Ma n'ihi na m gwara unu ihe ndị a, obi unu ejuputala na mwute. 7 N'agbanyeghị nke a, aga m agwa unu eziokwu, ọ bụ maka ọdịmmma unu ka m ji ala. Ọ bụrụ na m alaghị, Onye Ndumodụ ahụ agaghị abịa. Ọ bụrụ na m laa, aga m ezitere unu ya. 8 Mgbe ọ bijara, ọ ga-eme ka ụwa mata ezughị oke nke nghọta ya banyere mmehie, na ezi omume na ikpe, 9 maka mmehie n'ihi na ha ekwenyeghị na m; 10 ma gbasara ezi omume, n'ihi na ana m alakwuru Nna, ebe unu na-apughị iħu m ozọ, 11 maka ikpe, n'ihi na e kpeela onyeisi ụwa a ikpe. 12 "Enwere m ọtụtụ ihe ozọ m ga-agwa unu. Ma ugbu a, unu agaghị anabatalị ha. 13 Ma mgbe Mmụ eziokwu ahụ bijara, ọ ga-eduba

unu n'eziockwu niile. O gaghị ekwu ihe banyere doroanya. O bükwaghị ilu ka i na-atụ. **30** Ugbu onwe ya, kama o bụ ihe niile o nrụ ka o ga-ekwu. O ga-ezikwa unu ihe niile gaje ibịa. **14** O bakwaghị uru ka onye ọbụla juo gi ihe ọbụla. ga-enye m otuto, n'ihi na o ga-esite n'aka m nata ihe o ga-akorọ unu. **15** Ihe niile Nna nwere bịa.” **31** Jisọs zara ha, “Unu ekwerela ugbu a? **32** bụ nke m. O bụ ya mere m ji sị, na o ga-ewere site n'ihe bụ nkem, kowara ya unu. **16** “O fodurụ agbasacha. Onye ọbụla n'ulo nke ya. Mgbe ahụ, nwantakirị oge unu agaghị ahukwa m. Ma mgbe unu ga-ahapụ naanị m, ma o bughi naanị m no nwantintị oge gasikwara, unu ga-ahukwa m n'ihi na mu na Nna m no. **33** “Agwala m unu anya ozọ.” **17** Ufodụ ndị na-eso uzọ ya sırtara ihe ndị a niile ka unu nwee udo n'ime m. N'ime onwe ha, “Ginị ka o bu n'uche mgbe o na-asị, ụwa, unu ga-enwe nsogbu. Ma ka obi sie unu ‘Nwa oge nta unu agaghị ahukwa m ozọ, ma ike, n'ihi na emeriela m ụwa.”

mgbe nwa oge gasikwara unu ga-ahukwa m, na ‘N'ihi na ana m alakwuru Nna?’ **18** Ha na-asị, “Ginị ka okwu a pütara bụ ‘nwa oge nta?’ Anyị aghotaghị ihe o na-ekwu.” **19** Jisọs matara na ha chọro iju ya ihe banyere nke a, n'ihi ya o sıri ha, “Unu na-ajuriṭa onwe unu ihe okwu m pütara mgbe m sıri, ‘Na nwa oge nta unu agaghị ahukwa m ozọ, ma nwa mgbe nta unu ga-ahukwa m?’ **20** N'ezie, n'ezie, agwa m unu, unu ga-akwa akwa ma nwekwa obi mwute, ma ụwa ga-anluri ọnụ. Ma iru iju unu ga-aghorọ unu ọnụ. **21** Mgbe ime na-eme nwanyị, o na-anị n'onodụ ihe mgbu. Mgbe o müsirị nwa ya, o dighị echetakwa ihe mgbu ya ozọ. N'ihi ọnụ na a muputala nwa n'elu ụwa. **22** Unu no n'onodụ iru iju ugbu a, ma aga m ahụ unu anya ozọ, obi unu ga-ejupuṭa n'ọnụ. Mmadụ ọbụla apughịkwa inapụ unu ọnụ unu. **23** Ma n'ubochị ahụ, unu agakwaghị arịo m ihe ọbụla. N'ezie, n'ezie, agwa m unu, ihe ọbụla unu ga-arịo Nna m n'aha m, o ga-enye unu. **24** Ruo ugbu a, o dibeghi ihe unu rịorị n'aha m. Rịqonụ, unu ga-arịo, ka ọnụ unu zukwaa oke. **25** “Eji m ilu na-agwa unu okwu ugbu a, ma oge na-abia mgbe m na-agaghị ejikwa ilu gwa unu okwu. Mgbe ahụ ka m ga-akowara unu niile ihe banyere Nna m n'uzo unu ga-aghọta ya. **26** N'ubochị ahụ, unu ga-arịo ihe n'aha m. Asighị m unu na m ga-arịo Nna ihe n'ihi unu. **27** N'ihi na Nna m n'onwe ya hịrụ unu n'anya, n'ihi na unu hịrụ m n'anya kwerekwa na m si n'ebi Chineke no bịa. **28** Esi m n'ebi Nna no püta, bịa n'ime ụwa. Ana m ahaapkwa ụwa ịlaghachikwuru Nna.” **29** Ndị na-eso uzọ ya sıri, “Lee, ugbu a ka okwu gi

17 Mgbe Jisọs kwusiri okwu ndị a, o leliri anya n'eluiigwe sị, “Nna, oge ahụ a kara aka eruola, nye Ọkpara gi otuto, ka Ọkpara gi nyekwa gi otuto. **21** Nyela ya ikike n'ebi mmadụ niile no, na ike inye ndị niile i nyere ya ndị ebighị ebi. **(aiōnios g166)** **3** Nke a bükwa ndị ebighị ebi ahụ. Ka ha mata na naanị gi bụ Chineke n'ezie, matakwa Jisọs Kraist onye ahụ i zitere n'ụwa. **(aiōnios g166)** **4** Enyere m gi otuto n'ụwa site n'iru ọru niile i nyere m ka m ruo. **5** Ma ugbu a, Nna, nye m otuto n'ihu gi, ụdi otuto ahụ m nwere n'ihu gi tupu e kee ụwa. **6** “Emere m ka ndị ahụ i sıri n'ụwa kponye m mara aha gi. Ha bụ ndị nke gi, i nyere m ha, ha debekwara okwu gi. **7** Ugbu a, ha amarala na ihe niile i nyere m si n'aka gi bịa. **8** Ma ugbu a, enyela m ha okwu ahụ i nyere m, ha nabatakware ya, marakwa n'eziockwu na-esi m n'ebi i no bịa. Ha kwenyekwara na o bụ gi zitere m. **9** Ana m ekpere ha ekpere, o bughi n'ihi ụwa ka m na-ekpe ekpere. Kama ana m ekpe ekpere banyere ndị ahụ i nyere m, n'ihi na ha bükwa ndị nke gi. **10** Ihe niile m nwere bụ nke gi, ihe niile i nwere bükwa nke m. E sitere na ha mee ka otuto m püta lịhè. **11** Ugbu a, anoghikwa n'ime ụwa, ma ha ka no n'ime ụwa, ana m alaghachikwute gi. Ya mere, Nna dị nsọ, chebe ha nke oma site n'ike nke aha gi, bụ aha nke ahụ i nyere m, ka ha bürü otu díka anyị onwe anyị si bürü otu. **12** Mgbe mü na ha no n'ụwa, echebere m ha site n'aha gi nke i nyere m. Echebekwara m ha, o nwekwaghị onye ọbụla n'ime ha lara n'iyi, karịakwa onye ahụ bụ nwa nke ila n'iyi, ka e mezuo ihe akwụkwọ nsọ kwuru. **13** “Ma ugbu a,

ana m aloghachikwute gi, ma ana m ekwu ihe sıri ha, “O bụ m” (Judas onye ahụ rara ya nye ndị a n’ụwa ugbu a ka ha nwhee n’oṇu m, n’ebe o so ha guzo n’ebe ahụ.) 6 Mgbe Jisós gwara ha, zuruoke n’ime ha. 14 Enyela m ha okwu gi. Ma “O bụ m,” ha laghachiri azụ, daa n’ala. 7 Ozọ ọ n’ihı ya, ụwa akpoḍa ha asị. N’ihı na ha abughi jukwara ha, “Onye ka unu na-achọ?” Ha sıri, “O ndị nke ụwa dị ka mụ onwe m na-abughi onye bụ Jisós onye Nazaret.” 8 Jisós zara, “Agwara nke ụwa. 15 Ekpeghị m ekpere ka iweḍụ ha m unu na O bụ m. O bụrụ na unu na-achọ m, n’ụwa, kama ka ịnapụta ha site n’aka ajo onye hapụnụ ndị a ka ha laa.” 9 Nke a bụ iji mezuo ahụ. 16 Ha onwe ha abughi ndị nke ụwa dị ka mụ okwu ahụ o kwuru na mbụ, “Etufughị m onye onwe m na-abukwaghị onye nke ụwa. 17 Were ọbụla n’ime ndị ahụ i nyere m.” 10 Ya mere eziokwu doo ha nsø, okwu gi bụ eziokwu. 18 Dị Saimon Pita, onye ji mma agha, mipütara ya, ka i siri zite m n’ụwa, otu a ka m na-ezipükwa gbuo ohu onyeisi nchüaja, gbuụpụ ntị aka nri ya. ha n’ụwa. 19 O bükwa n’ihı ha ka m jiri debe Aha ohu ahụ bụ Markus. 21 Ma Jisós gwara Pita, onwe m nsø, ka ha onwe ha bùrukwa ndị e doro “Mighachi mma agha gi n’obọ ya! O bụ na mụ nsø n’ezioke. 20 “Ekpeghị m ekpere a n’ihı ndị agaghị aňu site n’iko ahụ Nna m nyere m ka m a naanị. Kama ana m ekpekwa ekpere a n’ihı n’uq?” 21 Ya mere ndị agha ahụ na ochiagha ha, ndị niile ga-ekwere na mụ, site n’okwu ha. 22 na ndị na-ejere ndị Juu ozi, jidere Jisós kee ya Ka ha niile bụrụ otu, Nna, dị ka i nọ n’ime m mụ agbu. 23 Ha buru ụzọ duru ya jekwuru Anas, a n’oror n’ime gi. Ka ha n’orokwa n’ime anyị ka onye bụ nna nwunye Kaifas. Onye bụ onyeisi ụwa kwere na ọ bụ gi zitere m. 24 Enyere m ha nchüaja n’afọ ahụ. 25 Kaifas bükwa onye ahụ otuto nke i nyere m, ka ha bụrụ otu dị ka anyị dürü ndị ndu ndị Juu ọdu, sị na ọ ka mma ka onwe anyị si bụrụ otu; 26 Mụ onwe m n’ime otu onye nwụ n’ihı mmadụ niile. 27 Saimon ha, gi onwe gi n’ime m. Ka e mee ka ha bụrụ Pita na otu onye ozọ na-eso ụzọ ya sooro Jisós. otu n’ụzọ zuruoke, ka ụwa matakwa na ọ bụ gi N’ihı na onye nke ahụ na-eso ụzọ ya bụ onye zitere m, na i hukwara ha n’anya dị ka i si hụ m onyeisi nchüaja maara nke ọma, o sooro Jisós n’anya. 28 “Nna, achoror m ka ndị niile i nyere banye n’obi onyeisi nchüaja. 29 Ma Pita na m soro m n’oror ebe m nọ. Ka ha hụ otuto m nke eguzo n’ezı n’oṇu ụzọ. Onye ozọ ahụ na-eso ụzọ i nyere m n’ihı na i hụrụ m n’anya tupu atoqị ya, nke onyeisi nchüaja maara nke ọma, pürü n’toala nke ụwa. 30 “Nna onye ezi omume, ụwa n’ezı gwa nwaagboghị ahụ na-eche onụ ụzọ amaghị gi. Ma amaara m gi. Ndị a matakware okwu, ma kpobata Pita. 31 Nwaagboghị ahụ na ọ bụ gi zitere m. 32 Emekwara m ka ha mara sıri Pita, “O bụ na i bughị otu n’ime ndị na-eso aha gi. Aga m agakwa n’ihı ime ka ha mara ya. ụzọ nwoke a?” Pita sıri, “Mba! Abughi m.” 33 Ka ịhunanya ahụ i nwere n’ebé m nọ digide Ndị ohu na ndị nche kwanyere ọkụ n’ihı na oyi n’ime ha, ka mụ onwe m nogidekwa n’ime ha.”

18 Mgbe Jisós kwusiri okwu ndị a, ya na ndị na-eso ụzọ ya rịdara ndagwurugwu iyi Kidron rigorokwa n’ofe nke ọzọ, ebe e nwere otu ogige, ya na ndị na-eso ụzọ ya banyere n’ime ya. 2 Judas, onye rara ya nye matakware ebe ahụ. N’ihı na Jisós na ndị na-eso ụzọ ya na-anor n’ebé ahụ ọtụtụ oge. 3 Ya mere, Judas duuru otu ndị agha, na ụfodụ ndị ozi sitere n’etiti ndịsi nchüaja na ndị Farisii bịa n’ebé ahụ. Ha chikwa ọwaokwu, orionna na ngwa agha. 4 Ebe Jisós maara ihe niile na-akwado ịbjakwasị ya, ọ pütara sị ha, “Onye ka unu na-achọ?” 5 Ha zaghachiri ya, “O bụ Jisós onye Nazaret.” 6

ma ọ bụrụ na m kwuru eziokwu, gịnị mere i ji ama m ụra.” 24 Ya mere, Anas kere ya agbu zigara ya Kajfas onyeisi nchüaja. 25 Ma dika ogwu mee, kpukwasị ya n’isi, yinyekwa ya uwe Saimon Pita ka guzo n’ebé ahụ na-anya ọkụ, ha mwụda na-acha odo odo. 3 Ha bijakwutere ya siri ya, “O bụ na ị bughi otu onye n’ime ndị na-otụtụ mgbe na-asị, “Ekele, gị Eze ndị Juu!” Ha eso ụzọ ya?” Ma ọ gorọ ago sị, “Abughi m ya.” na-amakwa ya ụra n’ihu. 4 Pailet pukwara n’ezì 26 Otu n’ime ndị ohu onyeisi nchüaja, bụ onye ọzọ sị ha, “Lee, ana m akpopütara unu ya, ka ikwu nwoke ahụ Pita bipurụ ntị, siri, “O bụ na unu mara na achopütaghị m ihe ojoo ọbụla o m ahụghị gị na ya n’ime ogige ahụ?” 27 Ma Pita mere.” 5 Mgbe Jisọs yi okpu ogwu na uwe odo gokwara ago ọzọ. N’otu mgbe ahụ oke ọkụkụ odo pụta, Pailet siri ha, “Lekwanụ nwoke ahụ!” kwara akwa. 28 Mgbe ahụ, ha sitere n’ụlo Kajfas 6 Ngwangwa, ndịisi nchüaja na ndị nche hụru duru Jisọs gaa n’uloeze Pailet. O bükwa n’isi ya, ha tiri mkpu sị, “Kpogide ya n’obe! Kpogide ụtụtụ, ma ha onwe ha abanyeghi n’ime ụlœze ya n’obe!” Pailet siri ha, “Kporonụ ya kpogbuo ahụ n’ihii na ha achoghi imerụ onwe ha, ka ha ya n’onwe unu. Achopütaghị m ihe ojoo ọbụla o nwee ike isoro rie nri na Mmemme Ngabiga. 29 mere.” 7 Ndị Juu zara ya, “Anyị nwere iwu, dị Pailet gakwuru ha n’ezì sị, “Gịnị bụ ebubo unu ka iwu ahụ siri dị, ihe kwasiri ya bụ ọnwụ, n’ihii na-ebo nwoke a?” 30 Ha zara ma sị ya, “O bụrụ na ọ kpọro onwe ya Ọkpara Chineke.” 8 Mgbe na onye a abughi onye arụrụala, anyị agaraghị Pailet nṣụ nke a, oke egwu turụ ya karịa. 9 akpotara gị ya.” 31 Pailet siri, “Durunụ ya pụo O laghachiri azụ n’ime ụlœze ahụ, juo Jisọs, kpee ya ikpe n’onwe unu dị ka iwu unu si dị.” “Olee ebe i siri bia?” Ma Jisọs azaghị ya ihe Ndị Juu siri ya, “Ma anyị enweghi ikiye igbu ọbụla. 10 Pailet siri ya, “I na-agba m nkịti? O bụ onye o ọbụla.” 32 Nke a mere iji mezuo okwu na ị maghị na m nwere ike ikpogide gị n’obe, ahụ Jisọs kwuru banyere ụdị ọnwụ ọ gaje ịnwụ. nweekwa ike ịhapụ gị ka ị laa?” 11 Jisọs zara 33 Mgbe ahụ Pailet baghachiri n’ime ụlœze ahụ, ya, “I garaghị enwe ike ọbụla n’ebé m nọ, ma ọ zie ozi ka a kpọro ọ ya Jisọs. O jụrụ ya, “I bụ eze bụrụ na o siteghị n’elu rute gị aka. Nke a mere ndị Juu?” 34 Jisọs zara, “I na-ajụ nke a n’onwe mmechie onye duru m nye n’aka gị ji karịa.” 12 gị ka ọ bụ ihe ndị ọzọ gwara gị banyere m?” 35 Site na mgbe ahụ Pailet chosiri ike ịhapụ ya. Pailet zara, “Abụ m onye Juu? O bụ ndị ala gị Ma ndị Juu tisiri mkpu ike sị, “I hapụ nwoke a na ndịisi nchüaja unu kpotaara m gị. Gịnị ka i ka ọ laa, i bükwaghị enyi Siza. N’ihii na onye mere?” 36 Jisọs zara, “Alaeze m abughi nke ụwa ọbụla na-eme onwe ya eze na-eleli Siza.” 13 a. A sị na alaeze m bụ nke ụwa a, ndị na-ejere m Mgbe Pailet nṣụ okwu ndị a, ọ kpopütara Jisọs ozi gaara ịlụrụ m ọgu iji gbochie m ịdaba n’aka n’ezì, nọdụkwa ala n’oche ikpe ya dị n’ebé a na-ndị Juu. Ma ugbu a, alaeze m abughi nke ụwa akpọ Pevumentị (maqbụ Gabata n’asusụ Hibru). a.” 37 Pailet siri ya, “Ya bụ na ị bụ eze?” Jisọs 14 O bụ n’ihii dika n’oge ehiihie nke ụboghị zara, “Gị onwe gị kwuru na m bụ eze. Amụrụ nk Wadebe maka oriri Ngabiga. O siri ndị Juu, m n’ihii nke a, ọ bükwa n’ihii nke a ka m ji bi a “Leenụ eze unu!” 15 Ma ha tiri mkpu, “Kpọpu n’ụwa ịgba ama banyere eziokwu. Onye ọbụla ya, Kpọpu ya! Kpogide ya n’obe.” Pailet jụrụ hụru eziokwu n’anya na-ege m ntị.” 38 Pailet ha, “Unu chọro ka m kpogide eze unu n’obe?” siri ya, “Gịnị bụ eziokwu?” Mgbe o kwuchara Ma ndịisi nchüaja zara, “Anyị enweghi eze ọzọ nke a, ọ purụ jekwuuru ndị Juu ọzọ sị ha, “O karịa Siza.” 16 Mgbe ahụ, o nyefere ya n’aka ha, dighị ihe ọbụla m chọpütara megidere ya. 39 Ma ka ha kpogide ya n’obe. Ha kpọro Jisọs pụo. 17 ọ bụ omenaala unu, na m ga-ahapụrụ unu otu O buuru obe ya gaa n’ebé a na-akpọ Okpokoro onye mkpọro n’oge Mmemme Ngabiga. Unu Isi (nke pütara Golgotha n’asusụ Hibru). 18 N’ebé chọro ka m hapụrụ unu ‘eze ndị Juu?’” 40 Ha ahụ ka ha kpogidere ya n’obe, ya na mmadu tiri mkpu ọzọ sị, “O bughi nwoke a, ma hapụrụ abụo ndị ọzọ. Otu onye n’aka nri ya, onye nke anyị Barabas.” Barabas bụ onye abalị dị egwu. ọzọ n’aka ekpe ya. 19 O nwere ihe Pailet dere

kupanye n'elu obe ahụ. Ihe o dere bụ nke a: na ihe ọ na-ekwu bụ eziokwu. **36** Ihe ndị a niile Jisós onye Nazaret, Eze ndị Juu. **20** Otu tu ndị mere ka e mezuo ihe e dere n'akwukwó nso, Juu gurụ ihe a o dere, n'ihi na ebe a kpogburu “Ọ dighị ọkpukpụ ya ọbụla nke a ga-agbajị.” Jisós dị nso n'obodo ahụ. E dekwara ya n'asusu **37** E dekwara n'ebé ọzọ n'akwukwó sị, “Ha ga-Hibru, Griik na Latin. **21** Ndịsi nchujaja nke elegide onye ahụ ha mapuru ahụ anya.” **38** ndị Juu gwara Pailet sị, “Edela na ọ bụ Eze ndị Mgbe ihe ndị a gasirị, otu nwoke aha ya bụ Juu, kama dee na nwoke a sịri, abụ m eze ndị Josef, onye sitere Arimatia, onye na-eso ụzọ Juu.” **22** Ma Pailet zara, “Ihe m dere, edeela m Jisós na nzuzo, n'ihi egwu ndị Juu, jekwuuru ya.” **23** Mgbe ndị agha kpogidechara Jisós n'obe, Pailet rịo ka o nye ya iki ke iburu ahụ Jisós, ha kere uwe ya ụzọ ano. Onye ọbụla n'ime ha Pailet kwere, ya mere ọ bjara buru ahụ ya. **39** nwetara otu ụzọ. Ha chíri uwe mwụda ya nke a Nikodimos, onye ahụ bjákutere Jisós n'abalị na adughị adụ, kama a kpara ya akpa site n'elu na mbụ, bjákwarra. O wetara máá na aloos a ya ruo n'alà ya. **24** Ha gwariṭara onwe ha, “Ka gwakötara agwakota, nke otu tu ya ruru ihe díka anyị hapụnụ ịdóka ya, kama ka anyị fee nza kilogram iri ato na ano. **40** Ha buuru ahụ Jisós, lee onye ọ ga-adanyere i were ya.” Nke a bụ tee ya ụda ndị ahụ, fuchiikwaa ya n'akwa ocha iji mezuo ihe e dere n'akwukwó nso, “Ha kere linin díka omenala olili ozu nke ndị Juu si dí, uwe m n'etiti onwe ha, feekwa nza banyere uwe **41** Ebe ahụ a kpogidere ya n'obe dí n'otu ubi a mwụda m.” Nke a bụ ihe ndị agha ahụ mere. **25** gbara ogige a, otu ili ọhụrụ dí na Nne ya, nwanne ya nwanyị, bụ Meri nwunye ya nke e jibeghi lie onye ọbụla. **42** N'ihi na ọ bụ Klopas, na Meri Magdalín guzo nso n'akukụ obe ụbóchị Nkwadebe nke ndị Juu, nakwa n'ihi na Jisós. **26** Mgbe Jisós hụrụ nne ya na onye na-eso ili ahụ dí nso, ha donyere ahụ Jisós n'ime ya. ụzọ ya ọ hụrụ n'anya ka o guzo n'akukụ ya, ọ sịri nne ya, “Nwanyị lee nwá gi nwoke.” **27** O sịri onye ahụ nke na-eso ụzọ ya, “Lee nne gi.” Site n'oge ahụ, onye ahụ na-eso ụzọ ya kpooró ya laa n'ulọ nke ya. **28** N'ikpeazu, mgbe Jisós matara na ihe niile emezuola. Ma iji mezuo ihe e dere n'akwukwó nso, ọ sịri, “Akpirị na-akpo m nkụ.” **29** Otu ite mmanya ọra doro nso n'ebé ahụ. Ha were ogbo denye n'ime mmanya ahụ, kenyé ogbo ahụ n'osisi hisop welie ya elu chee ya n'ọnụ. **30** Mgbe Jisós deturụ mmanya ahụ ọnụ, ọ sịri, “O gwutchala.” O hulatara isi ya, kubie ume. **31** Ma ndị Juu achoghị ka ahụ ndị ahụ a kpogidere n'obe nogide n'ebé ahụ ka chi bọ, n'ihi na ọ bụ Ụbóchị Nkwadebe. Echi ya bụ ga-abụ ụbóchị izuike pürü iche. Ha rịoqoro Pailet ka a gbajisie ha ükwụ ma bupukwa ahụ ha. **32** Ndị agha ahụ bjara gbajie ükwụ onye nke mbụ na onye nke ọzọ a kpogburu ha na ya. **33** Ma mgbe ha bjáruru n'ebé Jisós nọ, ha hụrụ na ọ nwuołari. N'ihi nke a, ha agbajighị ükwụ ya. **34** Kama otu onye n'ime ndị agha ahụ weere übe mapuo ya akukụ ya. Ngwangwa ọbara na mmiri gbaputara. **35** Onye hụrụ ihe ndị a gbara ama ka unu kwere, ama ya bụ eziokwu, ọ matakwara

20 N'isi ụtụtu ụbóchị mbụ nke izu ụka, mgbe chi na-abozibeghi nke ọma, Meri Magdalín bjara n'ilí ahụ, ma hụ na e wepula nkume ahụ e jiri mechie ọnụ ili ahụ. **2** O ji ọsọ bjákwtute Saimon Pita na onye ọzọ ahụ nke na-eso ụzọ ya, bụ onye Jisós hụrụ n'anya sị, “Ha esitela n'ilí ahụ bupụ Onyenwe anyị. Anyị amaghị ebe ha dobere ya!” **3** Ya mere Pita na onye nke ọzọ ahụ na-eso ụzọ ya pürü gawa n'ilí ahụ. **4** Ha abụo jiri ọsọ na-agà, ma onye ọzọ ahụ na-eso ụzọ ya gbakarịrị Pita n'osọ buru ya ụzọ ruo n'ilí ahụ. **5** O hulatara ala, nyoo anya n'ime ili, hụ akwa ọcha ahụ ebe ha wusara n'alà, ma ọ baghị n'ime. **6** Ya mere Saimon Pita, onye na-eso ya n'azú bjárutere banye n'ime ili ahụ. Ọ hụrụ akwa ozu ahụ ka ọ wusara n'alà, **7** ya na akwa nke e ji kechie ya isi. Ichafq a na akwa ocha ahụ adikotaghị n'otu ebe, kama a piara ya apia dobe ya iche n'ebé ọzọ. **8** Onye ọzọ ahụ nke na-eso ụzọ ya, onye nke buru ụzọ bjáraro n'ilí banyekwara n'ime ili ahụ. Ọ hụrụ ma kwerekwa. **9** (Ruo n'oge a, ha aghqtabeghi site n'akwukwó nso na ọ ghaghị i si n'ònvwụ bilie.) **10** Emesịa ndị na-eso ụzọ ya laghachiri n'ulọ ha. **11** Ma Meri guzo n'akukụ ili ahụ na-ebe akwa. Mgbe ọ nọ

na-ebe akwa, o hulatara ala nyoo anya n'ime ili ahụ 12 hụ ndị mmụo ozi abụo yi uwe ọcha, ka gi n'ebe a, leekwa aka m abụo. Wepụta aka gi ha nödürü ala otu n'isi, nke ozo n'ükwu, n'ebe tinyekwa n'akukụ m. Abula onye na-enweghi ahụ atogboró ahụ Jisós. 13 Ha sıri ya, "Nwanyị, okwukwe, kama kwere." 28 Tömür zara sı ya, ginị mere i ji ebe akwa?" O sıri ha, "Ha ebupula "Onyenwe m na Chineke m!" 29 Ma Jisós sıri ya, Onyenwe m, amaghị m ebe ha bujere ya." 14 "I kweere n'ihi na i hụla m? Ma ngozi dịrị ndị N'oge a, o tugharịri hụ ka Jisós guzo n'ebe ahụ. na-ahughị ma kwere." 30 O dị ọtụtụ ihe ịribama Ma o mataghị na o bụ Jisós. 15 Jisós sıri ya, ndị ozo Jisós rurụ n'ihi ndị na-eso ụzo ya. Ma "Nwanyị, ginị mere iji ebe akwa? Onye ka i na-achọ?" Ebe o chere na o bụ onye na-elekota ndị a niile ka unu kwere na Jisós bụ Kraist, ogige ahụ, o sıri ya, "Nna anyị ukwu, o bürü Ọkpara Chineke. N'ihi na o bụ site n'ikwere ka na o bụ gi bupuru ya, gwa m ebe i debere ya unu ga-eji nweta ndị ọhụru site n'aha ya.

ka m gaa buru ya." 16 Jisós sıri ya, "Meri." O

tugharịri tie mkpu n'olu Hibru sı ya, "Rabonil!" (nke pütara "Onye nkuzi.") 17 Jisós sıri ya,

"Emetükwala m aka n'ihi na alakwurubeghi m Nna m. Kama gakwuru ụmụnna m gwa ha, 'Ana m alakwuru Nna m na Nna unu. Chineke m na Chineke unu.'" 18 Meri Magdalın gara gwa ndị na-eso ụzo ya, "Ahụla m Onyenwe anyị." O

kögöro ha na o bụ ya gwara ya ihe ndị a niile. 19 N'uhruchi nke ụboghị ahụ, bụ ụboghị mbụ nke izu ụka, mgbe ndị na-eso ụzo ya zukötara n'ime otu ụlo. Ha mechiri ụzo niile n'ihi egwu ndị Juu. Jisós batara guzo n'etiti ha sı ha, "Udo dịrị unu!"

20 Mgbe o kwusiri nke a, o gosiri ha aka ya na akukụ ya. Ọnụ juru ndị na-eso ụzo ya obi n'ihi na ha ahụla Onyenwe anyị. 21 Ozokwa, Jisós sıri ha, "Udo dịrị unu! Dị ka Nna m si zite m, otu a ka m na-eziga unu." 22 Mgbe o kwuchara nke a, o kusara ha ume sı ha, "Naranụ Mmụo Nso. 23 O bürü na unu agbaghara onye ọbula mmehie ya, a ga-agbaghara ya, o bürükwá na unu aju igbaghara ha, agaghị agbaghara ha."

24 Ma Tömür (onye a na-akpọ Didimos), otu n'ime ndị ozi iri na abụo ahụ, anoghị ya mgbe Jisós bjara. 25 Ya mere, ndị ozo na-eso ụzo ya gwara ya, "Anyị ahụla Onyenwe anyị!" Ma o sıri ha, "O bụ naanị mgbe m jiri anya m hụ ebe ahụ ntu kpöpuru ya aka, tinye mkpişjaka m n'apa ntu ndị ahụ, ma tinyekwa aka m n'akukụ ya ebe ahụ a mara ya ùbe, ka m ga-ekwere."

26 Mgbe abalị asato gasiri, ndị na-eso ụzo ya zukötara ozo. Ugbu a Tömür nokwa n'etiti ha. N'agbanyeghi na e mechisirị ụzo niile, Jisós batara guzo n'etiti ha sı ha, "Udo dịrị unu."

21 Mgbe ihe ndị a gasiri, Jisós gosiri ndị na-eso ụzo ya onwe ya ozo. O mere nke a n'akukụ osimiri nke Tiberias, lee otu o si mee.

2 Ufodụ n'ime ndị na-eso ụzo ya nökögö otu ebe. Ndị a bụ Saimon Pita na Tömür (onye a na-akpọ Didimos), na Nataniel, onye Kena nke

Galili na ụmụ Zebedi, na mmadụ abụo ndị ozo bükwa ndị ozi ya. 3 Saimon Pita sıri ha, "Ana m aga igbu azụ." Ha sıri, "Anyị ga-eso gi." Ha biliri gaa, banye n'ime ụgbọ mmiri. Ma n'abalị ahụ niile ha egbuteghi ihe ọbula. 4 Mgbe chi na-abo Jisós guzoro n'akukụ mmiri. Ma ndị na-eso ụzo ya amataghị na o bụ Jisós. 5 Jisós sıri ha,

"Umuntakirị, unu gbutere azụ ọbula?" Ha zara ya, "Mba." 6 O gwara ha, "Wụnyenụ ụgbu unu n'akukụ aka nri nke ụgbọ. Unu ga-egbutekwa azụ." Mgbe ha mere nke a, ha enwekwaghi ike ịdopụta ụgbu ha, n'ihi ọtụtụ azụ nke dị n'ime ya. 7 Mgbe ahụ onye ahụ na-eso ụzo ya Jisós

hụru n'anya gwara Pita, "O bụ Onyenwe anyị!" Ngwangwa Saimon Pita n'ụru na "o bụ Onyenwe anyị," o yiiri uwe ya (n'ihi na o gba ọtọ), wuba n'ime mmiri ahụ. 8 Ndị ozo ndị na-eso ụzo ya

bjara n'ugbọ mmiri nta ahụ, na-adopụta ụgbu ha nke azụ juru n'ime ya, n'ihi na ha n'o nso n'ała ihe dị ka narị nzo ükwu na ise. 9 Mgbe ha

pütara n'elu ala, ha hụru ọkụ a kwanyere, nke a hukwasirị azụ n'elu ya na ogbe achịcha. 10 Jisós

gwara ha, "Wetanụ ufodụ n'ime azụ ndị ahụ unu gbutere ụgbu a." 11 Saimon Pita pürü gaa dogota ụgbu azụ ahụ n'elu ala. Ihe juru ya bụ azụ ndị ukwuu nke ọnụogugu ya di narị na iri

ise na atọ. Ma ụgbu ahụ adowaghị n'agbanyeghi na azụ juru n'ime ya. 12 Jisós sıri ha, "Bianụ

rie nri ụtụtu.” O dighị onye ọbụla n’ime ndị ahụ na-eso ụzọ ya jürü ya, “I bụ onye?” N’ihí na ha maara na o bụ Onyenwe anyị. 13 Jisọs biara were achicha ahụ nye ha. Otu ahụ ka o mekwara azu ahụ. 14 Nke a bụ ugboro ato Jisọs gosiri ndị na-eso ụzọ ya onwe ya mgbe e mere ka o si n’onwụ bilie. 15 Mgbe ha risiri nri ụtụtu, Jisọs sịri Saimon Pita, “Saimon nwa Jọn, i hürü m n’anya karịa ndị a niile?” O sịri ya, “E, Onyenwe anyị, i maara na m hürü gi n’anya.” Jisọs sịri ya, “Na-azụ ụmụ atụrụ m.” 16 Jisọs sịri ya nke ugboro abụo, “Saimon nwa Jọn, i hürü m n’anya?” O sịri, “E, Onyenwe anyị, i maara na m hürü gi n’anya.” O sịri ya, “Na-elekota atụrụ m.” 17 O sịri ya nke ugboro ato, “Saimon nwa Jọn, i hürü m n’anya?” O wutere Pita na o sịri ya nke ugboro ato, “i hürü m n’anya?” O sịri ya, “Onyenwe anyị, i mazuru ihe niile, i makwaara na m hürü gi n’anya.” Jisọs sịri ya, “Na-azụ atụrụ m. 18 N’ezie, n’ezie asị m gi, mgbe i bụ okorobịa i na-eke ajị n’ukwu, gaa ebe i chọqọ iga. Ma mgbe i ghọqọ agadi, i ga-esetipụ aka gi, onye ọzọ ga-ekee gi ihe okike n’ukwu ma duru gi gaa ebe i na-achoghi iga.” 19 O kwuru nke a iji gosi ụdi onwụ o ga-anwụ iji nye Chineke otuto. Mgbe nke a mesịri, o sịri ya, “Soro m.” 20 Pita chigharịri hụ onye ahụ na-eso ụzọ ya nke Jisọs hürü n’anya ka o na-esokwa ha n’azụ. (O bụ onyeozị ahụ dabeere ya n’obi na nri anyasi, nke sịri, “Onyenwe anyị, onye ga-arara gi nye?”) 21 Mgbe Pita hürü ya, o sịri Jisọs, “Onyenwe anyị kedụ maka onye a?” 22 Jisọs sịri ya, “O bürü na m achọqọ ka o nogide ruo mgbe m ga-aloghachi gịnị ka nke a bụ nye gi? Soro m.” 23 Ya mere, akụkọ a gbasara n’etiti ụmụnna na onye a na-eso ụzọ ya agaghị anwụ. Ma Jisọs asighị ya na o gaghi anwụ anwụ, kama, “O bürü na m chọqọ ka o nogide ruo mgbe m ga-abịa, o gbasara gi?” 24 Nke a bụ onye ahụ na-eso ụzọ ya onye na-agba ama ihe ndị a niile, ma deekwa ha n’akwükwo. Anyị makwaara na ama ya bụ eziokwu. 25 Ma o dị ọtụtụ ihe ndị ọzọ Jisọs mere. O bürü na e dee ha niile n’akwükwo, o dighị m ka ụwa niile o ga-aba akwükwo a gaede banyere ha.

Ahukwara obodo nsø ahụ bụ Jerusalem ọħurụ ka o si n'eluigwe ebe Chineke nō na-aridata. Ọ
mara mma dika nwaagboghọ ejikwara nke ọma maka ịgakwuru di ya. Anukwara m oke olu
si n'ocheeze ahụ kwuo okwu sị, "Leenụ! Ebe obibi Chineke adịla ugbu a n'etiti ụmụ mmadụ.

Ọ ga-ebinyere ha. Ha ga-abükwa ndị ya, n'ezie, Chineke n'onwe
ya ga-anókwa n'etiti ha bùrùkwa Chineke ha.

Mkpughe 21:2-3

Mkpughe

19 Mgbe ihe ndị a gasiri, anụrụ m ụzụ nke ọtụtụ igwe mmadụ n'eluiwge. Ha niile na-eti mkpu na-asị, "Haleluya! Nzoputa, na ebube na ike niile dịrị Chineke anyị. **2** N'ihi na ikpe ikpe ya niile ziri ezi, bùrùkwa eziokwu. O kpeela nwanyị ahụ na-akwa iko ikpe, onye ji ịkwa iko ya merụo ụwa. O bọqlara obọ obara ndị ohu ya n'isi ya." **3** Ozokwa, ha tiri mkpu, "Haleluya! Anwụrụ ọkụ si n'ime ya na-arigo elu ruo mgbe ebighị ebi." (aīn g165) **4** Mgbe ahụ, iri ndị okenyé abụo na anọ ahụ, ha na anụ anọ ahụ dị ndị dara n'ala n'ihu Chineke onye nökwasiri n'elu ocheeze ukwu ahụ, fee ya ofufe na-asị, "Amen, Haleluya!" **5** Otu olu sitekwara n'ocheeze ahụ na-asị, "Toonu Chineke anyị, unu ndị ohu ya niile, ndị ukwu na ndị nta, unu ndị na-atụ egwu ya." **6** Mgbe ahụ, anukwara m olu dara ka olu igwe mmadụ díkwa ka ụzụ mmiri na-ekwo ekwo, díkwa ka ụda egbe eluiwge dasiri ike na-asị, "Haleluya! N'ihi na Onyenwe anyị Chineke, Onye pürü ime ihe niile na-achị. **7** Ka anyị nñurịanụ ọṇụ, ka obi tòkwaanyị ụtọ. Ka anyị nye ya otuto. N'ihi na olụlụ di na nwunye nke Nwa Aturu ahụ eruola, nwunye ya edoziekwala onwe ya. **8** E nyela ya ezi akwa ọcha nke na-enweghi ntụpọ obụla, na nke dị nnqo ezi ọcha ka o yikwasị onwe ya." (Ezi akwa ọcha ahụnochiri anya ọṛu ezi omume nke ndị nsø rürü.) **9** Mmụo ozi ahụ gwara m sị, "Dee nke a: Ngoozị dīrị ndị ahụ a kpọro ka ha bia soro n'oriri olụlụ nwunye Nwa Aturu ahụ." O gwakwara m sị, "N'eziokwu, ndị a bụ okwu nke Chineke." **10** Adara m n'ala n'ukwu ya ikpọ isiala nye ya, ma ọ gwara m sị, "O kwesighị ka i kpọro isiala nye m n'ihi na abụ m naanị onyeozi ibe gi, na díka ọtụtụ ụmụnna gi ndị na-agba ama banyere Jisops. O bụ naanị Chineke ka i kwesiri ikpọ isiala nye. N'ihi na ọ bụ Mmụo nke amụma na-agba ama ihe banyere Jisops." **11** Mgbe ahụ kwa, elere m anya hụ ka eluiwge meghere. Ahụkwara m otu ịnyinya dị ọcha. Onye nökwasiri n'elu ya bụ onye a na-akpọ Onye kwesiri ntukwasị obi na Onye eziokwu. O bụ onye na-ekpe ikpe n'uzo ziri ezi na-ebukwa agha. **12** Anya ya na-acha díka

ire ọkụ. Ọtụtụ okpueze díkwa ya n'isi. Otu aha nke naanị ya maara omimi ya ka e dekwasiri ya n'egedege ihu. **13** E gbokwasiri ya uwe mwüda e denyere n'obara. Aha a na-akpọ ya bụ Okwu Chineke. **14** Usuu ndị agha nke eluiwge, ndị yi uwe ezi akwa ọcha, na-enweghi ntụpọ, nō n'elu ịnyinya ọcha na-esu ya. **15** O kpụ mma agha dị nkọ n'ọnụ ya, nke o ji egbutu mba niile. "O ga-eji mkpara igwe achị ha." O na-azochawka mkpuru vainj n'ebi ịnara mmanya nke iwe ọkụ nke Chineke Onye pürü ime ihe niile. **16** Otu aha ka e dere n'elu uwe ya na n'elu apata ya: Eze kachasi ndị eze niile, na Onyenwe kachasi ndị nwenu niile. **17** Mgbe ahụ, ahụrụ m otu mmụo ozi ka o guzo n'ime anyanwu na-eti mkpu n'oke olu, na-akpokwu ụmụ nnụnụ niile na-efe n'etiti mbara eluiwge, "Bjanlı Zukoqon maka oke oriri nke Chineke. **18** Biyanu soro rie anụ ahụ ndị eze, na ndị ochiaghị, na ndịssi agha. Sorokwanụ rie anụ ahụ ịnyinya na anụ ahụ ndị nökwasiri n'elu ha. Riekwanụ anụ ahụ ndị mmadụ, ndị ukwu na ndị nta, ndị ohu na ndị nweere onwe ha." **19** Mgbe ahụ, ahụrụ m anụ ọhịa ojọq ahụ ya na ndị eze niile dị n'ụwa, na ndị agha ha, ka ha zukotara ibu agha megide onye ahụ nökwasiri n'elu ịnyinya ahụ na ndị agha ya. **20** Ma e jidere anụ ọhịa ahụ, ya na onye amụma ığha ahụ onye nke noqor n'ihu ya gosi ihe ịrijbama nke o jiri duhie ndị niile natara akara nke anụ ọhịa ahụ, ya na ndị kpọqor ihe oyiyi ya isiala. A tonyere anụ ọhịa ahụ na onye amụma ığha ya na ndị n'ime ọdọ ọkụ e ji nkume na-enwu ọkụ kwanye. (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Ndị agha ha fofdurụnụ ka e jikwa mma agha dị nkọ, nke dị n'ọnụ onye ahụ nō n'elu ịnyinya ọcha ahụ gbuo. Ụmụ anụ ufe niile nke eluiwge rikwara ozu ha.

20 Mgbe ahụ kwa, ahụrụ m otu mmụo ozi ka o si n'eluiwge na-arịdata, o ji mkpisi igodo e ji atughe olulu Abis ahụ. O jikwa eriri igwe dị ukwuu n'aka ya. (Abyssos g12) **2** O jidere agwọ ochie ahụ, bụ agwọ ochie ahụ, onye bụ Ekwensi na Setan, kee ya agbụ otu puku afọ. **3** Emesịa, a tonyere ya n'ime olulu Abis ahụ, tuchie ụzo ya. O kakwara akara n'elu ya ka agwọ ochie ahụ hapụ inwekwa ike iduhie mba niile dị n'ụwa ọzọ tutu ruo mgbe puku afọ gasiri.

Mgbe afọ ndị a zuru, a ga-atoghepụ ya ka o gagharija nwantiati oge. (Abyssos g12) 4 Mgbe ahụ, ahukwara m ocheeze, hukwa ndị n'o n'elu ya. Ha bù ndị e nyere ike ikpe. Ahukwara m mkpuruobi ndị ahụ e bepuru isi n'ihi na ha gbaara Jisos akaebe, kwusakwa okwu Chineke. Ha akpobeghi isiala nye anụ ọhịa ahụ maobụ ihe oyiyi ya. Ha enweghi akara anụ ọhịa ahụ n'egedege ihu ha, maobụ n'aka ha. Ha díkwa ndị ozo, sorokwa Kraist chia otu puku afọ. 5 Nke a bù mbilite n'onwụ nke mbụ. Ndị fodurụ n'etiti ndị nwurụ anwụ esoghị bilite n'onwụ tutu ruo mgbe puku afọ gafesiri. 6 Ndị a goziri agozi na ndị dị nsọ bù ndị ahụ ketara oke na mbilite n'onwụ nke mbụ ahụ. Onwụ nke abụ enweghi ike n'ebe ha n'o, n'ihi na ha ga-abụ ndị nchukwu Chineke na nke Kraist, sorokwa ya chia ochichị puku afọ. 7 Mgbe puku afọ ahụ gafesiri, a gamemekwa ka ekwensu si n'ułø mkporo ya püta. 8 O ga-apükwa jegharịa iduhie mba niile n'o akukụ ano nke ụwa, ya bù Gog na Magog, o ga-akpokota ha maka agha. Ọnugogu ha díka aja dì n'ikpere osimiri. 9 Ha biliri agha guzo n'ụwa niile, gbaa ulø ikwu nke ndị nsọ Chineke huru n'anya gburugburu. Ma ọkụ sitere n'eluijwe gbadata repịa ha. 10 Mgbe ahụ, ekwensu ahụ dufuru ha ka a ga-atunye n'odò ọkụ e ji nkume na-enwu ọkụ kwanye. Ebe ahụ ka o ga-ano, ya na anụ ọhịa ojoo ahụ, na onye amumma ugha ya. Ha ga-anokwa n'onodụ ahụ mgbu ehihiie na abalị ruo mgbe ebighị ebi. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Ahukwara m otu ocheeze ocha buru ibu, na onye nökwasiri n'elu ya. Ụwa na mbara eluijwe si n'ihi ya gbaapụ, ahukwaghị ebe ọbula nye ha. 12 Ahụrụ m ndị niile nwurụ anwụ, ndị ukwu na ndị nta, ka ha guzo n'ihi ocheeze ahụ. E meghere akwukwo dì iche iche, meghekwa akwukwo ozo, nke bù akwukwo nke ndụ. E sitekwara n'ihe niile e dere n'akwukwo ahụ kpee ndị a niile nwurụ anwụ ikpe díka oru ha rürü si dì. 13 Oke osimiri niile nyeghachiri ndị niile nwurụ n'o n'ime ha. Otu a kwa, onwụ na ala mmuo nyeghachikwara ndị nwurụ anwụ dì n'ime ha. E kpekwarra onye ọbula ikpe díka oru ya si dì. (Hadēs g86) 14 Emesia, a tunyere onwụ na ọkụ ala mmuo n'ime odò ọkụ ahụ. Nke

a bù ọnwụ nke ugboro abụ nke bù odò ọkụ. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Onye ọbula a nacıotaghị ebe e dere aha ya n'akwukwo nke ndị ahụ, ka a tunyere n'ime odò ọkụ ahụ. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Mgbe ahụ, ahụrụ m eluijwe ọhụrụ na ụwa ọhụrụ. Eluijwe nke mbụ na ụwa nke mbụ agabigala, osimiri adighikwa. 2 Ahukwara obodo nsọ ahụ bù Jerusalem ọhụrụ ka o si n'eluijwe ebe Chineke n'o na-aridata. Ọ mara mma díka nwaagbogho ejikwara nke ọma maka igakwuru di ya. 3 Anukwara m oke olu si n'ocheeze ahụ kwuo okwu sị, "Leenụ! Ebe obibi Chineke adịla ubu a n'etiti ụmụ mmadụ. Ọ ga-ebinyere ha. Ha ga-abükwa ndị ya, n'ezie, Chineke n'onwe ya ga-anokwa n'etiti ha bùrukwa Chineke ha. 4 O ga-ehichapụanya mmiri niile dì n'anya ha. Onwụ agaghi adıkwa ozo. O bùladị iru uju na iķwa akwa na ahụhụ agaghi adıkwa. Ihe ndị ochie niile agabigala." 5 Onye ahụ n'o n'ocheeze ahụ kwuru sị, "Lee, ana m eme ka ihe niile dì ọhụrụ." Mgbe ahụ, o sığwara, "Detuo ihe ndị a, n'ihi na okwu ndị a bù ihe e kwasiri itükwasị obi, bùrukwa eziokwu." 6 O sıri m, "E mezuola ihe niile. Abụ m Alfa na Omega, Mmalite na Ọgwugwu. Aga m enye onye akpíri na-akpó nkụ mmiri nke si n'isi iyi mmiri nke ndị díka ihe onyinye. 7 Ndị obula na-emeri emeri gabenweta ihe nketa ndị a. Aga m abükwa Chineke ha, ha onwe ha ga-abụ ụmụ m. 8 Ma ndị natatụ ujọ, ndị na-ekweghi ekwe, na ndị na-emetọ onwe ha, na ndị ogbu mmadụ, na ndị na-akwa iko, na ndị ha na mmuo ojoo na-akparita ụka, na ndị na-ekpere aruṣi, na ndị ugha niile, ihe ha ga-eketa bù ikpe ọmumma nke ibanye n'ime olulu ahụ e ji nkume na-enwu ọkụ kwanye ọkụ. Nke bù ọnwụ nke ugboro abụ." (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Otu n'ime ndị mmuo ozi asaa ahụ, nke ji efere asaa ahụ nke ihe ntaramahụdụ dì n'ime ya biakwutere m sị m, "Soro m, ka m gosi gi nwaagbogho ahụ bù nwunye Nwa Aturu ahụ." 10 O buuru m n'ime Mmuo buga m n'otu ugwu buru ibu nke ịdi elu ya díkwa ukwuu. O gosiri m obodo nsọ ahụ bù Jerusalem ka o si na mbara eluijwe ebe Chineke n'o na-aridata. 11 O juputara n'ebube Chineke, na-

enwu ma na-achakwa dika nkume dikarisirị ihe niile na Nwa Aturụ ahụ bụ ulonso ukwu oke ọnụahịa, dika nkume jaspa, na-enwu dika obodo ahụ nwere. 23 O díkwağıhi mkpa ọ dirị kristal. 12 Mgbidi ya niile dị obosara díkwa elu. obodo ahụ ka anwụ maobụ ọnwa mukwasị ya, O nwekwara ọnụ ụzọ iri na abụo. O bükwa ndị n'ihi na ebube nke Chineke bụ ihe ya, orionà mmịo ozi iri na abụo na-eche ọnụ ụzọ ndị a ya bükwa Nwa aturụ ahụ. 24 Mba niile ga-eji nche. E dekwara aha ebo iri na abụo nke ụmụ ihe ya jeghari. Ndị eze ụwa niile ga-abịakwa Izrel n'ọnụ ụzọ ama ndị a n'otu n'otu. 13 Ọnụ webata ebube ha n'ime ya. 25 A naghi emechi ụzọ ama ato dị n'akụkụ ọwụwa anyanwụ, ato ọnụ ụzọ ama obodo ahụ emechi. Ha na-eghe dị n'akụkụ ugwu, ato dị n'akụkụ ndịda, ebe oghe ubochị niile n'ihi abalị ọbụla adighikwa ato dị n'akụkụ odịda anyanwụ. 14 Mgbidi ahụ n'ebe ahụ. 26 Ebube na nsopuru nke mba niile nwere nkume iri na abụo e ji tọq ntoala ya. ka a ga-ewebata n'ime ya. 27 O díkwağıhi ihe N'elu nkume ndị a n'otu n'otu ka e dere aha ọbụla rürü arụ ga-abata n'ime ya. Otu a kwa, ndị ozi iri na abụo nke Nwa Aturụ ahụ. 15 Onye ọ díkwağıhi onye na-eme ihe arụ, maobụ onye ahụ na-agwa m okwu ji osisi e ji atụ ihe, nke e ụgha ga-abata n'ime ya, kama ọ bụ naanị ndị ji ọlaedo mee, n'aka ya. O ji ya tọq obodo ahụ ahụ e dere aha ha n'akwukwọ nke ndụ Nwa na ọnụ ụzọ ama ya, na mgbidi ya. 16 N'obodo Aturụ ahụ.

ahụ, enweghi otu akụkụ n'ime akụkụ anọ nke mgbidi ya karịri ibe ya. Ogologo ya na obodobo ya ha otu. O ji ihe ọtụtụ tọq ya, ogologo ya na obodobo nakwa idị elu ya ha, ọtụtụ ya dị puku kilomita abụo na nari kilomita abụo. 17 O tükware idị igbidi nke mgbidi ahụ chọputa na ọ dị nari nzọ ụkwụ ato, dika ihe ọtụtụ nke mmịo ozi ahụ si gupụta. 18 Ihe e ji rụo mgbidi ya bụ nkume dị oke ọnụahịa a na-akpọ jaspa, jiri ezi ọlaedo a nüchara anucha, nke na-enwu dika enyo dị ọcha rụo obodo ahụ. 19 E ji nkume niile dị oke ọnụahịa chọq ntoala mgbidi obodo ahụ mma. Ntoala nke mbụ, bụ nkume a na-akpọ jaspa, ntoala nke abụo, nkume a na-akpọ safafia, ntoala nke ato, nkume a na-akpọ kaldoni, nke anō, nkume a na-akpọ emeralydu, 20 nke ise, nkume a na-akpọ ọniks, nke isii, nkume a na-akpọ kanelian, nke asaa, nkume a na-akpọ krisolait, nke asato, nkume a na-akpọ beril, nke itoolu, nkume a na-akpọ topaazi, nke iri, nkume a na-akpọ krisoprez, nke iri na otu, nkume a na-akpọ jasint, nke iri na abụo, nkume a na-akpọ ametisiti. 21 Ọnụ ụzọ ama iri na abụo ahụ bụ pieal iri na abụo, ọnụ ụzọ ama ọbụla ka e ji otu nkume pieal rụo n'otu n'otu. Ihe e ji rụo okporouzo dị n'obodo ahụ bụ naanị ọlaedo a nüchara anucha ọbụla, nke dị ọcha dika enyo e hichaziri nke ọma. 22 O nweghi ulonso ukwu ọbụla m hụrụ n'ime obodo ahụ n'ihi na Onyenwe anyị Chineke, Onye pürü ime

22 Mmịo ozi ahụ gosiri m iyi ahụ e si ekute mmiri nke na-enye ndụ nke na-enwu dika kristal. O sikwa n'okpuru ocheeze Chineke na Nwa aturụ ahụ na-asopụta, 2 n'etiti okporouzo ahụ dị n'obodo ahụ. N'akụkụ aka nri na aka ekpe iyi ahụ, a ga-ahụ osisi ahụ na-enye ndụ. Osisi ndị a na-amị ụzọ mkpuru iri na abụo dị iche ihe. Ha na-amịpụta mkpuru ọhụrụ kwa ọnwa ọbụla. Akwukwọ osisi ahụ wapütara bụ ọgwụ e ji agwọ mba niile. 3 A gaghi ahụ ihe ọbụla a bürü ọnụ n'ime obodo ahụ. Ocheeze Chineke na nke Nwa aturụ ahụ ga-adị n'obodo ahụ. Ndị ohu ya ga-efekwa ya ofufe. 4 Ha ga-ahukwa ihu ya, a ga-edekwa aha ya n'egedege ihu ha. 5 Abalị agaghi adịkwa ọzọ, imụnye orionà agaghi adịkwa mkpa. Mkpa ihe anwụ na-enye agaghi adịkwa n'ihi na Onyenwe anyị Chineke ga-abụ ihe ha, ha ga-achịkwa achị dika eze ruo mgbe ebighị ebi. (aion g165) 6 Mmịo ozi ahụ gwara m, “Okwu ndị a bụ ihe e kwesti ițukwasị obi, bùrụkwa eziokwu. Onyenwe anyị, bụ Chineke, onye na-enye ndị amụma Mmịo ya ezitela mmịo ozi ya igosi ụmụdibo ya ihe ndị ahụ ga-emezu n'oge na-adighị anya. 7 “Lee, ana m abia ọsịṣo. Ngozị na-adịri onye ahụ na-edede okwu amụma ndị a dị n'akwukwọ a.” 8 Mụ onwe m bụ Jọn, hụrụ ihe ndị a niile, nükwa ha. Mgbé m hụrụ ma nüchaa ihe ndị a niile, adara m n'ükwu mmịo ozi a gosiri m ha ikpọ isiala nye ya. 9 Ma ọ sịri m, “Emela ihe dị otu ahụ!

Mụ onwe m bụkwa odibo Jisọs dika gi onwe gi, na dika ụmụnna gi ndị amụma, na dika ndị ahụ niile na-edede okwu niile e dere n'akwukwọ a. Kpoqrọ Chineke isiala.” 10 Ma ọ sıri, “Akachila okwu amụma ndị a dị n'akwukwọ akara, n'ihi na oge adịla nso. 11 Ka ndị niile na-eme ajo omume gaa n'ihi na-eme ajo omume, ka ndị na-adighị ọcha gaa n'ihi bürü ndị na-adighị ọcha, ka ndị na-eme ezi ihe gaa n'ihi na-eme ezi ihe, ka ndị dị nsọ gaa n'ihi bürü ndị dị nsọ.” 12 “Lee, ana m abịa ọsịịsọ! Ugwọ ọrụ m ga-enye onye ọbụla dika ọrụ ọ rụrụ si dị díkwa m n'aka. 13 Abu m Alfa na Omega. Onye mbụ na Onye ikpeazụ, Mmalite na Ogwugwu. 14 “Ngozị na-adịrị ndị ahụ sara uwe ha mmiri, ka ha si otu a bürü ndị na-enweta oke na mkpụrụ si n'osisi ahụ na-enye ndị, ndị ga-enwe ike isite n'ọnụ ụzo ama ahụ baa n'ime obodo ahụ. 15 N'azụ obodo ka ndị ahụ bụ nkita nọ, ha na ndị niile na-agba afa, na ndị niile na-akwa iko, na ndị niile na-egbu mmadụ, na ndị niile na-ekpere aruṣi, na ndị niile hụrụ ụgha n'anya ma na-emekwa ya. 16 “Mụ onwe m, bụ Jisọs ezitela mmụo ozi m ka ọ gbara unu ama a nye nzuko m niile. Ọ bụ m bụ Mgborogwu na Mkpụrụ Devid. Abükwa m Kpakpando ụtụtụ ahụ na-enwu enwu.” 17 Mmụo Nsọ na nwanyị ahụ a na-alụ ọhụrụ na-asị, “Bịa!” Ka onye ọbụla nụrụ okwu a kwuo si, “Bịa!” Onye akpiri na-akpọ nkụ ya bịa, onye ọbụla chọrọ ya bịa nụrụ mmiri na-enye ndị na-akwughị ugwo ọbụla. 18 Ana m adọ onye ọbụla nụrụ okwu amụma dị n'akwukwọ a aka na ntị, si, ọ bürü na onye ọbụla atụkwasi ihe ọbụla n'elu ha, Chineke ga-atukwasirị onye ahụ ihe ntaramahụ ahụ niile e kwuru maka ha n'akwukwọ a. 19 Ọ bürükwa na onye ọbụla ewepụ okwu ọbụla n'akwukwọ amụma a, Chineke ga-ewepụ oke o nwere n'osisi ahụ na-enye ndị, na oke o nwere n'obodo nsọ ahụ, nke e kwuru okwu ha n'akwukwọ a. 20 Onye ahụ gbara ama ihe ndị a niile na-asị, “N'ezie, ana m abịa ọsịịsọ.” Amen. Bịa, Onyenwe anyị Jisọs. 21 Ka amara Onyenwe anyị Jisọs dinyere ndị nsọ niile. Amen.

66 Verses

Igbo at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

Jenesis 9:8 Chineke gwara Noa na ụmụ ya sị, **9:9** “Ugbu a, ana m ehiwe ọgbụgba ndụ n’etiti mụ na unu, na n’etiti agburụ unu ndị ga-anochi unu, **9:10** na n’etiti ihe niile nwere ndụ nke unu na ha so, ụmụ anụ ufe, na ụmụ anụ ụlọ, na ụmụ anụ ọhịa niile, ndị ahụ niile so unu si n’ugbọ mmiri pụta, bụ ihe niile nwere ndụ n’ụwa. **9:11** Ebe ọ bụ na m ehiwela ọgbụgba ndụ m n’etiti mụ na unu, ọ gaghị emekwa ọzọ na a ga-eji uju mmiri kpochapụ ihe niile e kere eke, ọ gaghị emekwa ọzọ na a ga-eji uju mmiri bibie ụwa.” **9:12** Chineke kwuru sị, “Nke a bụ ihe ama nke ọgbụgba ndụ nke m na-etinye n’etiti mụ na unu, na n’etiti ihe niile nwere ndụ so unu, ọgbụgba ndụ nke ga-adị nye ọgbọ niile na-abia n’ihu. **9:13** Etinyela m eke na egwurugwu m na mbara eluigwe, ka ọ bürü ihe ama nke ọgbụgba ndụ dị n’etiti mụ na ụwa.

Opupụ 14:13 Mosis zaghachiri ha sị, “Unu atula egwu. Guzosienụ ike. Unu ga-ahụ ụzọ dị ebube Onyenwe anyị ga-esi zopụta unu taa. Ndị Ijipt a unu na-ahụ taa, unu agaghị ahụkwa ha ọzọ. **14:14** Nörönü jii. Onyenwe anyị ga-alụru unu ọgu.”

Levitikos 20:26 Unu ga-adị nsọ nye m, n’ihu na mụ, bụ Onyenwe anyị, dị nsọ. Ekewapụtala m unu, doo unu iche, site n’etiti ndị mba ọzọ niile, ka unu bürü nke m.

Önụogugu 6:24 ““Onyenwe anyị gozie unu ma chebe unu, **6:25** Onyenwe anyị mee ka ihu ya mukwasị unu, ma meere unu amara, **6:26** Onyenwe anyị chee ihu ya n’ebé unu nō, nyekwa unu udo.””

Diuteronomi 18:18 Aga m eme ka onye amụma bilie n’etiti ha, onye Izrel dika gi. Aga m agwa ya ihe ọ ga-ekwu, okwu niile m tinyere n’ọnụ ya ka ọ ga-agwa ha. **18:19** Onye ọbụla jürü ige ntị n’okwu m niile nke onye amụma ga-agwa ha n’aha m ka mụ onwe m ga-ernesí ike.

Joshua 1:7 “Naaniị dirị ike, nweekwa ume. Lezie anya ime ihe niile Mosis bụ odibo m nyere gi n’iwu. Ewezugala onwe gi na ya gaa aka nri maqbụ aka ekpe, ka ihe si otu a gaara gi nke ọma n’ebé ọbụla i na-agà. **1:8** Esitela n’ọnụ gi wezuga ihe dị n’Akwykwọ Iwu a. Kama na-atugharị uche gi na ya ehihie na abalị, ka i si otu a lezie anya imezu ihe niile e dere n’ime ya. Mgbe ahụ i ga-aba ụba, ihe ga-agakwara gi nke ọma. **1:9** Ọ bụ na m enyebeghi gi iwu sị gi, Nwee obi ike, dirikwa ike! Wezuga ụjọ niile na ịda mba nke obi. Cheta na mụ, bụ Onyenwe anyị Chineke gi, nonyeere gi ebe ọbụla i na-agà.”

Ndị Ikpe 2:7 Ndị Izrel fere Onyenwe anyị ofufe ụbọchị niile nke ndị Joshua, na nke ndị ndị okenye ahụ, bụ ndị gara n'ihu bie ndị mgbe ọ nwụsirị, bükwa ndị hụrụ ọrụ ukwuu niile nke Onyenwe anyị rụrụ ndị Izrel.

Rut 1:16 Ma Rut zara, "Akwagidela m ka m hapụ gi, maqbụ ime ka m site n'iso gi chigharịa. Aga m esoro gi gaa ebe ọbụla i na-agà. Aga m esokwa gi biri n'ebe ọbụla i ga-ebi; ndị gi ga-abụ ndị m, Chineke gi ga-abükwa Chineke m, 1:17 ebe i nwụrụ ka m ga-anwụ, ebe ahụ kwa ka a ga-eli m. Ka Onyenwe anyị mesoo m mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si dị njọ, ma ọ bürü na m ekwere ka ihe ọzq, ma ọ bughi ọnwụ, kewaa mü na gi."

1 Samuel 16:7 Ma Onyenwe anyị zara Samuel si ya, "Ejila ihu mmadụ maqbụ ito ogologo ya ekpebi, n'ihi na onye a abughi ya. Onyenwe anyị adighị ahụ ihe dika mmadụ si ahụ. Mmadụ na-ele anya n'elu ahụ, ma Onyenwe anyị na-ele anya n'obi."

2 Samuel 7:22 "Onye kachaş ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị, lee ka i si dị ukwuu! Ọ dighị onye dika gi. Ọ díkwaghị Chineke ọzq dị ma ọ bughi gi, dika anyị nụrụ ya na ntị anyị.

1 Ndị Eze 2:3 Debe iwu niile Onyenwe anyị bụ Chineke gi nyere, bie ndị n'uzo ya niile. Debekwa ụkpuru na ihe niile o nyere n'iwu, na ntuziaka ya niile dika e dere ya n'akwukwọ iwu Mosis. Mee nke a ka ihe niile i ga-eme gaara gi nke ọma, n'ihe niile i na-eme, n'ebe ọbụla i na-eche ihu gi.

2 Ndị Eze 22:19 N'ihi na o wutere gi n'obi, na i wedakwara onwe gi n'ala n'ihu Chineke, mgbe i nụrụ ihe m kwuru megide ebe a na ndị bi n'ime ya, na ha ga-abụ ihe a bürü ọnụ, na ihe tögborọ n'efu, n'ihi na i dòwara uwe gi, bekwaa akwa n'ihu m, mü onwe m anukwala, otu a ka Onyenwe anyị kwupütara.

1 Ihe E Mere 29:17 Amaara m, Chineke m, na i na-anwale obi, na i na-enwekwa mmasị n'ihe ziri ezi. Ihe ndị niile ka m onwe m nyere site n'afọ ofufu nakwa obi ziri ezi. Ma ugbu a, ahụla m ọnụ ndị gi, bụ ndị nō n'ebe a, ji were afọ ofufu nye gi onyinye ha.

2 Ihe E Mere 7:14 Ọ bürü na ndị m ndị a kpokwasirị aha m, ewedata onwe ha n'ala, kpee ekpere, chosie ihu m ike, sitekwa na mmechie ha chigharịa, aga m esite n'eluiwge za ekpere ha, gbaghara ha mmechie ha, mee ka ala ha dịrị ndu.

Ezra 7:10 Nke a mere n'ihi na Ezra kpebiri n'obi ya ịmụ, na idebe iwu Onyenwe anyị, na ịbụ onye ozizi nke okwu Chineke nye ụmụ Izrel.

Nehemaya 6:3 Ya mere, azara m ha site n'aka ndị ozi si, "Ana m arụ ọrụ dị oke mkpa, agaghị enwe ike iridata. N'ihi ginị ka ọrụ a ga-eji kwusị mgbe m ga-ahapụ ya ịbia n'ebe i nọ?"

Esta 4:14 Ọ bürü na i gba nkịtị n'oge a, oghere na napụta ndị Juu ga-esite n'uzo ọzq bịa, ma gi onwe gi na ụlo nna gi ga-ala n'iyi. Onye makwanụ ihe mere i ji nọrọ n'uloeze n'oge dị otu a?"

Job 19:25 Amara m na onye mgbaputa m na-adị ndị, amakwaara m na ọ ga-eguzo n'elu ụwa n'oge ikpeazu.

Abụ Ọma 23:1 Abụ Ọma Devid. Onyenwe anyị na-azụ m dika atụrụ, ọ dighị ihe akorọ m. 23:2 Ọ na-eme ka m dinaa ala n'ebe ahịhia ndị na-eto, ọ na-edughari m n'akụkụ mmiri dị jụụ, 23:3 ọ na-atute mkpuruobi m. Ọ na-edu m n'uzo niile nke ezi omume n'ihi aha ya. 23:4 A sikhari na m na-aga ije, na ndagwurugwu nke ọchichirị ọnwụ, agaghị m atụ egwu ihe ojọq ọbụla; n'ihi na i nonyeere m, mkporo gi na mkanaka gi na-akasị m obi. 23:5 I na-akwado tebul n'ihu m, n'anya ndị iro m. I tere isi m mmanụ iko m na-ejubiga oke. 23:6 N'ezie, ịdị mma na ebere ga-agbaso m ogologo ụbọchị niile nke ndị m, m ga-ebikwa n'ụlo Onyenwe anyị mgbe niile ebighị ebi.

Ilu 3:5 Tükwası Onyenwe anyị obi gi niile, adaberekwala na nghoṭa gi. **3:6** N’ihe ọbula i na-eme, ka Chineke bute uzq, o ga-eduzi gi, meekwa ka okporouzq gi niile gazie.

Ekilizastis **3:10** Ahula m ibu aró nke Chineke bokwasiri ndí mmadu e kere eke. **3:11** O meela ka ihe niile maa mma n’oge nke ya. O tnyekwala ebighi ebi n’ime obi ndí mmadu; ma o nweghi ka mmadu ghoṭa ɔru Chineke site na mmalite ruo n’ogwugwu.

Abu nke Abu **2:4** Ka o kporo m jee n’ulø oriri, ka ọkolotø ya n’ekpuchi m bürü iḥunanya.

Aizaya **9:6** N’ihi na amuqrala anyị otu nwa, e nyekwala anyị otu nwa nwoke. O ga-abukwa onye ga-achị anyị. Ndí a ga-abu aha ya, Onye Ndumodụ dí Ebube, Chineke bụ dike, Nna nke mgbe ebighi ebi, Eze Udo. **9:7** Alaeze ya ga-aba uba, ochichị eze ya ga-abu n’onodu udo nke na-enweghi ọgwugwu. O bụ n’ocheeze Devid ka o ga-anokwası, chịakwa n’alaeze ya. O ga-eme ka alaeze ahụ guzosie ike; o bükwa ikpe ziri ezi na ezi omume ka o ga-eji chia site n’oge ahụ ruo mgbe ebighi ebi. İnụ ọkụ nke Onyenwe anyị, Onye pürü ime ihe niile, ga-emezukwa nke a.

Jeremaya **1:4** Okwu Onyenwe anyị bjakwutere m, na-asị, **1:5** “Amaara m gi tupu a türü ime gi, tupu a muo gi, edoro m gi nsø, ahopütakwara m gi dika onye amuma nye mba niile.” **1:6** Asịri m, “Ewoo, Onye kachasi ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị. Lee, amaghị m ekwu okwu. Abu m naanị nwantakiri.” **1:7** Ma Onyenwe anyị sıri m, “Asikwala ‘Abu m naanị nwantakiri,’ n’ihi na i ga-agakwuru onye ọbula m zigara gi, i ga-ekwukwa ihe niile m nyere gi n’iwu. **1:8** Atukwala egwu n’ihi ha, n’ihi na mu onwe nonyere gi inaputa gi,” o bụ ihe Onyenwe anyị kwuputara. **1:9** Mgbe ahụ, Onyenwe anyị setipuru aka ya metu m n’onu, si m, “Lee, ewerela m okwu m tnye gi n’onu. **1:10** Lee, taa, ana m eme gi onye nlekota mba di iche iche na alaeze niile, ihopu na ikwada, ila n’iyi na itikpokwa ha, i wulite ma kụokwa.”

Abu Akwa **3:21** Ma o di ihe m na-echeta n’obi m nke na-eme ka m nwee olileanya. **3:22** O bụ n’ihi iḥunanya di ukwuu nke Onyenwe anyị na-emeghi ka anyị gwusia, n’ihi na obi ebere ya adighị agwu agwu. **3:23** Ha na-adị ọhụrụ ụtụtụ niile; ikwesi ntukwası obi gi bụ ihe kwudosiri ike.

Izikiel **36:26** Aga m enye unu obi ọhụrụ, kenyekwa unu mmuo ọhụrụ. Aga m ewepụ obi nkume nke mmechie dí n’ime unu, nye unu mkpuruobi nke anu ahụ. **36:27** Aga m etinyekwa mmuo m n’ime unu, mee ka unu gboso ukoprü m niile ma lezie anya mekwaa ihe niile m nyere n’iwu.

Daniel **3:16** Shadrak, na Mishak, na Abednego, gwara eze, “O Nebukadneza, o dighị mkpa na anyị ga-azara onu anyị n’ihi gi banyere okwu a. **3:17** O bürü Chineke anyị na-efe nwere ike izoputa anyị site n’okụ na-enwusi ike n’aka gi, ya zoputa anyị. **3:18** Ma o burukwa na o zoputaghị anyị, mata nke ọma, o eze, na anyị agaghị efe chi gi ndí a maobụ kpo isiala nye oyiyi a i kpuru akpu nke i guzobere.”

Hosiya **6:6** N’ihi na ana m achọ ebere, o bughị aja, imata Chineke kama aja nsure ọkụ niile.

Juel **2:28** “Ma emesia, aga m awukwası mmadu niile Mmụo m. Umụ unu ndí ikom, na umụ unu ndí inyom ga-ebu amuma. Ndí okenye nwoke unu ga-aró nrø. Umụ okorobịa unu ga-ahukwa ọhu. **2:29** N’ubochi ahụ, aga m awusa mmuo m ọbulađi n’ahụ ndí ohu m ndí nwoke na ndí nwanyi. **2:30** Aga m egosi ihe ebube di iche iche na mbara eluigwe, na n’elu ụwa; a ga-ahụ ọbara, na ire ọkụ, na ogidi anwurụ ọkụ. **2:31** Anyanwụ ga-agbanwe ghoq ọchichiri, onwa ga-aghokwa ọbara, tupu ubochi Onyenwe anyị abịa, bụ ubochi ahụ di ukwu dikwa oke egwu. **2:32** O ga-erukwa na onye ọbula nke na-akpoku aha Onyenwe anyị ka a ga-azoputa. N’ihi na o bụ n’elu ugwu Zayon, na n’ime Jerusalem ka mgaputa ga-adị, dika Onyenwe anyị kwuru ya. Mgabaputa a ga-adikwara ndí fodurụ ndü, bụ ndí ahụ Onyenwe anyị na-akpo.

Emos 5:24 Kama meenü ka ikpe ziri ezi na-asoghari dika mmiri, ka ezi omume na-asoghari biga oke dika iyi nke na-adighi ata ata.

Obadaya 1:15 "Ubochị nke Onyenwe anyị dị nso nye mba niile. Dịka i si mee ndị ọzọ, otu ahụ ka a ga-eme gi; ihe i metara ga-adị gi n'isi.

Jona 2:6 Arịdaruola m n'ala ugwu ugwu nke osimiri, ala ahụ ihe ntuchi ya niile kpachitara m ruo mgbe ebighị ebi. Ma i meela ka m si n'olulu püta na ndị, Onyenwe anyị, bụ Chineke m. 2:7 "Mgbə mmuo m na-ada mba n'ike n'ike, e chetara m gi Onyenwe anyị, ma ekpere m bjakwutere gi, n'ime ụlọnsö ukwu gi dị nso. 2:8 "Ndị na-arapara n'arushi dị iche iche na-enweghi uru ha bara, na-agbakuta ebere Chineke azụ. 2:9 Ma ọ bụ olu abu ekele ka mụ onwe m ga-eji chụorọ gi aja. Aga m akwughachi nkwa niile m kwere. N'ihi na 'Nzoputa bụ nke Onyenwe anyị."

Maika 6:8 N'ihi na o gosila gi, gi mmadụ, ihe dị mma. Ginikwa bụ ihe ahụ Onyenwe anyị na-achọ n'aka gi, Ọ bụ na ọ bughị ikpe ziri ezi, na ịhụ ime ebere n'anya, na iji obi dị umeala soro Chineke gi na-eje ije?

Nehum 1:2 Onyenwe anyị bụ onye ekworo, bùrụkwa Chineke na-abo ọbọ. Onyenwe anyị na-aga ịbọ ọbọ, ọnụma jukwara ya obi. Onyenwe anyị na-abo ọbọ n'ahụ ndị iro ya, oke ọnụma ya na-adigidekwa megide ndị iro ya. 1:3 Onyenwe anyị adighị ewe iwe osiịṣọ; ma ọ bụ onye ike ya dị ukwuu, Onyenwe anyị agaghị ahaپ onye ikpe mara ka ọ laa na-enweghi ntaramahụ. Uzo ya dị n'oke ikuku, na n'oke ifufe, igwe ojii bụ uzuzu nke ụkwụ ya.

Habakuk 3:17 A sịkwarị na osisi fiig amaghị ifuru, na ọ dighị mkpuru dị n'osisi vajinị, a sịkwa na mkpuru osisi oliv ebilata na ala ubi niile emeputaghị ihe oriri, a sịkwa na ọ dighị atụru dị n'ogba anụ, na ọ díkwağị ehi nọ n'ulọ anụmanụ, 3:18 mụ onwe m ga-anogide na-añịri ọnụ n'ime Onyenwe anyị. Aga m etegharịkwa egwu ọnụ n'ime Chineke Onye nzoputa m. 3:19 Onye kachasi ihe niile elu, bụ Onyenwe anyị bụ ike m, ọ na-eme ụkwụ m abụ ka ha dika nke ele. Ọ na-emekwa ka m zoq ije n'ebi niile dị elu. Nke a dịrị onyeisi abụ, n'ubọ akwara m dị iche iche.

Zefanaya 3:17 Onyenwe anyị bụ Chineke gi nọ n'etiti gi, ọ bụ Dike n'agha nke na-enye mmeri. Ọ ga-eji ọnụ nwee mmasị na ahụ gi; n'ihi ịlhunanya ya, ọ gaghị abakwara gi mba, kama ọ ga-eji oke iti mkpu abụ n'urịa ọnụ n'ebi i nọ."

Hegai 1:4 "Nke a ọ bụ oge unu onwe unu ji ebi n'ulọ unu e ji osisi machie, mgbe ụlọnsö ukwu a nogidere na-adakposi?" 1:5 Ugbu a, ihe a ka Onyenwe anyị, Onye pürü ime ihe niile na-ekwu, "Lezienụ uzọ unu anya. 1:6 Unu na-agha mkpuru, ma na-enweta naanị ihe ntakirị. Unu na-eri nri, ma ihe unu na-eri adighị ezuru unu. Unu na-añị ihe ọnụnụ ma unu adighị aňuju afọ ka o si mmasị unu. Unu na-eyikwasị onwe unu uwé, ma ọ dighị achụ unu oyí. Unu na-anata ụgwọ ọrụ, maqbụ n'akpa puru epu ka unu na-etinye ya." 1:7 Ihe a ka Onyenwe anyị, Onye pürü ime ihe niile na-ekwu, "Chezienụ echiche banyere ndị unu.

Zekaraya 12:10 "Mgbə ahụ, aga m awukwasị n'ulọ Devid na ndị niile bi na Jerusalem, mmuo nke amara na nke arịriọ amara. Ha ga-elegidekwa m anya, bụ onye ahụ ha mapuru ahụ. Ha ga-eru uju n'ihi ya, dika mmadụ si eru uju n'ihi ọnwụ nke nwa a mürü naanị ya. Ha ga-ebekwa akwa ilu nke ukwuu dika mmadụ sị ebe akwa maka nwa mbụ ya.

Malakai 4:2 Ma unu bụ ndị na-atụ egwu aha m ka anyanwụ nke ezi omume ga-achawaputa wetakwara unu ögwugwọ nke si n'ime nku ya. Unu ga-apükwa, na-awughari dika ụmụ ehi ejị nri zujuo afọ. 4:3 Mgbə ahụ, unu ga-azopịakwa ndị ajọ omume. Ha ga-aghokwa ntụ n'okpuru ọbụ ụkwụ unu, n'ubochị ahụ m ga-eme ihe ndị a," otu a ka Onyenwe anyị, Onye pürü ime ihe niile kwuru.

Matiu 28:18 Jisós bijara ha nso, gwa ha si, “E werela irike niile dí n’eluigwe na nke dí n’elu ụwa nye m. 28:19 Ya mere, gaanụ mee ka mba niile bürü ndí na-eso ụzọ m, na-emenu ha baptismim n’aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mmụo Nso. 28:20 Ziekwanu ha ka ha na-eme ihe niile m nyere unu n’iwu. Ma chetanu na m na-anonyere unu mgbe niile, ruo ọgwugwu oge.” (aión g165)

Mak 1:14 Mgbe e tinyesirị Jọn n’ulọ mkporo, Jisós gara na Galili, na-ekwusa ozioma Chineke. 1:15 O sıri, “Oge ahụ eruola, alaeze Chineke dí nso. Chegharjanu ma kwerekwanu n’ozioma.” 1:16 Mgbe Jisós na-agà n’akukụ osimiri Galili, o hụrụ Saimon na Andru nwanne ya, ka ha na-awụnye ụgbu ha n’ime mmiri n’ihi na ha bụ ndí ọku azu. 1:17 Jisós siri ha, “Bjanu soro m, m ga-emekwa unu ndí ọku na-akụta mmadu.” 1:18 Ngwangwa ha hapuru ụgbu azu ha ma soro ya.

Luk 4:18 “Mmụo nke Onyenwe anyi dí n’ahụ m, n’ihi na o teela m mmanu ka m kwusaa ozioma nye ndí ogbenye. O zitela m ikwupuṭa inwere orwe nye ndí mkporo, ya na ihụ ụzọ nye ndí kpuru isi, ime ka ndí a na-emegbu emegbu nwere onwe ha.

Jọn 3:16 N’ihi na Chineke hụrụ ụwa n’anya, nke a mere o jiri nye Okpara o mürü naani ya, ka onye ọbụla kweere na ya ghara ila n’iyi, kama ka o nwee ndu ebighị ebi. (aiónios g166) 3:17 N’ihi na Chineke eziteghị Okpara ya n’ụwa ka o maa ụwa ikpe, kama ka e site n’aka ya zopuṭa ụwa.

Orụ Ndị Ozi 1:7 Ma o sıri ha, “O buğhị orụ unu ịmata oge na mgbe Nna m na-akwado ihe o zubere ime n’ikike nke onwe ya. 1:8 Ma mgbe Mmụo Nso bijakwasirị unu, unu ga-anata ike. Mgbe ahụ, unu ga-agbara m ama na Jerusalem, na Judia niile ya na Sameria ruokwa ebe niile ụwa soturu.”

Ndị Rom 11:32 N’ihi na Chineke enyefela onye ọbụla n’aka nnupu isi, ka o si otu a gosi mmadu niile obi ebere ya. (eleesē g1653) 11:33 Leenụ ka o si dí omimi bụ akụ ahụ Chineke nwere! Lee ka ịba ụba nke amamihe ya na ihe ọmụma ya siri dí ukwuu! Apughị ichopuṭa ikpe ya niile, ụzọ ya niile bükwa ihe apughị ichopuṭa. 11:34 “Onye maara uche Onyenwe anyi? Ma o bụ onye bụ onye ahụ na-enye ya ndumodụ?” 11:35 “Onye burula ụzọ nye Chineke ihe, nke ga-eme ka Chineke kwugachị ya?” 11:36 N’ihi na ihe niile sitere n’ime ya, sitekwa n’aka ya, díkwara ya. O bụ ya ka otuto díri ruo mgbe niile ebighị ebi! Amen. (aión g165)

1 Ndị Kɔrint 6:9 O bụ na unu amaghị na ndí na-eme ajo omume dí otu a enweghị oke ọbụla n’alaeze Chineke? Unu ekwela ka eduhie unu. N’ihi na o dighị onye ọbụla na-akwa iko, na ndí na-efe arusị, ndí ikom nwere nwunye na-akwa iko, na ndí ikom na-eji ndí ikom ibe ha akwa iko, 6:10 ndí niile na-ezu ohi, ndí anya ukwu, ndí na-añubiga mmanya oke, ndí nkwtuṭo, maobụ ndí na-apụnara mmadu ihe ha nwere, agaghị eketa oke n’alaeze Chineke. 6:11 Na mbụ, ụfodụ n’ime unu na-ebi ndu dí otu a. Ma ubgu a, a sachapuṭa mmehie unu, doo unu nsọ nye Chineke. O bükwa site n’aha Onyenwe anyi Jisós Kraist na n’ime Mmụo nke Chineke anyi ka a gurụ unu ka ndí ezi omume.

2 Ndị Kɔrint 5:17 Ya mere, o bürü na onye ọbụla amalite idí ndu n’ime Kraist, o ghoḍla onye e kere ọhụrụ, ihe ochie agaala, nke ọhụrụ anochie. 5:18 Ma o bụ Chineke bụ onye na-eme ihe ndí a. O bụ ya onwe ya sitere n’aka Kraist mee ka anyi na ya díri n’udo. Ma ubgu a, o nyela anyi orụ ije ozi, ikpo ndí ọzọ ka ha bịa ka ya na ha dírikwa n’udo. 5:19 Ihe nke a pütara bụ na Chineke sitere na Kraist na-eme ka ya na ụwa dí na mma. O dighị agukorọ ụmụ mmadu mmehie niile, kama o tinyela n’aka anyi ozi banyere ụzọ o si eme ka ya na ụmụ mmadu díkwa na mma ọzo. 5:20 Ya mere, anyi bụ ndí na-anochi anya Kraist ijere ya ozi n’ụwa. Chineke ji anyi na-agwa unu okwu. Anyi na-arịo unu díka o bụ Kraist n’onwe ya na-arịo unu. Biko, bjanu ka unu na Chineke díri n’udo. 5:21 N’ihi na o mere ka onye ahụ na-amaghị mmehie bürü mmehie n’onodụ anyi, ka esi otu a mee ka anyi nwee oke n’ime ezi omume Chineke site na ya.

Ndị Galeshịa 1:6 O juru m anya, na unu esitela n'ebé onye ahụ kpóro unu site n'amara Kraist wezuga onwe unu, na-agbaso ozioma ọzọ, 1:7 nke na-abughị ozioma. O doro anya na ụfodụ mmadụ na-etinye unu n'ọnodụ mgbagwoju anya, mgbe ha na-agbalị igbanwe ozioma nke Kraist.

Ndị Efesos 2:1 Ma unu onwe unu, unu nwụrụ anwụ site na njehie ụzọ na mmehie unu. 2:2 Nke unu biri ndụ n'ime ha mgbe unu na-agbaso ụzọ niile nke ụwa a, na ụzọ onye ochichị nke alaeze ikuku, bụ mmuo ahụ na-arụ ọrụ ugbu a na ndụ ndị ahụ na-enupu isi. (aiōn g165) 2:3 Anyị niile bikwara ndụ anyị n'etiti ha, n'oge gara aga, na-emejuputa aghụ nke anụ ahụ mmehie, ma na-agbaso ochichọ ya na ebumnuche ya. N'ihi na site n'odidị anyị, anyị na ndị ọzọ no n'omuma ikpe ya. 2:4 Chineke onye juputara n'obi ebere, maka oke iħunanya o nwere n'ebé anyị nō, 2:5 mere ka anyị soro Kraist dīrị ndụ ọzọ; o bulađi mgbe anyị bụ ndị nwụrụ anwụ n'ime ajo omume. O bụ site n'amara ya ka e ji zoputa unu. 2:6 O kpolidtere anyị na ya, mee ka anyị nodu odu n'ebé niile nke eluigwe n'ime Kraist Jisós. 2:7 O mere nke a igosi ogbọ nke na-abia, idị ukwuu nke akụ amara ya, nke o sitere n'obioma ya gosi anyị n'ime Kraist Jisós. (aiōn g165) 2:8 N'ihi na ọ bụ site n'amara ka e ji zoputa unu site n'okwukwe. Nke a abughị ihe unu ruputara n'onwe unu, ọ bụ onyinye nke Chineke. 2:9 O siteghị n'ọrụ, ka onye ọbula ghara ịnya isi. 2:10 N'ihi na anyị bụ akaorụ ya, nke o kere n'ime Kraist Jisós n'ihi ịṛụ ezi ọrụ. O bụ otu a ka Chineke siri kwadoo na anyị kwasiri ibi ndụ ụboghị niile.

Ndị Filipai 3:7 Ma ihe ndị a niile m gurụ díka ihe bara uru n'oge gara aga, bùrụrụ m ugbu a, ihe na-abaghị uru n'ihi Kraist. 3:8 E, karịa nke a, akpoḍla m ihe ndị a niile ihe efu, n'ihi na a pughi iji ha tñyere idị oke ọnụahịa nke ịmata Kraist Jisós, Onyenwe m. N'ihi ya, etufuola m ihe ndị a niile, guo ha dì ka ihe na-abaghị uru, ka m nwee ike rite Kraist n'uru. 3:9 Ka e nwee ike hụ m n'ime ya. Enweghị m ezi omume nke aka m, nke dabere n'iwu, kama ọ bụ nke sitere n'okwukwe na Kraist, ezi omume si na Chineke nke dabeere n'okwukwe.

Ndị Koloşı 1:15 O bụ nnqo onyinyo Chineke onye anyị na-apughị iħu anya, bùrükwa onye mbụ a mürü n'ihe niile e kere eke. 1:16 N'ihi na n'ime ya ka e ji kee ihe niile dì n'ụwa na nke dì n'eluigwe, na ndị anyị pürü iħu anya na ndị anyị na-apughị iħu anya, ma ocheeze niile, iħi isi niile na ike ochichị niile. E kere ihe niile site n'aka ya nakwa n'ihi ya. 1:17 Ya onwe ya no tupu ekee ihe niile, ọ bükwa n'ime ya ka ejikotara ihe niile n'otu. 1:18 O bụ ya bụ isi nke anụ ahụ ahụ bụ chogħi. O bụ ya bụ mmalite, onye mbụ a mürü n'etiti ndị niile ga-esi n'onwu bilie. Nke a mere ka ọ bùrụ onyeisi mbụ n'ime ihe niile. 1:19 N'ihi na ọ bụ n'ime ya ka ọ masirị ozuzu oke ya ibi. 1:20 O bụ site na ya ka o ji mee ka ihe niile biaghachikwute ya. E mere ka udo dīrị n'etiti ya na ihe niile, maqbụ ihe dì n'ụwa, maqbụ nke dì na n'eluigwe site na ọbara ọ wusiri n'elu obe.

1 Ndị Tesalonaiķa 4:1 N'ikpeazu, ụmụnna anyị, anyị na-arịo ma na-akwagidekwa unu n'ime Onyenwe anyị Jisós, dì ka unu mütara site n'aka anyị otu unu kwasiri isi bie ndụ, nakwa ime ihe ga-atọ Chineke umentu. Unu na-eme nke a karịa. 4:2 N'ihi na unu maara ụdị ndümodu ahụ sị n'aka Onyenwe anyị Jisós nke anyị nyere unu. 4:3 N'ihi na nke a bụ ọchichị Chineke, bụ i dì nsq unu. Ka unu wezuga onwe unu site na ịkwa iko, 4:4 ka onye ọbula n'ime unu mata ido ahụ nke onwe ya n'ugwu na n'idi nsq. 4:5 O bughị n'uzo imejuputa ọchichị ojoo nke anụ ahụ dì ka ndị mba ọzọ na-amaghị Chineke.

2 Ndị Tesalonaiķa 3:6 Ụmụnna, nke a bụ iwu anyị na-enye unu site n'aha Onyenwe anyị Jisós Kraist. Ka unu zere onye ọbula kpóro onwe ya onye kwere ekwe n'ime unu na-ebi ndụ umengwụ na onye na-adighị eso ozizi nke unu natara n'aka anyị. 3:7 N'ihi na unu maara nke ọma n'ime onwe unu na unu kwasiri igbaso omume anyị. O nwegħi mgbe ọbula unu hụrụ anyị ka anyị na-agaghari hapu ọrụ anyị kwasiri ịṛụ. 3:8 O nwegħi onye ọbula anyị riri nri ya nke anyị na-ebughị ụzọ kwuqo ya ugwo. Kama anyị rüşirị ọrụ ike, dobukwaa onwe anyị n'orụ ehihie na abalị, ka anyị

ghara ịbụ ibu arọ nye onye ọbụla. 3:9 Ọ bughị na anyị enweghi ike ịnara unu ihe oriri, kama ọ bụ ka anyị kuziere unu site n'omume anyị ihe unu ga na-eñomi. 3:10 Ọ bulađi mgbe anyị na unu no, anyị nyere unu iwu a sị, "Onye ọbụla na-agaghị ọrụ ya erila nri."

1 Timoti 2:1 Na mbụ, ana m arịọ ka e kpee ekpere, kwuchite ọnụ ndị ọzọ n'ekpere, ma nye ekele n'isi mmadụ niile, 2:2 kpee ekpere maka ndị eze niile, na ndị niile nō n'onodụ ochichị, ka anyị nwee ike bie ndụ udo na nke nsogbu na-adighị, n'ime ịsopurụ Chineke dị ka ọ chọro. 2:3 Nke a bükwa ihe dị mma na ihe na-atọ Chineke Onye nzoputa anyị ezi ụtọ. 2:4 Onye chọro ka a zoputa mmadụ niile, ka ha niile bjario na mmazu nke eziokwu. 2:5 N'ihi na ọ bụ naanị otu Chineke dị. Ọ bükwa naanị otu onye ogbugbo dị n'etiti Chineke na mmadụ. Krajst Jisos, onye ya onwe ya bụ mmadụ.

2 Timoti 2:8 Echefula Jisos Krajst, onye a kpolitere site n'onwu, onye sikwa n'agburu Devid, nke a bụ ozioma m. 2:9 Ọ bụ n'ihi na m na-ekwu eziokwu ndị a ka m ji nọq na-ahụ ahụhụ dị otu a dị ka onye ojoo, ma otu ọ dị, ekeghị okwu Chineke agbu. 2:10 Ya mere, ana m anagide ihe niile n'ihi ndị a hoputara, ka ha burukwa ndị ga-anata nzoputa dị n'ime Krajst Jisos, na ebube ebighị ebi. (aiōnios g166)

Tajtos 2:11 N'ihi na Chineke emela ka amara ya nke wetaara mmadụ niile nzoputa pụta ihe. 2:12 Ọ bükwa amara a na-akuziri anyị ka anyị jụ ndụ asopurughị Chineke na nke igbaso ochichọ ojoo dị n'ụwa, kama ka anyị bie ndụ dị ka ndịsi zuruoke na ndụ ezi omume, nakwa ịtụ egwu Chineke n'ogbo nke oge a. (aiōn g165) 2:13 Otu a ka anyị ga-esi na-eche olileanya anyị dị ngozi bụ ọbijia nke otuto nke Chineke anyị dị ukwuu, na Onye nzoputa anyị bụ Jisos Krajst. 2:14 Ọ bụ ya jiri onwe ya chọ aja n'ihi anyị, ka ọ gbaputa anyị site n'ajọ omume anyị niile, na ido ndị ga-abụ ndị nke ya ọcha nye onwe ya, ndị ọ na-agụ agụ imē ihe dị mma mgbe niile.

Filimòn 1:3 Ka amara na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Krajst Jisos Onyenwe anyị dirị unu. 1:4 Ana m ekele Chineke ekele mgbe ọbụla m na-echeta gi n'ekpere niile m na-ekpe. 1:5 N'ihi na ana m anụ ihe banyere okwukwe i nwere n'ime Onyenwe anyị Jisos, na ịhunanya i na-egosi ndị nsọ niile. 1:6 Ekpera m na-ekpe banyere gi bụ ka mmekorịta anyị na gi dika ndị kwere ekwe, mee ka ị matazuo ihe ọma niile anyị nwere n'ime Krajst. 1:7 Ịhunanya gi na-enye m oke ọri na igbaume, ezi nwanna m, n'ihi na emeela ka ndị nsọ nwee ume ọhụru site n'inyeaka gi.

Ndị Hibrụ 1:1 Na mgbe ochie, Chineke gwara nna nna anyị ha okwu n'oge dị ihe ihe site n'onụ ndị amụma, na site n'uzo ndị ọzọ dị ihe ihe. 1:2 Ma n'oge ikpeazụ ndị a, ọ gwala anyị okwu site n'onụ Ọkpara ya, onye o nyefere ihe niile n'aka. Ọ bụ site n'aka ya ka o siri kee ụwa niile na ihe dị n'ime ya. (aiōn g165) 1:3 Ọ na-enwuputa ebube ya na-anochitekwa anya ụdịdị ya, ebe o ji okwu ya dị ike na-ejikota ihe niile. Mgbe ọ sachapuru ma hichapukwa mmehie niile, ọ nödürü n'aka nri nke Onye dị ukwuu, dị elu n'eluigwe.

Jemis 1:16 Ekwela ka onye ọbụla duhie unu ụmụnna m. 1:17 Onyinye ọbụla dị mma, na nke zuruoke na-esite n'eluigwe abịa. Ọ na-esite n'ebe Nna nke ihe niile onye na-adighi agbanwe agbanwe, ọ naghi ezonari ụmụ mmadụ ihu ya. 1:18 N'ihi imezu nzube ya, o sitere n'okwu ya bụ eziokwu muo anyị. O mekwara nke a ka anyị bürü ụmụ mbụ nke ihe o kere eke.

1 Pita 3:18 N'ihi na Krajst n'onwe ya hụru ahụhụ nwụo n'ihi unu otu mgbe. Onye ezi omume nwụrụ n'ihi ndị ajọ omume, ka ọ kpọro unu bjawkute Chineke. N'ihi na e mere ka ọ nwụo n'anụ ahụ ma e mekwara ka ọ dị ndụ na mmụo ya.

2 Pita 1:3 O sitela n'ike o ji bürü Chi nye anyị ihe niile dị anyị mkpa ibi ndụ na-asopuru ya, site n'omumma nke anyị mara ya, bụ onye ahụ kpọrọ anyị site n'ebube ya na ịdị mma ya. 1:4 O sitela n'ihe ndị a nye anyị nkwa dị ukwuu na nke dị oke ọnụahịa, ka anyị site na ha keta oke n'udịdị nsọ ya, si otu a gbanarị ịrụ arụ dị n'ụwa, nke ọchichọ ọjọ na-ebute.

1 Jọn 2:1 Ezi ụmụntakịri m, ana m edere unu ihe ndị a ka unu ghara imehie. Ma ọ bürü na onye ọbụla emehie, anyị nwere onye na-ekwuchite ọnụ anyị n'ihu Nna ahụ. O bụ Jisọs Kraist, Onye ezi omume ahụ. 2:2 O bụ onye jiri onwe ya chọ aja n'ihi ikpuchiri anyị mmehie anyị, ma ọ buğhi naanị n'ihi mmehie anyị, o búkwa n'ihi mmehie ụwa niile.

2 Jọn 1:7 N'ihi na ọtụtu ndị nduhie apụcola baa n'ụwa, bụ ndị na-adighị ekwenye na Jisọs Kraist bijara n'oyiyi mmadụ. Onye ọbụla dị otu a bụ onye nduhie bùrùkwa onye na-emegide Kraist.

3 Jọn 1:4 O nweghi ihe na-enye m ọnụ karịa ịnụ na ụmụ m na-agbaso eziokwu.

Jud 1:3 Ndị m hụrụ n'anya, ebe ọ na-anụ m ọkụ n'obi idere unu akwükwo banyere nzoputa ahụ anyị nwekọrọ n'otu, ma ahụrụ m mkpa ọ dị idere unu akwükwo a, ịrịo unu ka unu guzosie ike buo agha ichebe okwukwe ahụ, nke e nyefere ndị nsọ n'aka idebe. 1:4 N'ihi na ụfodụ mmadụ, bụ ndị e dere ihe banyere ọmụma ikpe dịrị ha, siterị n'oge gara aga, ezobatala n'etiti unu. Ha bụ ndị na-adighị asopuru Chineke, ndị na-agbanwe amara Chineke anyị, mee ya ka ọ bürü ohere ha nwere ibi ndụ ịkwa iko, na nke ịgonarị Jisọs Kraist, onye naanị ya bụ Onye kachasi ihe niile elu na Onyenwe.

Mkpughe 3:19 Ndị m hụrụ n'anya ka m na-abara mba na-enyekwa ha ahụhụ. Ya mere, nwee ịnụ ọkụ n'obi, chegharijakwa. 3:20 Lee, ana m eguzo n'ọnụ ụzọ na-akụ aka. Ọ bürü na onye ọbụla anụ olu m ma meghee ụzọ, aga m abata soro ya rikọọ ihe, ya onwe ya ga-esokwa m rie ihe. 3:21 Onye ọbụla na-emeri emeri, ka mụ ga-enye ikike ka o soro m nọdụ n'ocheeze m. Ọ búladị díka m meriri sorokwa Nna m nọdụ n'ocheeze ya. 3:22 Onye nwere ntị, ya nụrụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ niile.”

Reader's Guide

Igbo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Igbo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

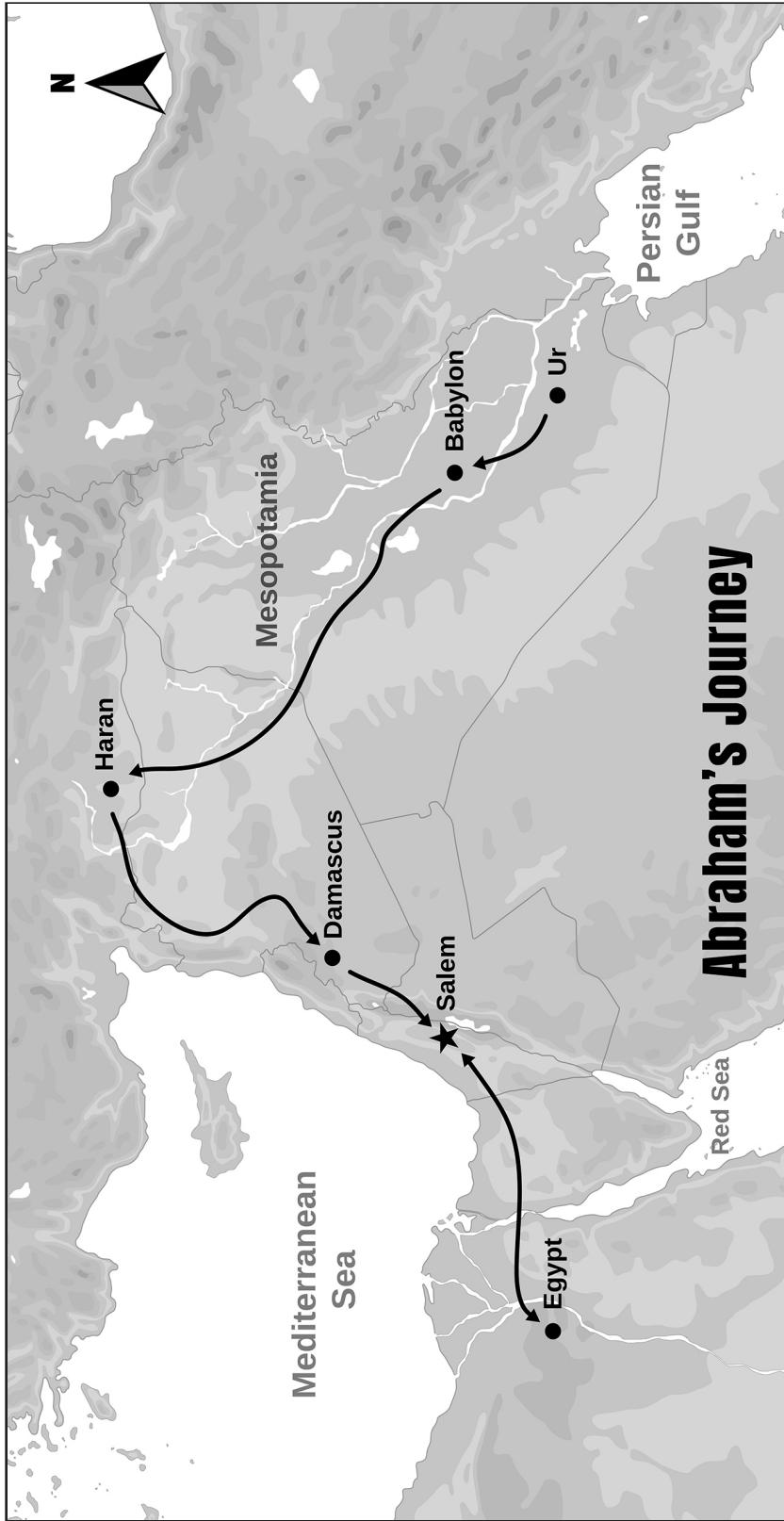
Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

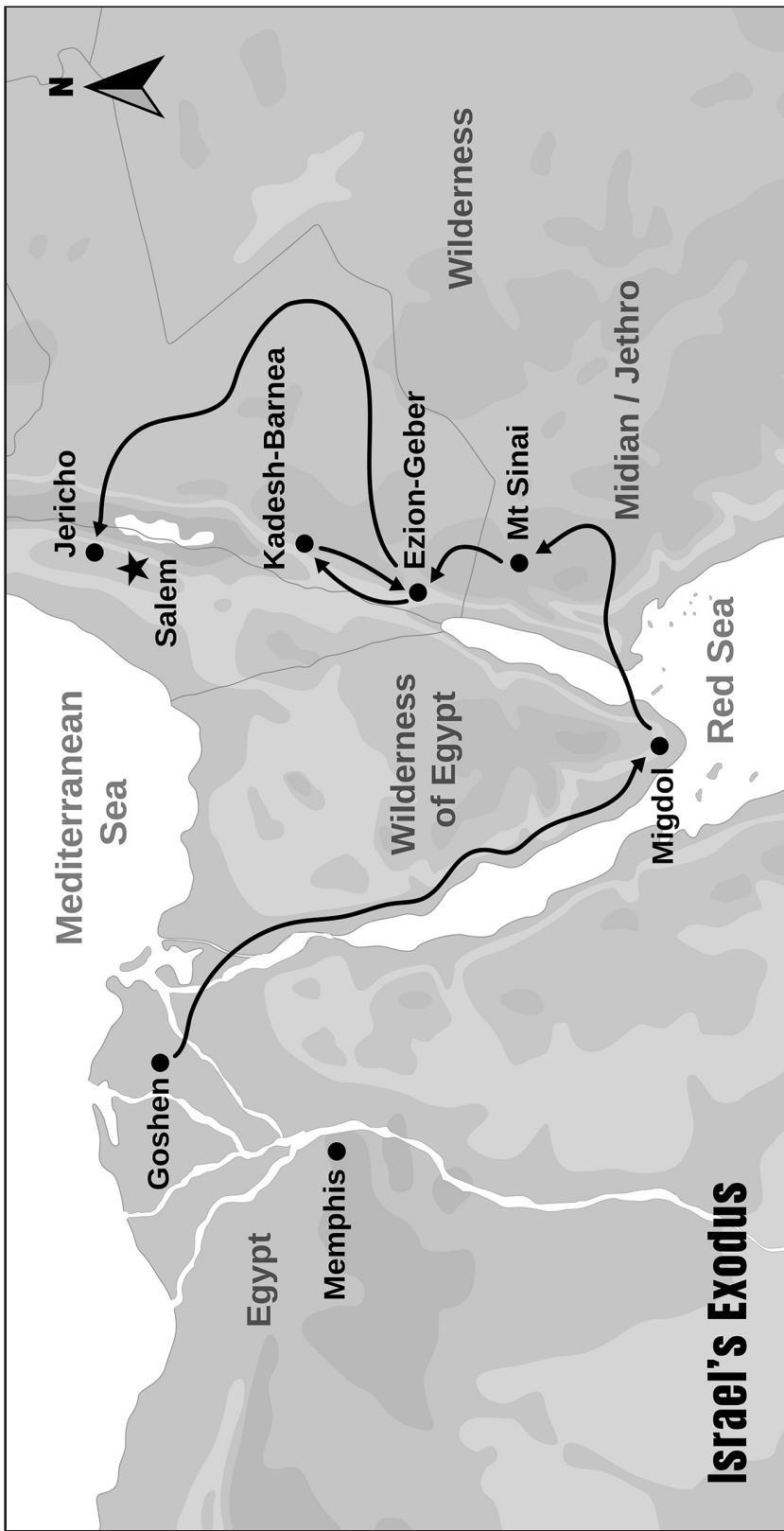
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Abraham's Journey

Site n'okwukwe, Elrahman rubere isi mgbe a kporo ya kai ọ hapụ, gaan'ala ahụ nke ọ ga-enweta dika ihe nketa. Ọ gawara n'amaghị ebe ọ na-agaa. - Ndị Hibrụ 11:8

Israel's Exodus

Mgbog Fero mesijị kwere ka ụmụ Izrella, Chineke edighị ha site n'uzo ahụ gafare ala ndị Filistia. O bụ, ezie na ụzo ahụ dị nso karịa.
Chineke mere nke a n'ihi na o chere n'obi ya si, "O bùrụ na ndị a ezute agha, ha nwere ike igbanwe obi ha tuğħarja ilaghachi ażu n'iżjt." - Qopupu 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

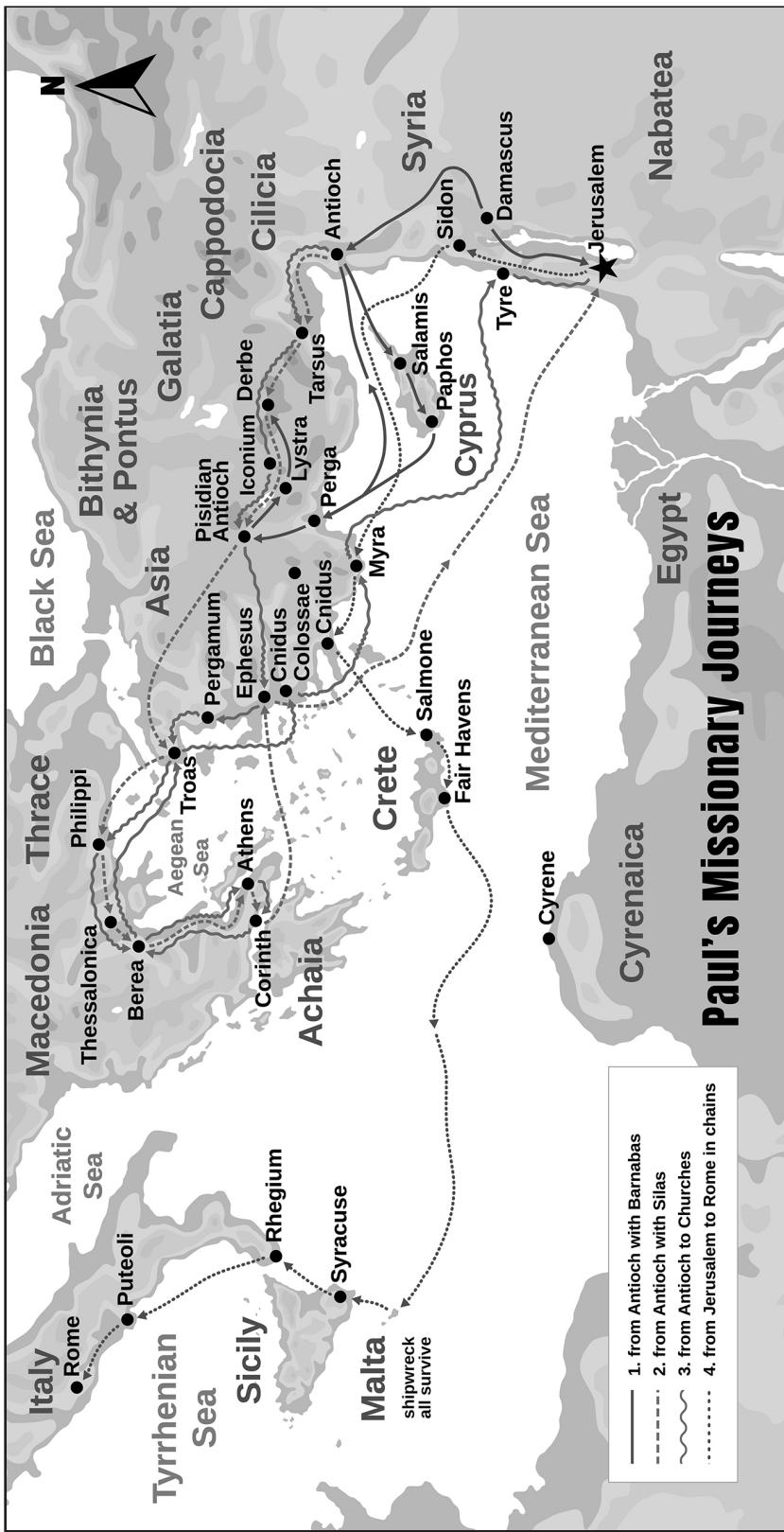
Decapolis

Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

N'ili na Nwa nke Mmadu abiaighi ka e jeere ya ozi. Kama ka o jee ozi ma nyekwa ndu ya ka ọ bụrụ ihe mgbaruta nke otu mmadu. - Mak 10:45

Pq, odibo Kraist jisq, onye Chineke kporo ka ọ buru onyeoziya na onye o kewaputara ka o zisaa oziomaya. - Ndi Rom 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Revelation 20:13 Thalaasa		
		Revelation 19:20 Lake of Fire		
		Revelation 20:2 Abyss		

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Igbo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Ya mere, gaanu mee ka mba nüle buryu ndị na-esu ụzo m, na-emenu ha baptizim n'aha nké Nna, na nké Okpara, na nké Mmụo Nsọ. - Matiu 28:19

